

Zamanın Aynasında

Kocaeli

Zamanın Aynasında
Kocaeli

Proje Uygulama

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Kültür ve Sosyal İşler Dalresi Başkanlığı Yayınları - 26

ISBN

978-605-5116-04-0

Genel Koordinatör

Dr. Tahir BÜYÜKAKIN

Editör

Ali YEŞİLDAL

Sanat Danışmanı

Prof. Dr. Emre DÖLEN

Yayın Kurulu

Ali YEŞİLDAL
Raşit FİDAN
Mehmet KESEN
Resül NARİN
Kenan GÖÇER
Volkan ŞENEL
Alptekin CEVHERLİ

Metin Yazarları ve Araştırma Ekibi

Prof. Dr. Emre DÖLEN
Resül NARİN
Güven ÖZGÜN
Yahya ŞAHİN
Murat SARI

Kartpostallar ve Fotoğraf Arşivi

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve Prof. Dr. Emre DÖLEN Arşivi

Kapak Resmi

1890, İzmit'in meşhur çınar ağaçları henüz fidan iken

Baskı

Matsis Matbaa

Zamanın Aynasında
Kocaeli

**Çalışınca
oluyor.**

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Büyükşehir
Çağrı Merkezi
444 11 41

www.kocaeli.bel.tr

Zamanın Aynasında
Kocaeli

ÖNSÖZ

Kocaeli, tarihi ve coğrafi açıdan dünyanın en önemli şehirlerinden biri...

Ardında kadim bir tarih, köklü bir miras var. Onlarca medeniyete yurt olan şehrimizin her bir köşesinde yükselen abideler, mimari eserler, anıtlar; tarihimizin yaşayan tanıkları...

Zamana sessizce tanıklık eden, fotoğraflar, yüzü solgun evraklar, belgeler, eski bir pul... Bazen bir şehrin veya ülkenin tarihini yüzlerce kitaptan daha iyi anlatır. Sosyoloji, mimari, ekonomi, yaşamın kendisi eski bir kartpostalda dile gelir.

Yakın tarihimizin bu sessiz şahitlerini, görsel bir hafızaya dönüştürmek amacıyla bir araya getirdik. Elinizdeki kitapta şehrimizin yüzyıllık öyküsünü anlatan fotoğraflar, kartpostallar bulunuyor. Kocaeli'nin yüzyıllık değişimini çarpıcı bir şekilde gözler önüne seren kitabımızda bazı belge ve fotoğraflar da ilk kez yayımlanıyor.

“Zamanın Aynasında Kocaeli” Kocaeli özelinde görsel bir tarih okumasıdır. Geçen yıllarda basıp kamuoyu ile paylaştığımız tarihimizin ikinci faslıdır... Geçmiş zamandan, şimdiki zamana; şimdiki zamandan geleceğe ışık tutan sihirli bir aynadır. Şehrimizin 100 yıllık hikayesini, mimariden, kültüre; doğal güzelliklerden sosyal hayata... Kocaeli'nin evvel zaman içinde yaşadığı değişimi belgeleyen ve sanata dönüşen tarihi kare kare anlatan değerli bir çalışmadır.

Felaketler, sevinçler, doğanlar, bu dünyadan göçenler, tarihi ve doğal güzellikler... Bütün unsurlarıyla Kocaeli'nin aile albümüdür. Bu aile albümünün hepimizin evinde bulunmasını ve bizden sonrakilere bir yadigar olarak kalmasını diliyor, emeği geçen tüm arkadaşlarıma, albümü katkılarıyla zenginleştiren herkese teşekkür ediyorum.

İbrahim KARAOSMANOĞLU
Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı

Zamanın Aynasında
Kocaeli

SUNUŞ

Kocaeli'nin günümüzde Kartepe ilçesine bağlı Maşukiye Köyü'nde doğmuş ve büyümüş bir kişi olarak yaklaşık elli yıldır Kocaeli ile ilgili kartpostalları ve eski fotoğrafları toplamaktayım. Bunların bir bölümünü 1990'lı yılların başlarında o zamanki Saraybahçe Belediyesi'nin yardımıyla İzmit'te sergiledim ve bu sergi büyük ilgi gördü. Geçmişten günümüze değişen ve gelişen Kocaeli'ni tarihsel perspektif içinde fotoğraflarla bir kitapta anlatma düşüncesi 2011 yılında Kocaeli 3. Kitap Fuarı'nda yapmış olduğum "Geçmişten Günümüze Kartpostallarla Kocaeli" başlıklı sunumdan sonra ortaya çıktı. Sunumun ardından ilgililerle yaptığımız sohbetlerde bu görsel malzemenin bir kitap haline getirilmesinin iyi olacağı konuşuldu ve bunun üzerine kitabı hazırlamaya giriştim. Kitap benim koleksiyonumda bulunan eski kartpostal ve fotoğraflar ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin arşivinde bulunan fotoğrafların bir karmasından oluşmaktadır. Bunlara Padişah V. Mehmed Reşad'ın 1909'da İzmit ve Hereke'ye yapmış olduğu iki gezinin dönemin dergilerinde çıkmış fotoğrafları da eklenmiştir.

Kitabın başında İzmit'in denizden görünümüne ilişkin yüz yıl önceki panoramik resimler ile aynı yerlerin günümüzde çekilmiş olan fotoğrafları alt alta verilerek yüz yıllık bir dönem içinde ortaya çıkan değişim ortaya konulmuştur. Kitaptaki fotoğraflar belirli konu başlıkları altında toplanmış ve bu bölümler içinde kronolojik olarak dizilmeye çalışılmıştır. Bölüm başlarına konuya ilişkin kısa açıklamalar konulmuştur. Bazı belge ve fotoğraflar burada ilk kez yayınlanmaktadır. Bunlar arasında Atatürk'ün İzmit'te yapılan cenaze törenine ilişkin program ile davetiye ve Kocaeli ile özdeşleşmiş bir gemi olan Yavuz zırhlısına ilişkin bazı fotoğraflar sayılabilir. Kocaeli ile ilgili eski fotoğraflara baktığımızda nerdeyse bunların tümünde benim de bir zamanlar fotoğraflarımı çekmiş olan "Foto Fahri Seyrek" imzasını görmekteyiz. Çektiği fotoğraflarla Kocaeli'nin geçmişte kalmış ve birçoğu günümüzde var olmayan görüntülerini günümüze ulaştıran Fahri Seyrek'i şükranla anıyorum.

Maşukiye, Eylül 2013

Prof. Dr. Emre DÖLEN

Zamanın Aynasında
Kocaeli

İÇİNDEKİLER

Dün ve Bugün

09

Denizden Kente Bakış

23

Kentten Denize Bakış

41

Belediye Çay Bahçesi

69

Kentten Görüntüler

79

Tarihi İzmit Evleri

113

İzmit Tren İstasyonu

121

Hamidiye-Hürriyet Caddesi

145

Kasr-ı Hümayûn (Saray)

159

Saat Kulesi

175

İzmit Tersanesi

193

Atatürk ve Kocaeli

207

Zamanın Aynasında
Kocaeli

Atatürk Heykeli

219

Sultan Reşat'ın Hereke ve İzmit Gezileri

237

Okullar ve Öğrenciler

257

Camiler

305

Gündelik Yaşam

325

Sosyal ve Siyasal Yaşam

353

Bayram Kutlamaları ve Spor Karşılaşmaları

369

İnsan Manzaraları

397

Belediye Hizmetleri

417

Seka

439

Yavuz

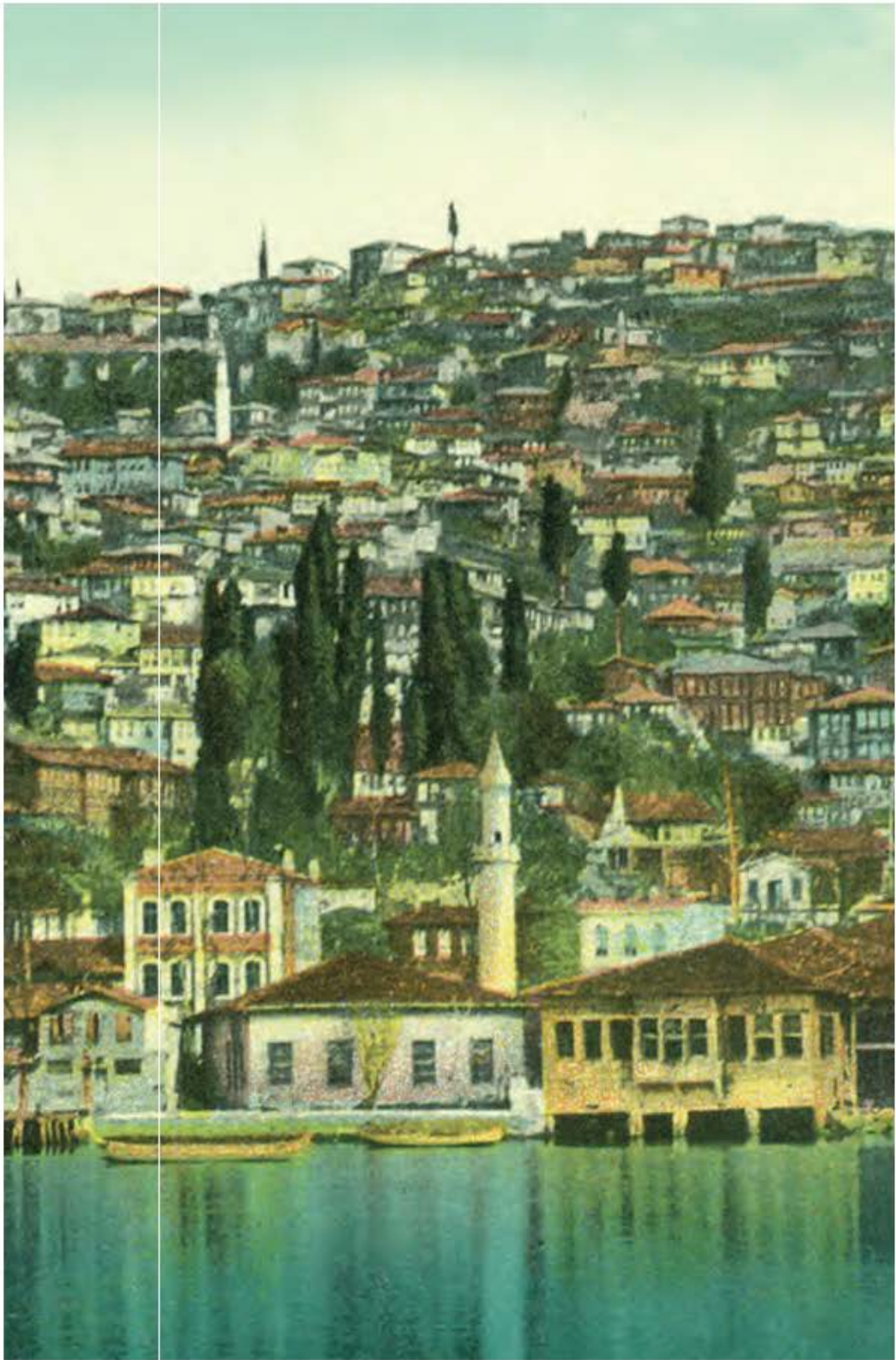
463

Kocaeli İlçeleri

485

Zamanın Aynasında
Kocaeli

DÜN VE BUGÜN

1905, İzmit Mutasarrıflığı.

1940'lar, İzmit önünde deniz taşımacılığında kullanılan çektiriler.

1892, Tüysüzzade Mehmet Nazif'in editörlüğünde, İzmit'in dört parçadan oluşan panoramik görüntüsü.

Turquie d'Asie
Vue générale.
Souvenir d'Ismid (Nicomédie) en nom
de son Émissionnaire P. Clément
Evêque Français
378 Editeur Mehmed Hakki Ismidt.
E. Dölen Arşivi

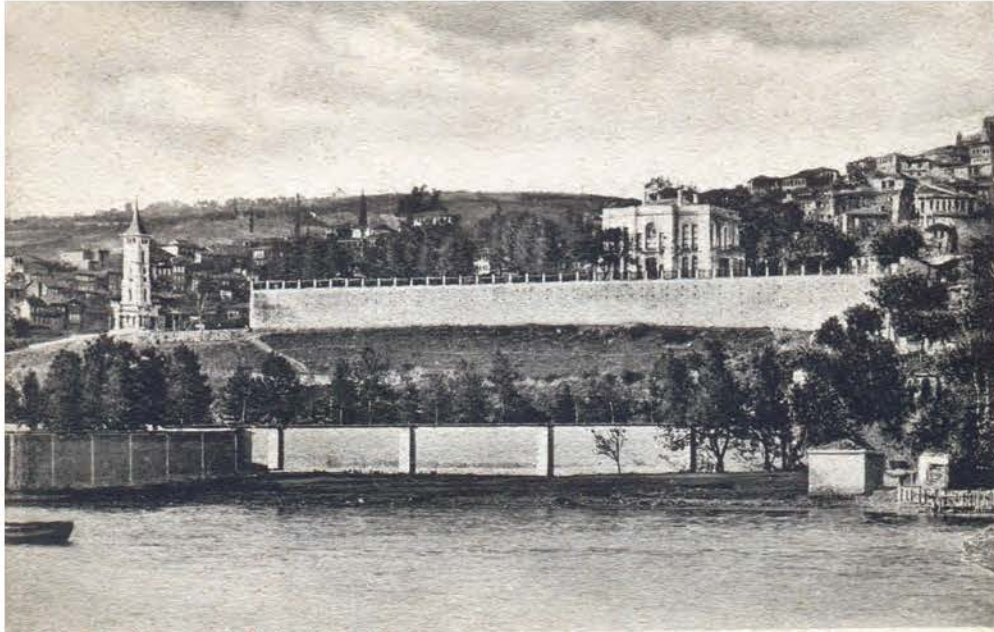
19. yy. sonları, İzmit'in genel görünümü, Tersane'de inşa edilen gemiler ve Kasr-ı Hümayûn görülmekte. Saat Kulesi ise henüz inşa edilmemiştir.

19.yy. sonu, İzmit Körfezi'nden İzmit'e bakış.

Palais Impérial à İzmit.

20.yy.ın başları, Kasr-ı Hümâyûn'a denizden bir bakış.

1905, önde İzmit Tren İstasyonu'nun müştemilatı, arkada ise Saat Kulesi ve Kasr-ı Hümayun.

1934, SEKA Fabrikası'nın kurulduğu tarihte denizden bir görünümü.

1935, Körfez'den Pertev Mehmet Paşa Camii ve günümüz Fuar Alanı'na bir bakış.

1943, İzmit'in panoramik görünümü.

1948, İzmit Rıhtımı'nın tamamlandığı yıllarda çekilen bu fotoğrafta; Bağçeşme sırtları, Orhan Camii, Orhan Çınarı ve Halkevi gözükmemekte.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

DENİZDEN KENTE BAKIŞ

Zamanın Aynasında
Kocaeli

Souvenir d' Ismidt

29 juillet 03.

Editeurs M. & A. Ghedavdjian Frères, Ismidt. (Turquie d'Asie).

E. Dölen Arşivi

1900'ler, İzmit'in denizden genel görünümü.

Vue générale d'Ismid.

Editour Thausis-Zadé Mehmed Nasif, Ismid

1900'ler, Denizden İzmit'e genel bakış ve önde büyük bir balıkçı kayığı.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

E. Dölen Arşivi

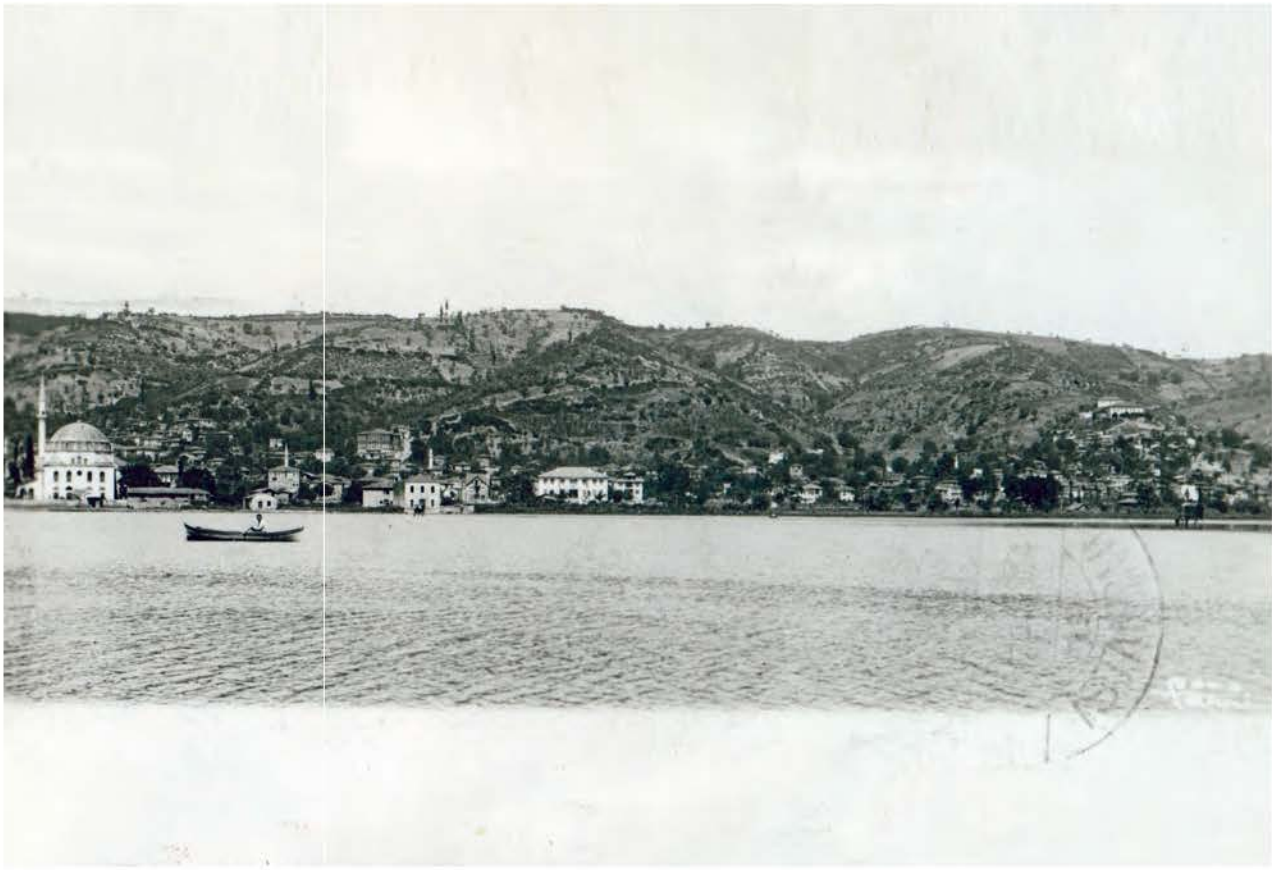
1919-1920, İzmit'in genel görünümü.

1930'lu yıllar, Fevziye Camii ve önünde kayıkçılar.

1933, Arkada Saat Kulesi ve Saray (Kasr-ı Hümâyûn) ile deniz kıyısındaki Belediye Oteli ve Eski Yalı (Kadı Çelebi) Camii.

1934, Bugün Kocaeli Büyükşehir Belediye Binası ve Fuar Alanı'nın olduğu alanda o zamanlar kayık sefaları yapılırdı.

1935, Soldan sağa: Belediye Oteli, Tuz Gümrüęü ve Eski Yalı (Kadı Çelebi) Camii.

1935, Güneydoğudan Pertev Mehmet Paşa Camii ve İzmit'in genel görünümü.

1937, Önde İzmit İskelesi ile Gümrük Binası ve arkada Saray ile Saat Kulesi'ne bir bakış.

1937, Aynı karede Fevziye Camii ve Pertev Mehmet Paşa Camii.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

1940'lar, Dođudan batıya İzmit'in genel görünümü.

1940'lar, Denizden İzmit'e bir bakış. Saat Kulesi, Saray ve önde taşımacılıkta kullanılan çektiriler.

1950, Denizden Halkevi ve Kozluk Mahallesi'ne bir bakış.

1950'li yıllar, E-5 (D-100) Karayolu henüz İzmit'ten geçmemişken İzmit'in denizden görünümü.

1956, E-5(D-100) Karayolu'nun, İzmit'in içinden geçişinden sonra denizden İzmit'e bir bakış.

1957, Körfez'in bittiği yerden İzmir'e bir bakış.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

1968, Saray'ın önlerinde, Körfez'de sandal sefası yapan Kocaelililer.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

KENTTEN DENİZE BAKIŞ

19.yy. sonu, İzmit Körfezi'nin doğusu ve Pertev Mehmet Paşa Camii.

E. Dölen Arşivi

1920'ler, İzmit Körfezi'nin doğusuna bir bakış.

1924, Bugün 50. Yıl İlköğretim Okulu'nun olduğu yerden Tepecik'e bir bakış.

1930'lu yıllar, Orhan Mahallesi'nden Körfez'e bir bakış.

1934, Eski İzmit'te kış mevsimi çok karlı geçirdi.
Orhan Mahallesi ve İzmit'in beyaza bürünmüş hali görünmekte.

E. Dölen Arşivi

1934, Karlı bir kış günü İzmit Körfezi'nin doğusuna bir bakış.

E. Dölen Arşivi

1940'lar, İzmit Körfezi'nin doğusuna bir bakış.

1900'ler, Tersane önünde bekleyen gemiler. Arkada Hamidiye ve Mecidiye görülüyor.

E. Dölen Arşivi

1920'ler, Tepeden genel görünüm.

E. Dölen Arşivi

1920'ler, Tepeden genel görünüm. Saray, Saat Kulesi ve Tersane önünde demirli yatan Yavuz.

1926, İnönü (eski adı İstanbul) Caddesi ile Fevziye Caddesi'nin keşiştiği yer.

1932, Gazi Lisesi yönünden İzmit Körfezi'ne bir bakış.

1932, Kozluk Mahallesi ve Gazi Lisesi arasında kalan alanın genel bir görüntüsü.

1933, Terzi Bayırı'ndan, Pertev Mehmet Paşa Camii ve İzmit Körfezi.

1933, Terzi Bayırı'ndan Körfez'e bir bakış.

1933, Terzi Bayırı'ndan, Pertev Mehmet Paşa Camii ve Körfez'in karşısında Başiskele.

1935, Kuzeydoğudan İzmit Körfezi'ne bir bakış.

İZMİR

1940'lı yıllar, Terzi Bayırı'ndan, Pertev Mehmet Paşa Camii ve Başiskele'ye bir bakış.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

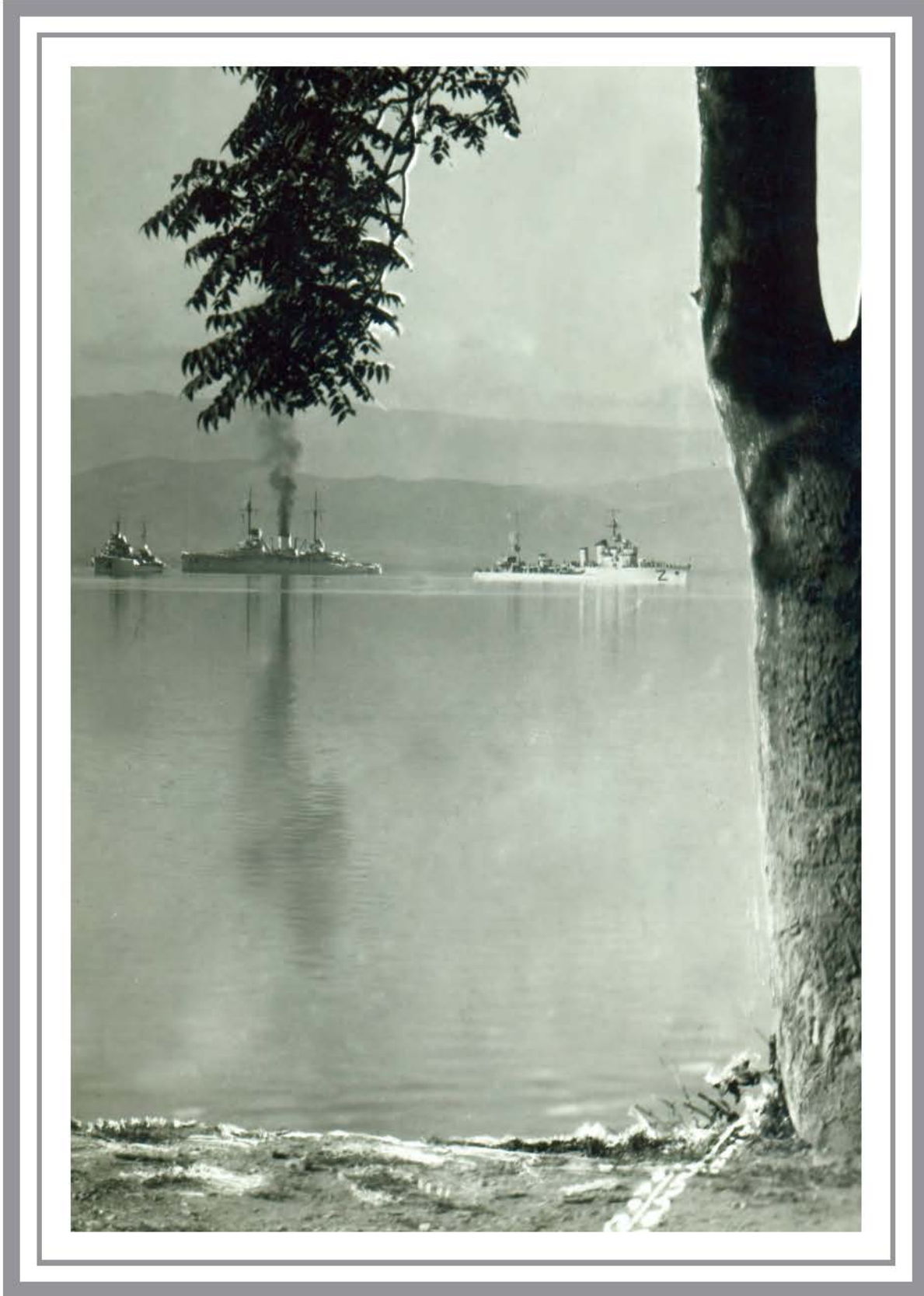
1940, İzmit'ten, Körfez'e ve Başiskele'ye bir bakış.

1940'lar, İzmit Körfezi'nde mehtap.

8 Şubat 1932, Kış, İzmit'te hep sert geçmiştir. Öyle ki; gemilerin bacasından duman çıkmasa, öndeki ağaçlar gibi buz tutmuş sanıyor insan.

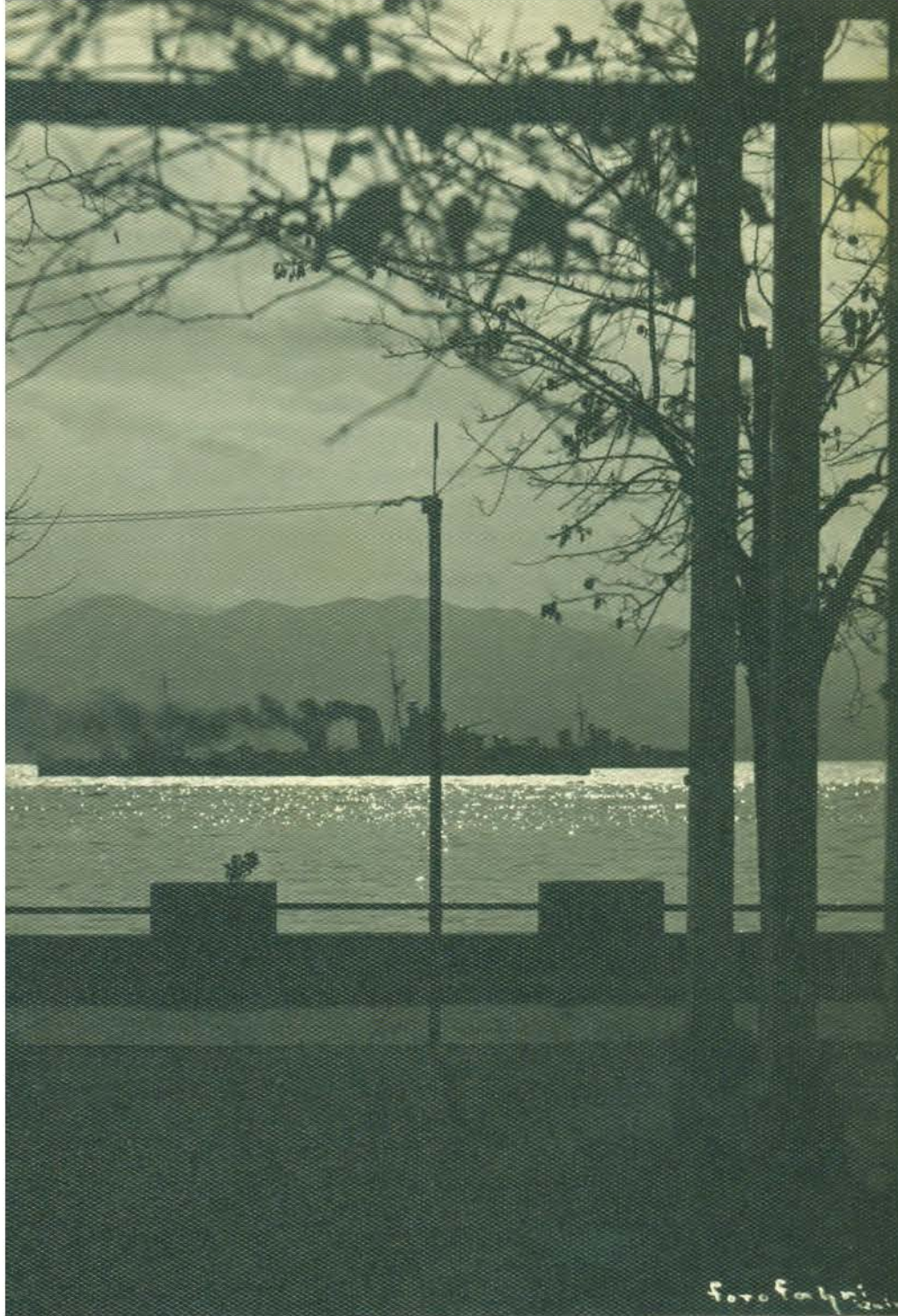
1930'lar, Yavuz ve muhripler İzmit Körfezi'nde.

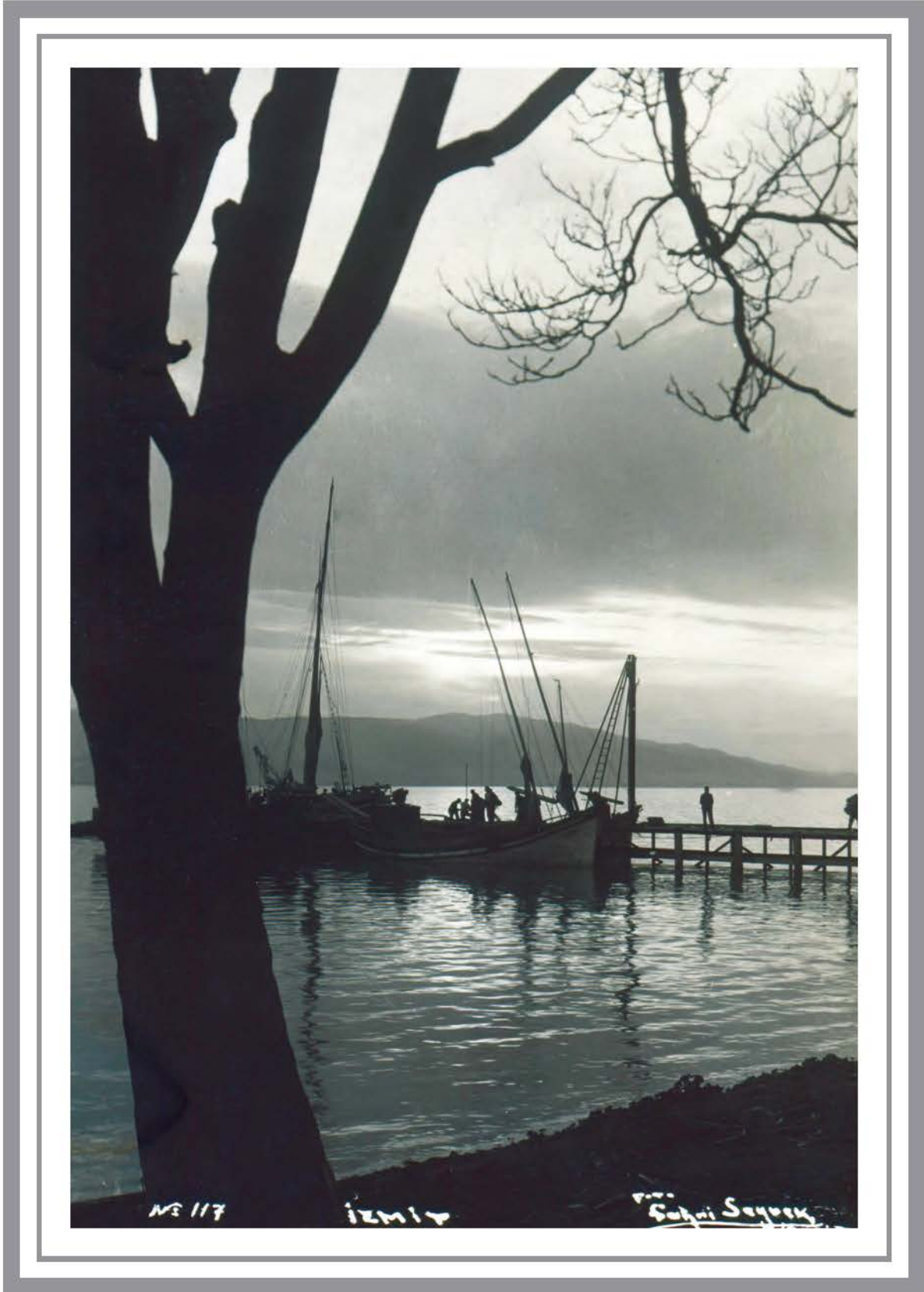
1930'lar, Hamidiye Kruvazörü ve Yavuz, İzmit Körfezi'nde.

1935, Donanmaya ait bazı gemiler İzmit önlerinde.

1940'lar, Körfez'de seyreden Kocatepe ve Adatepe muhriplerinin Belediye Bahçesi'nden görünümü.

1940, İzmit İstasyonu'nun hemen önündeki iskelede balıkçıların hazırlık yapması.

تعمیرت

Zamanın Aynasında

Kocaeli

BELEDİYE ÇAY BAHÇESİ

1902, İzmit Rıhtımı. Önde görülen kubbeli yapı, zamana yenik düşerek on yıl içinde tarihin tozlu raflarında kaybolacaktır. Hemen arkasında ise, sonradan Belediye Oteli olacak olan Düyûn-ı Umûmiye binası görülmüyor.

1920'ler, İzmit Rıhtımı ve Düyûn-ı Umûmiye Binası. Bu tarihte, önceki fotoğrafta yer alan kubbeli yapı görülmemektedir.

1920'ler, İzmit Rıhtımı ve D nyon-u Umumiye İdaresi binası.

1920'ler, İzmit Belediye Bahçesi, Oteli ve Lokantası. Tabelada "İzmit Belediye Oteli" yazmaktadır.

1929, Eski Postane Caddesi'nden kıyıya doğru iniş. Sağdaki iki katlı bina, Belediye Oteli ve Lokantası. 84 yıl sonra değişmeyen iki şey var: İlki geniş bir cadde, diğeri ise arkada yükselen Samanlı Dağları ve Gölcük.

1930'lar, Eski Belediye Çay Bahçesi.

1930'lar, Eski Belediye ay Bahçesi ve önünde kayıktan balık tutanlar.

1940, Belediye Bahçesi, Oteli ve Gazinosu. O yıllarda ki sandalların yerinden günümüzde D-100 Karayolu geçmektedir.

1945, Denizden İzmit'e bir bakış. Gümrük Binası, Vapur İskelesi ve Belediye Oteli'nin Bahçesi görülüyor.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

KENTTEN GÖRÜNTÜLER

1920'ler, İzmit Rihtımı'nda sıradan bir gün. Kendilerini almaya gelecek gemiyi bekleyen yolcular görülmektedir. Fotoğrafı ilginç yapan ise, erkeklerin sabırsız ve aceleci tavırlarına karşılık; kadınların sabırlı ve sükûnet içinde beklemeleridir.

1932, İzmit Vapur İskelesi ve o zamanki Gümrük ve Liman Reisliği binaları.

1945, İzmit Rihtımı.

19.yy. sonları, İzmit Redif Dairesi. Solda, ağaçların olduğu yerde o zamanlar Kadiriye Tekkesi bulunuyordu. Bugün ise, Verem Savaş Dispanseri bulunmaktadır.

Quartier de Kozluk, Ismidt.

E. Dölen Arşivi

1900'ler, Kozluk Mahallesi'nin genel görünümü.

1936, Kozluk Kapanca Sokağı'ndan Orhan Sırtları'na sırtını dayayan Orhan Çınarı görülüyor. Öndeki kavak ağacı, adeta Orhan Çınarı'na medan okuyor.

1936, Önde tarihi İzmit evleri ile Gazi Lisesi ve arkada Bağçeşme sırtları.

1936, Bağçeşme sirtları ve her zamanki yerinden İzmit'i izleyen Orhan Çınarı.

E. Dölen Arşivi

1910'lar, Eski adı İstanbul Caddesi olan bugünkü İnönü Caddesi'nden, Rasathane'ye doğru çıkan yol görülüyor.

1928, Akçakoca Mahallesi Eski Muhabere Meydanı'nda, mahalle çocukları top oynarlarken. Arkada, Saray'ın çatısında ki bayrak ve Saat Kulesi, sessizce onları izliyor.

1935, İzmit Merkez Orta Okulu'nun önünde, "Ambar Bahçesi" denilen yerin İzmit Lisesi yapılmadan önceki hali. Yukarıya doğru Orhan Mahallesi görülüyor.

Régie des
Tabacs d'Ismit

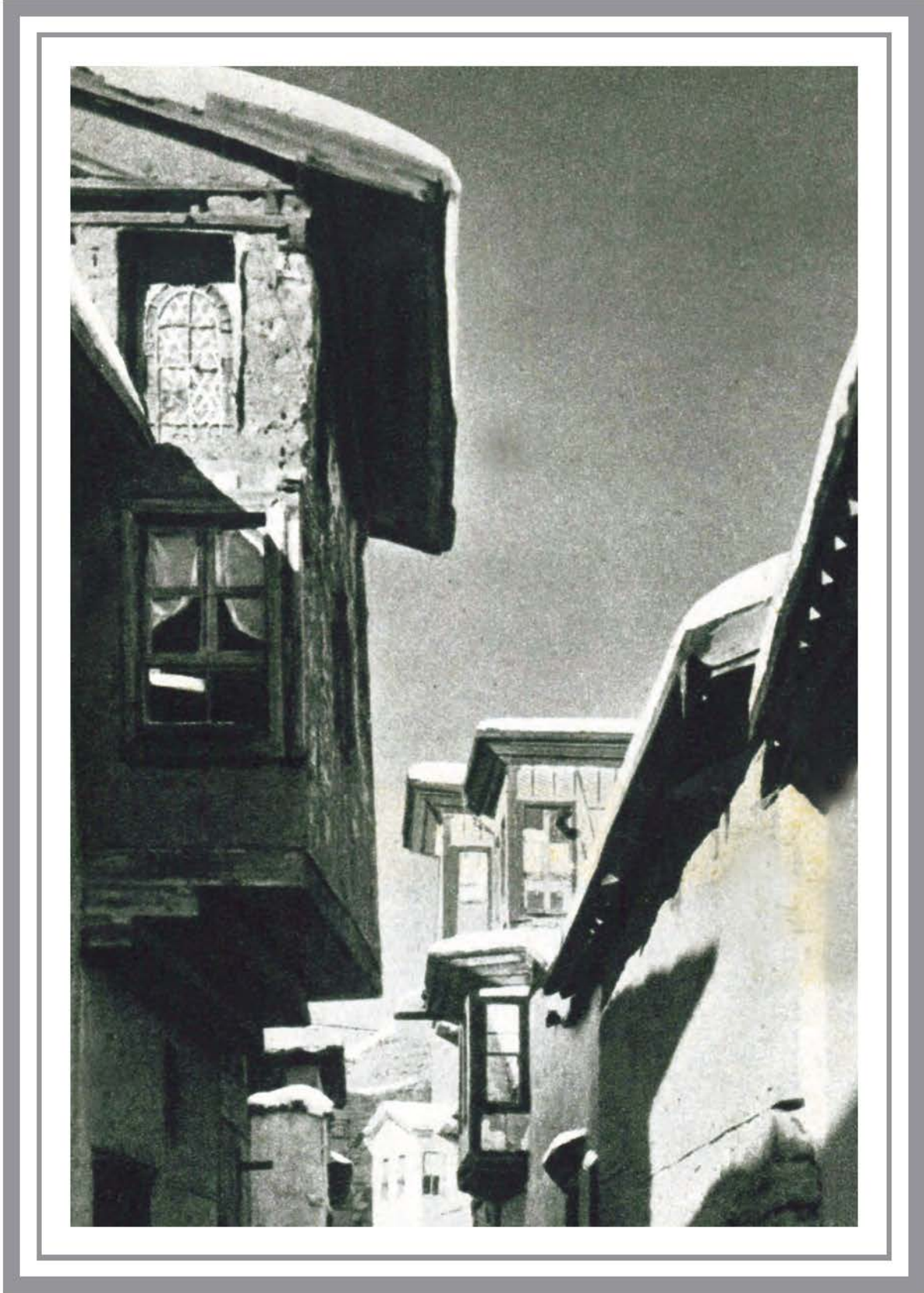

E. Dölen Arşivi

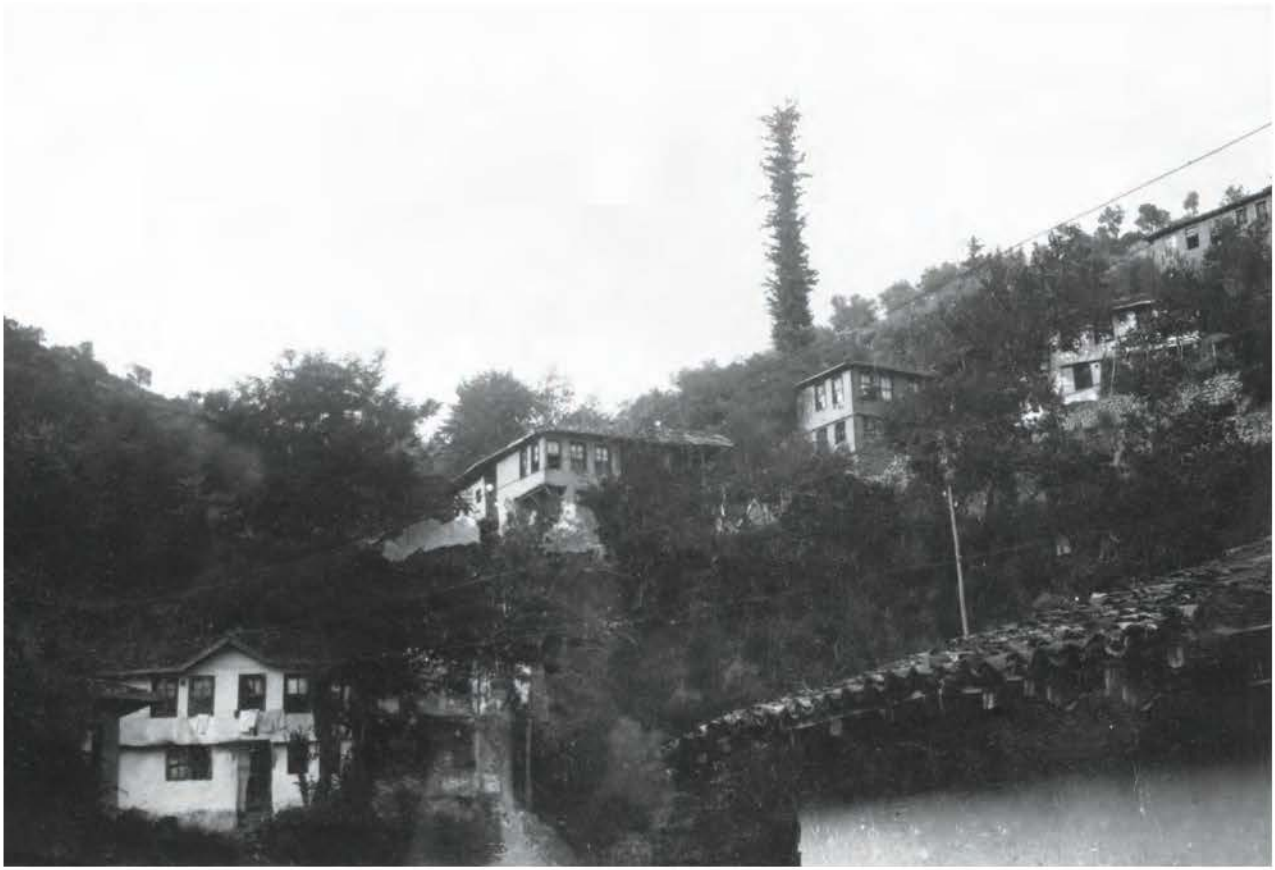
1910, Demiryolu ve Hürriyet Caddesi'nde, Tütün Rejisi ile diğer binalar görülüyor.

1927, Hürriyet ve Demiryolu Caddeleri'nde Tütün Rejisi Binası, arka planda ise Orhan Mahallesi ve Bağçeşme sırtları.

1930'lar, Karlı bir kış günü eski İzmit'ten bir görünüm.

1935, 0 yıllarda Kertil Tekke Sokağı.

25 Ekim 1930'da meydana gelen sel felaketinden bir görünüm.

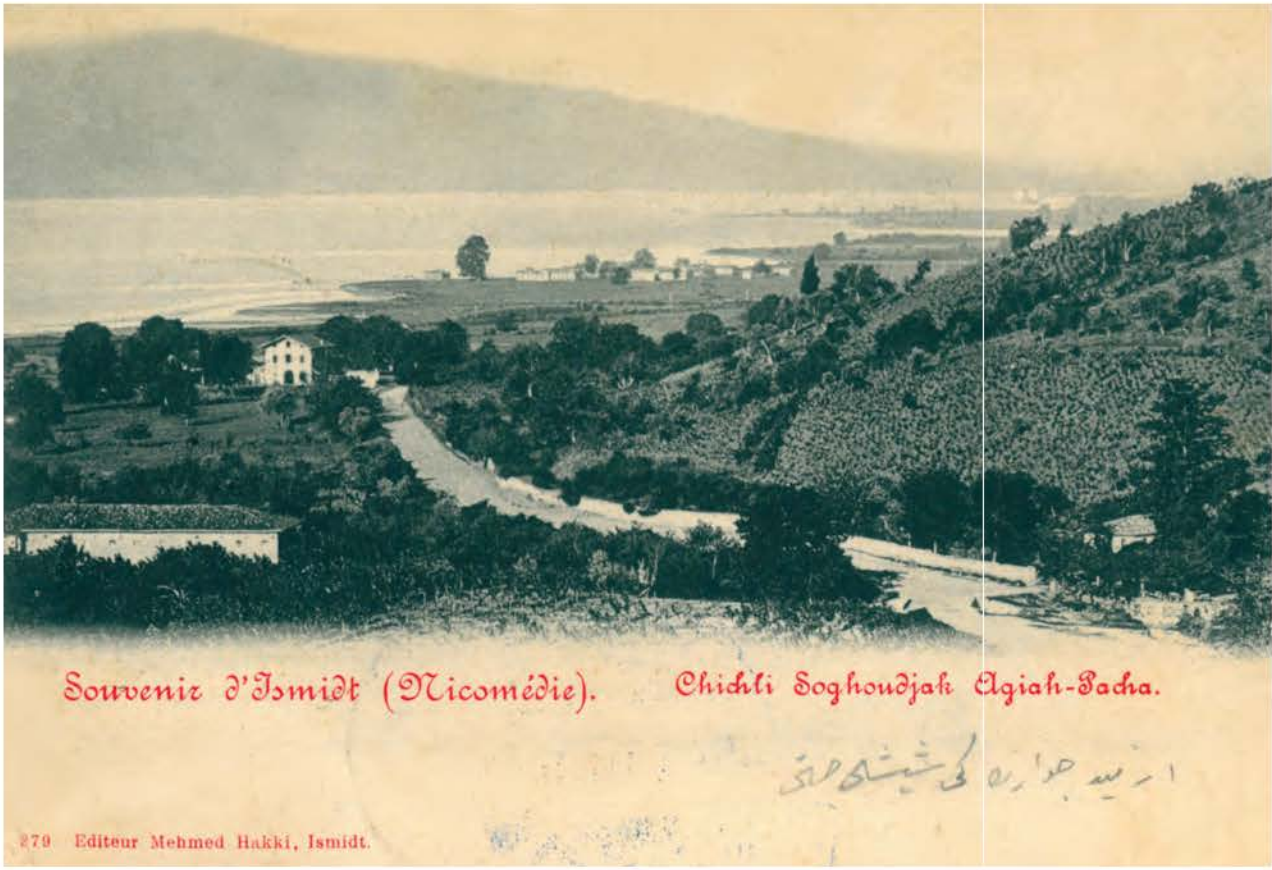
**1935, Ankara Caddesi'nin, Pertev Mehmet Paşa Camii'nden Halkevi'ne doğru görünümü.
Arkada Fevziye Camii'nin minaresi görülüyor.**

1956, Yenituran İlkokulu ve Oğuz Sineması dolaylarından bir görünüm.

1957, At arabaları, Hürriyet Caddesi'nin şehri adeta bir şemsiye gibi koruyan çınarlarının altından geçerken.

1900'ler, Körfez manzarası ve Şişli Yolu.

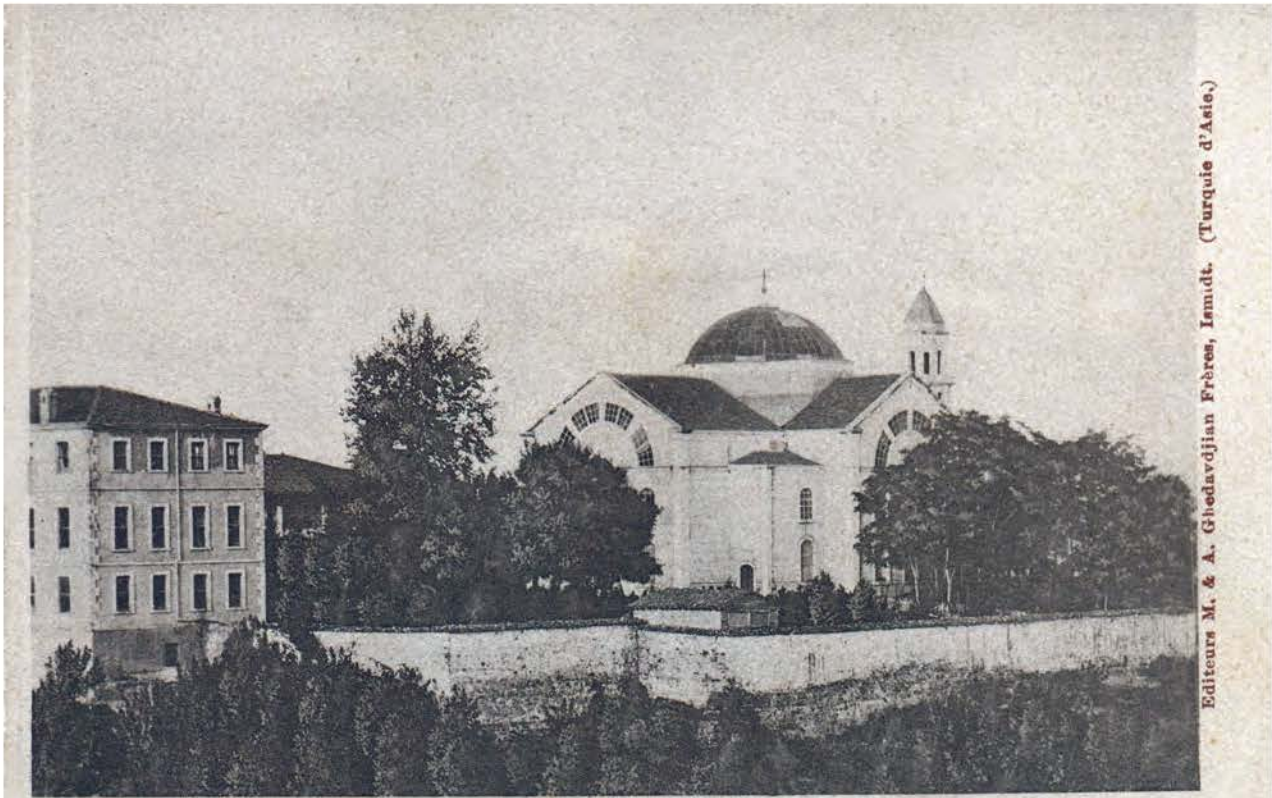
1910'lar, Kilez Deresi üzerindeki eski Kilez Köprüsü.

1900'ler, Yenidoğan Mahallesi'ndeki Aziz Pantaleon Manastırı.

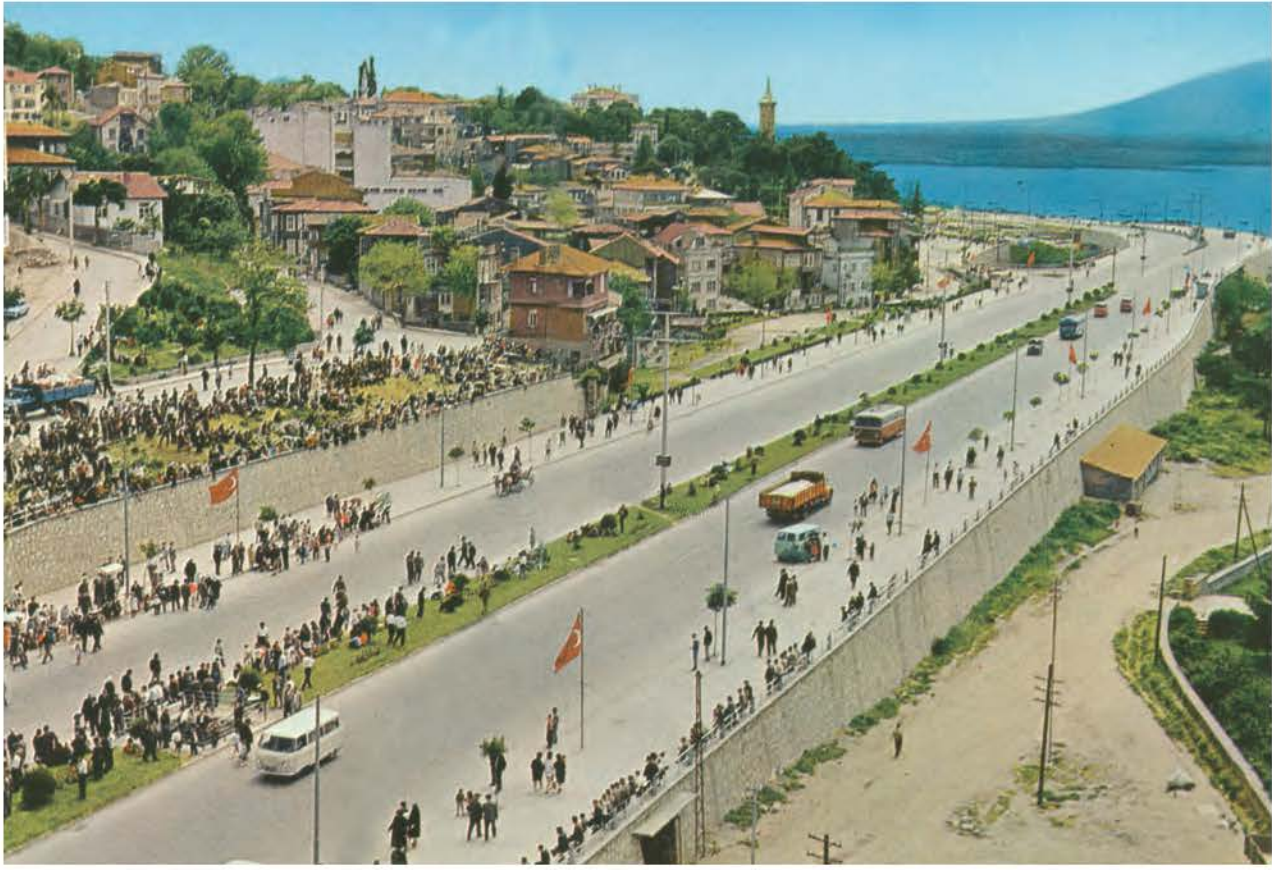
1900'ler, Batıda Orhan Tepesi ve Bağçeşme ile önde Aziz Pantaleon Manastırı görölmekte.

Editeurs M. & A. Ghedardjian Frères, Ismidt. (Turquie d'Asie.)

Eglise, couvent et séminaire d'Armach près d'Ismidt.

1900'ler, Akmeşe (Armaş)'daki kilise ve manastır.

1960'lar, Stadyum önünde E-5 (D-100) Karayolu ve çevresinde, insanlar bir merasim sonrası dağılırlarken.

1960'lar, Günümüzde Cumhuriyet Parkı'nın olduğu alandan, Orhan Mahallesi ve Bağçeşme'ye bir bakış.
Soldaki bina, İzmit Lisesi.

1950'ler, E-5 (D-100) Karayolu'nun İzmit'ten geçişi.

1966, E-5 (D-100) Karayolu ve şehrin batısından doğusuna genel bir bakış.

1969, Halkevi önü ve E-5 (D-100) Karayolu. Körfez'in maviliği, gökyüzü ile adeta yarış ediyor.

1970, E-5 (D-100) Karayolu şehir içi geçişi. Sağda "Kapalı Spor Salonu" ve "İzmit Yetiştirme Yurdu", arkada ise "Seka Camii" görülüyor.

1970, Akça Camii'nden İzmit Belediye Başkanlığı'na inen yoldaki Yurt Sineması.

1970'li yıllar, Dođudan-batıya İzmit'in genel görünümü.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

112

İZMIT

1970'ler, O günlerden üç farklı manzara.

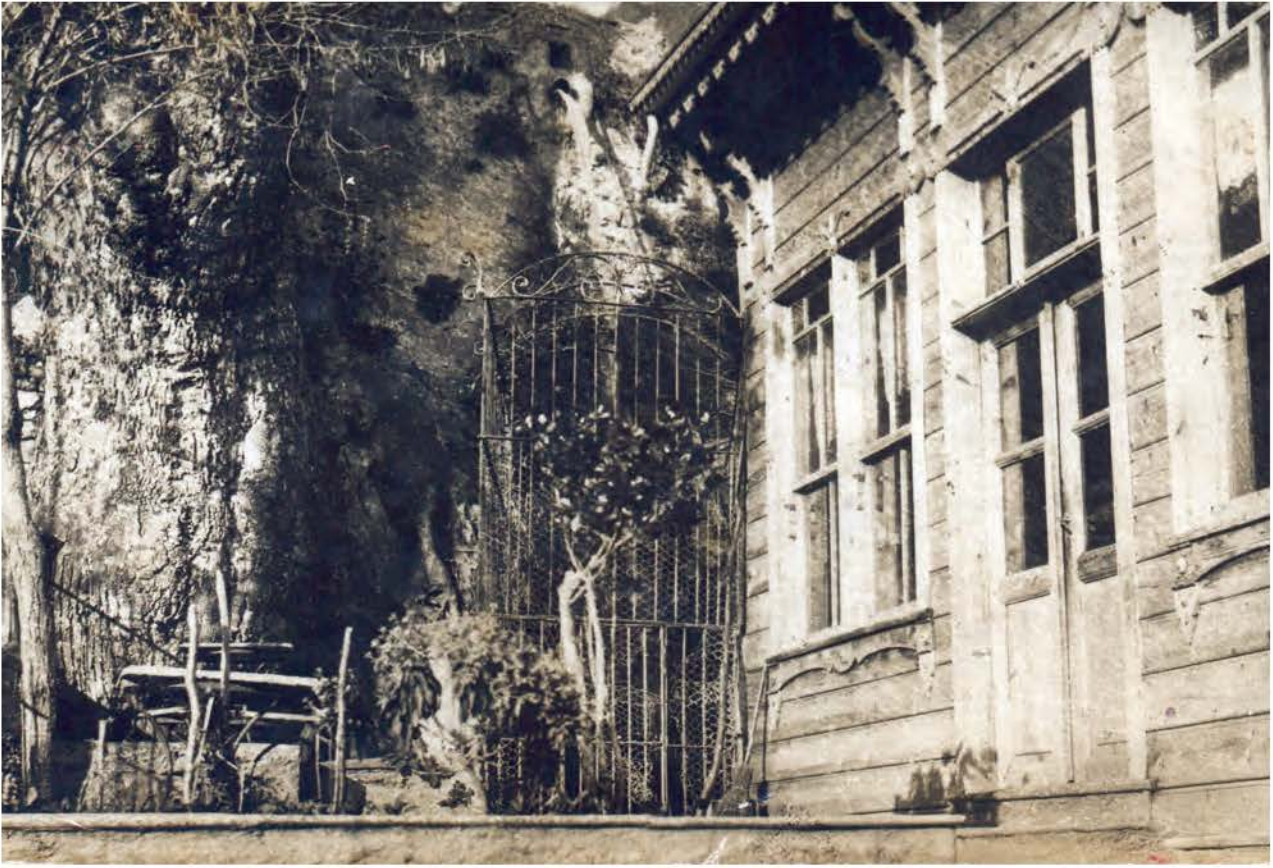

Zamanın Aynasında
Kocaeli

TARİHİ İZMİT EVLERİ

Zamanın Aynasında
Kocaeli

Zamanın Aynasında
Kocaeli

İZMİT TREN İSTASYONU

Zamanın Aynasında
Kocaeli

İZMİT TREN İSTASYONU

Kocaeli, İpekyolu üzerinde bulunması sebebiyle tarih boyunca önemli bir ulaşım kavşağı olmuştur. Gelişen teknolojiyle birlikte kervan ulaşımının yerini demiryolları almıştır. Önceleri kömür madenlerinde kullanılan raylı sistemler hızla geliştirilerek modern trenlerin temeli atılmıştır. Dönemin padişahı Sultan Abdülaziz, ulaşım konusunda da ciddi çalışmalar başlatmıştır. Bu çalışmalardan bir tanesi de, döneminin en önemli liman ve ticaret kentlerinden birisi olan İzmit ile başkent İstanbul arasına demir yolu döşeme çalışmalarıdır. Haydarpaşa-İzmit demiryolu hattı 91 km uzunluğundadır. Hattın yapımına Ağustos 1871'de başlanmış ve hat Ağustos 1873'te İzmit'e kadar ulaşmıştır. Bu hat, Osmanlı Devleti'nin kendi imkânlarıyla inşa ettiği ilk demiryoludur. Osmanlı Devleti ile Alman İmparatorluğu arasında gelişen stratejik işbirliği ulaşım sektörüne de yansımıştır. Anadolu-Bağdat Demiryolu Projesi bunun bir ürünüdür.

TCDD Genel Müdürlüğü geçtiğimiz yıllarda başlattığı bir girişimle, ülkemizin demiryolu ağındaki tren istasyonlarında imaj yenilemiş, tarihi gar binalarını onarmıştır. 17 Ağustos 1999 depreminde hasar gören tarihi binalar, uzun süre hasarlı biçimde kalmıştır. Bu arada gar hizmetleri aynı yıl inşa edilen yeni binaya taşınmıştır. Gar binası ve diğer tarihi yapılar geçtiğimiz yıllarda, aslına uygun restore edilerek eski ihtişamına kavuşmuştur. Bu alanda çevre düzenlemesinin yanı sıra sosyo-kültürel amaçlı çalışmalar da yapılmıştır. Eski Tekel depolarının bulunduğu alan Etnografya Müzesi'ne çevrilmiştir. Orta bölümdeki açık meydana, fuar alanından getirilen tarihi eserler sergilenmektedir. Yine bu bölümde TCDD tarafından gönderilen eski bir lokomotif ve üç vagonun sergilendiği bir mekân inşa edilmiştir.

Gare d' Jsmidt

E. Dölen Arşivi

19.yy. sonu, Dile kolay tam 91 km. Nice yolların, tepelerin, koyların arasından bir nehir gibi süzülerek gelen Haydarpaşa-İzmit demiryolunun son durağı olan İzmit Garı'nda sıradan bir güz günü.

La gare, İzmit.

1900'lerin başı, İzmit Tren İstasyonu'nda bekleyen yük ve yolcu trenleri. Haydarpaşa'dan aldıkları yük ve yolcuları Anadolu'ya, Anadolu'dan aldıkları yükleri Haydarpaşa'ya taşımak için kalkış düdüğünü bekliyorlar.

1900'lerin başı, Önceleri bir cihan devletinin en büyük ulaşım projesi olan, daha sonra ise genç bir Cumhuriyet'in kalkınmasının ve modernleşmesinin sembolü olarak görülen demiryolları, trenler ve garların en güzide örneklerinden biri İzmit Garı'dır. Yıllarca Anadolu ile Rumeli'yi, Ankara ile İstanbul'u birbirine bağlama görevini layıkıyla yerine getirmiştir.

1920'ler, Atatürk Heykeli'nin yapılacağı alandan, İzmit Tren İstasyonu'na bir bakış.

1920'ler, Bir kış sabahında Adapazarı yönünden İzmit İstasyonu girişi.

1930'lar, Cumhuriyet Meydanı'ndan İzmit Tren İstasyonu'na bir bakış.

1935, İzmit Tren İstasyonu'na bir bakış. Önde görünen büyük tank, makine yağı stok tankı idi.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

130

1956, İzmit Saat Kulesi, İstasyon ve SEKA Kağıt Fabrikası.

1900'lerin başı, İstasyondan Saray'a bir bakış. Saat Kulesi henüz yapılmamış.

1925, İzmit Tren İstasyonu'nda tren bekleyen yolcular.

1925, İzmit Tren İstasyonu'nda tren beklerken poz veren polis ve subaylar.

1925, İstanbul'dan gelen tren, istasyona girerken.

1927, Tren raylarının üzerinden, İzmit Tren İstasyonu'nun manzarası.

1928, İzmit Tren İstasyonu'nda karlı bir gün.

1929, Karlı bir kış günü, yolda kalmış treni bekleyen yolcular.

1929, Bir kış günü, yoğun kar sebebiyle İzmit Tren İstasyonu'nda yolda kalmış treni bekleyen yolcular.

1940, Tren istasyonundaki yolcu peronundan, Saat Kulesi ve Atatürk Heykeli'ne bir bakış.

1940, Bir kış günü istasyondan yeni hareket eden tren, Anadolu'ya gidiyor.

1920'ler, İzmit Tren İstasyonu ve Körfez manzarasında hatıra fotoğrafı çektiren bir polis.

1930'lar, Tarihe ev sahipliği yapmış bir garın hikâyesini görüyoruz bu fotoğrafta. Üstelik bu gar; kendisini, İstanbul-Ankara arasındaki herhangi bir uğrak noktası gibi görenlere nispet yaparcasına, etrafına mahşeri bir kalabalık toplanmış.

1932, Yılbaşında İzmit İstasyonu'nda fotoğraf çektiren bir grup askeri öğrenci.

1947, Vali Rüknettın Nasuhiođlu, Belediye Başkanı Kemal Öz ve Tümen Komutanı, İzmit Tren İstasyonu'nda.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

HAMİDİYE-HÜRRİYET CADDESİ

E. Dölen Arşivi

1890, Fevziye Camii tarafından istasyona doğru bir bakış. O zamanlar şehir içinden geçen tren yolu etrafındaki çınarlar. Mutasarrıf Selim Sırrı Paşa tarafından yeni diktirilmişken, Paşa çınarları diktirdikten sonra hemen önlerindeki dükkânlara zimmetleyerek, bu gencecik fidanların bir asırlık çınarlara dönüşmesini sağlamıştır.

1910'lar, Hamidiye Bulvarı ve demir yolu. O yıllarda ahşap olan tren korkulukları, daha sonra demir ve beton olarak yeniden yapılmıştır. Şimdilerde ise tren yolu güzergâhından, bir tek çınarlar kaldı yadigâr.

Boulevard Hamidié

İsmidt.

1910'lar, O günlerin Hamidiye Bulvarı'nın (bugünkü yürüyüş yolu), ortasındaki demiryolundan Adapazarı yönünden İzmit'e gelen tren.

1910'lar, Hürriyet Caddesi ve demiryolundan bir manzara.

1930'lar, Bugünkü yürüyüş yolunun olduğu tarihi demiryolunun çevresinde günümüze büyük çoğunluğu ulaşamamış evler ve fotoğrafı çekilen insanlar.

1929, İzmit'te karlı bir gün. Hürriyet Caddesi'nin görüldüğü bu fotoğrafın sağ tarafındaki ilk bina eski Ziraat Bankası binası; yanındaki binalar ise Ziya Eczanesi ve Türk Ocağı binaları idi.

1930'lar, Hürriyet Caddesi'nde Fevziye Camii'nin bulunduğu yerden Kuzeybatıya bir bakış. Zamanın adeta durduğu bu fotoğrafta, öndeki bey ile tren sanki yarış yapıyorlar bir yerlere varmak için. Oysa zaman içerisinde bu yarışı kazanan hemen yanlarındaki çınarlar oluyor.

1930'lar, Hamidiye Caddesi'nden İzmit'in sırtlarına doğru bir bakış. Karın bir kenti esir aldığıının en çarpıcı kanıtı. Öyle ki yerde ve çatılarda nerdeyse bir metre kar var.

1936, Hürriyet, İnönü, Hamidiye ve Demiryolu Caddeleri isimlerinden sonra, son olarak "yürüyüş yolu" olarak anılan bu cadde, sadece isim değişikliğine uğramamış; mekân olarak da değişime uğramıştır.

1940'lar, Resmi bir tören sırasında Hürriyet Caddesi'nde toplanan kalabalığın arasından tren yoluna devam ederken.

1940'lar, o yıllarda Alemdar demiryolu geçidi şehri bir "azgın ırmak" gibi ikiye bölen demiryolu üzerinde bir "köprü" misali halka hizmet ediyor.

1940'lar, İzmit'in en işlek caddesi olan Hürriyet Caddesi'nin تنها olduğu nadir anlardan birinde basmış denklanşöre Fahri Seyrek. Hani çınarlar olmasa buranın İzmit olduğunu anlayamıyor insan.

1970'ler, Tarihi kent İzmit'ten modern kent İzmit'e doğru olan dönüşümün en çarpıcı anlarından biri. Günümüzde insanların yol aldığı cadde de, o yıllarda trenler yol alıyordu. Üstelik sağ köşedeki "Tarihi Seçkin İşkembe" ve hemen önünden geçen eski kırmızı belediye otobüsü, aynı tren yolu gibi emekli olmuş durumda.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

KASR-I HÜMÂYÛN (SARAY)

Zamanın Aynasında
Kocaeli

KASR-I HÜMÂYÛN (SARAY)

Demiryolunun kuzeyinde Saat Kulesi'nin yanında bulunan İzmit Sarayı yani Kasr-ı Hümâyûn, 19. yüzyılda, Osmanlı Sultanı Abdülaziz tarafından hassa mimarı Garabet Amira Balyan'a yaptırılmıştır. Kasr-ı Hümâyûn, zaman içerisinde, Av Köşkü, Hünkâr Kasrı, İzmit Sarayı, İzmit Köşkü, Sultan Sarayı, Küçük Saray gibi isimlerle anılmıştır. Bu yapı, asıl önemini Kurtuluş Savaşı sırasında Atatürk'ün yerli ve yabancı gazetecilere düzenlediği basın toplantısı ile kazanmıştır. Atatürk, Büyük Zafer'den önce 18 Haziran 1922 günü İzmit'e hareket etmiştir. İzmit'te Atatürk-Claude Farrere görüşmesi, Milli Mücadele tarihimizde önemli bir olaydır. Bu görüşme ile hem tarihe bir not düşülmüş hem de Türk Millî Mücadelesi'nin Batı kamuoyuna objektif olarak yansıtılması sağlanmıştır. Atatürk, Büyük Zafer'den sonra 16 Ocak 1923'te İzmit'e tekrar gelmiş ve İstanbul gazetelerinin bazı başyazarları ile İzmit'te bir basın toplantısı yapmışlardır. İzmit Sarayı, Cumhuriyetle birlikte valilik konağı olarak kullanılmaya başlamıştır. Ancak daha sonraki yıllarda Köşk'ün mimari ve sanatsal değeri düşünülerek müze yapılmasına karar verilmiştir.

Bu değerli yapı, 17 Ağustos 1999 Marmara depremi ile büyük hasar görmüş ve Kocaeli Valiliği tarafından 2005 yılında restore edilmiştir. İzmit Sarayı, valilik tarafından restorasyonunun yeniden tamamlanmasının ardından kapılarını 16 Ocak 2006 tarihinde Basın Onur Günü'nde yeniden halkın hizmetine açmıştır. Bu eser içerisinde Atatürk odası, protokol odası, saray müze, kabul odası, banyo ve hamam gibi bölümler bulunmaktadır. Kasr-ı Hümâyûn, Dolmabahçe Sarayı'nın küçük ve güzel bir kopyası olduğu izlenimini oluşturmaktadır. İstanbul dışında kalmış olup, günümüze kadar gelebilen ender bir saray olmasıyla da tarihi açıdan önemli bir yapıdır.

1920'lerin başı, Kasr-ı Hümayûn terk edilmiş durumda.

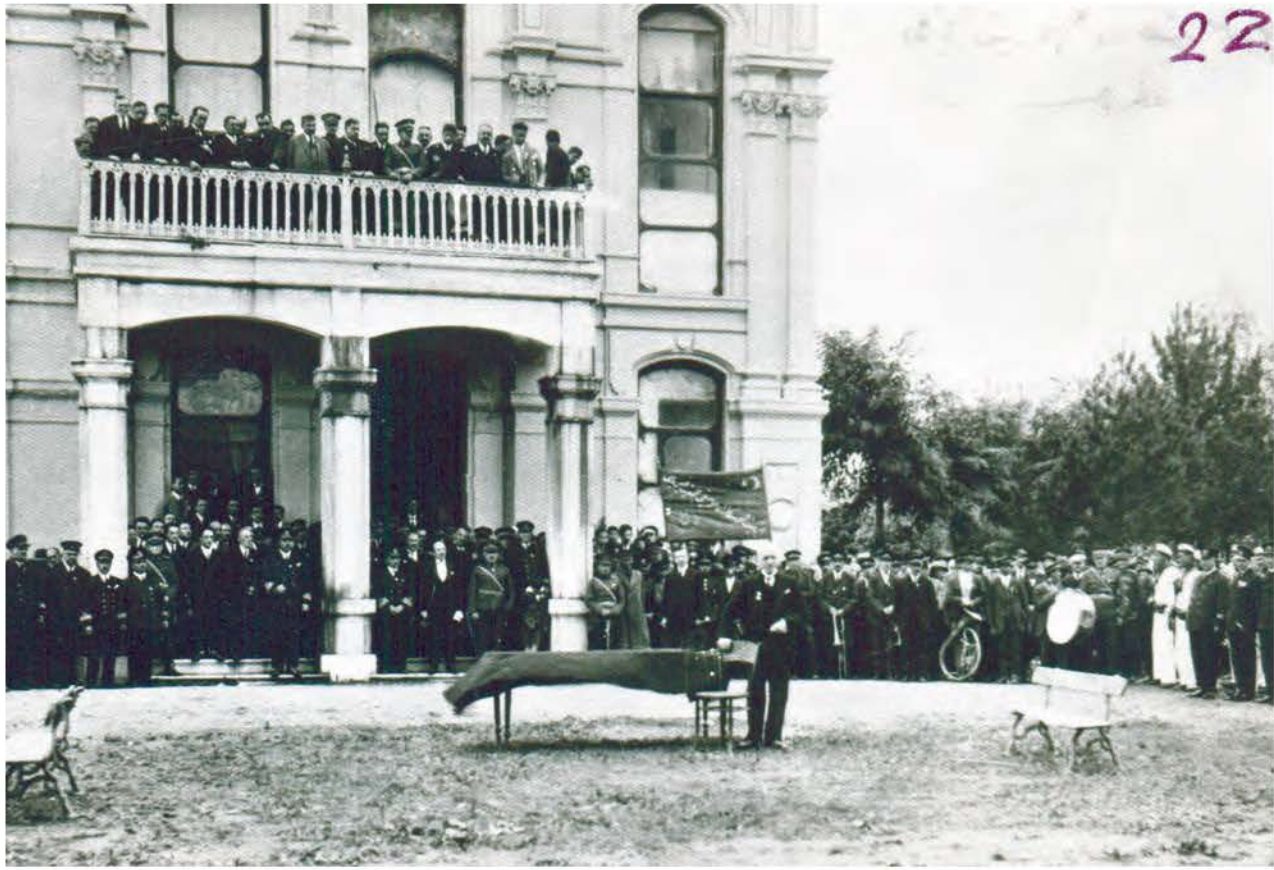

1920'ler, Tarihi anlara tanıklık eden Kasr-ı Hümâyûn adeta beyaz bir gelin gibi tarihe meydan okuyor...

E. Dölen Arşivi

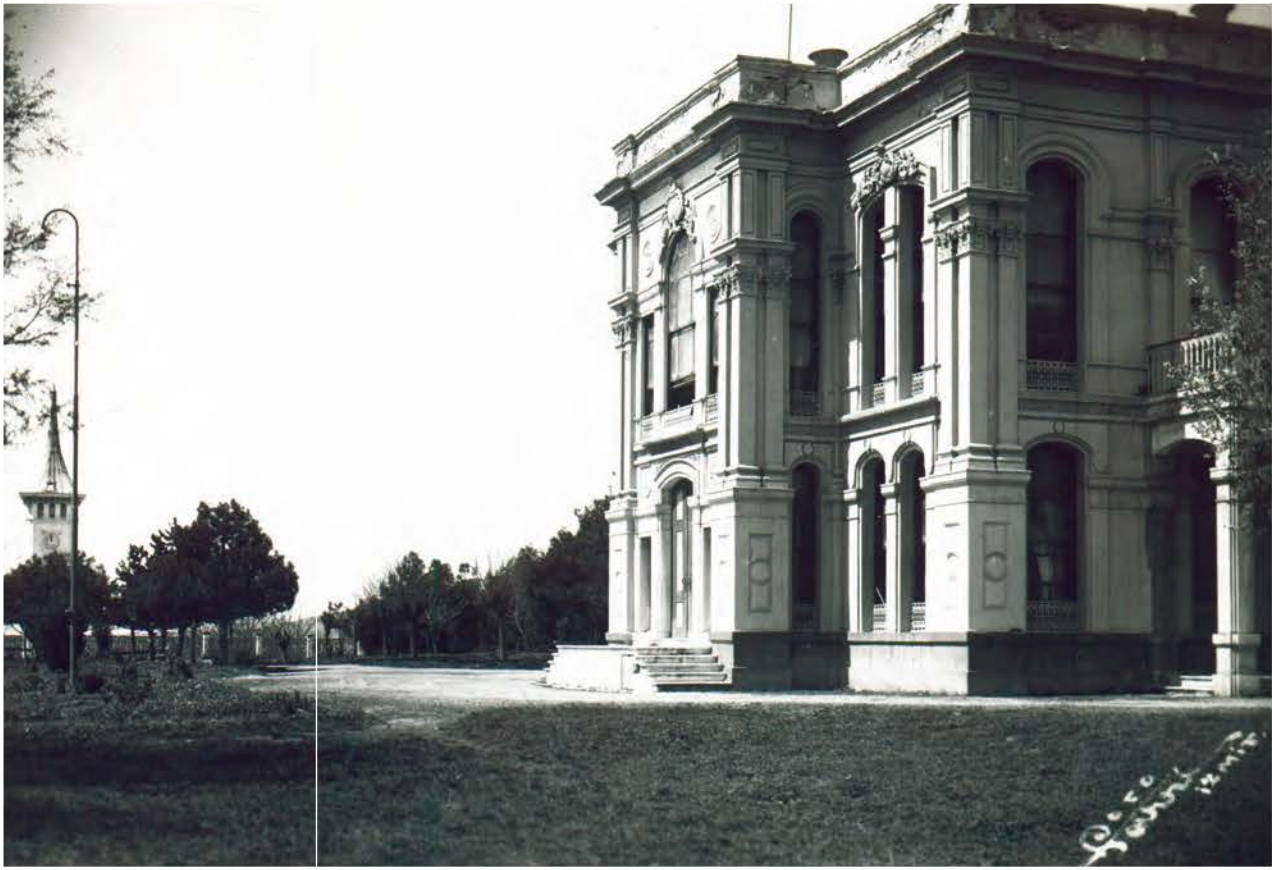
1926, Padişahlara ev sahipliği yapmış, Mustafa Kemal'in 16 Ocak 1923 tarihli basın toplantısına tanıklık etmiş ve İstanbul dışındaki tek saray olan Kasr-ı Hümayün; hem Üşümüş Körfez'e hem de kara kışa meydan okuyor adeta. Yanına, en yakın dostu olan Saat Kulesi'ni de alarak üstelik.

1927, Hükümet Konağı olarak kullanılan Kasr-ı Hümayûn'un önünde bir cenaze merasimini gösteren bu fotoğrafta, bandonun önündeki flamada eski Türkçe olarak "İzmit Heveskârân-ı Musikî Cemiyeti Bandosu" yazılı. Vali Vehbi Demirel ve diğer görevliler balkonda yerlerini almışlar.

1930'lar, İzmit'in "Beyaz Saray"ı olan Kasr-ı Hümayün, yılların verdiği yorgunlukla gri bir renk almış ve sonbaharı karşılarken güzün ve hüznün rengine bürünmüş adeta.

1930'lar, Kasr-ı Hümayûn ve kadim dostu Saat Kulesi aynı karede.

1940'ların başı, Kasr-ı Hümayûn.

1940'ların başı, İzmit Saray Bahçesi'nden Yukarı Pazar'a bakış.

1940'lar, Bir kış gününde Kasr-ı Hümayûn

1940'lar, Karlı bir kış günü Kasr-ı Hümayûn bahçesi.

1940'lar, Kasr-ı Hümâyûn'un Vilayet Konağı olduğu bu yıllarda Saray adeta körfezi hiçe sayarak Samanlı Dağları ile kucaklaşmış durumda.

1945, Kasr-ı Hümayûn.

1967, Kasr-ı Hümâyûn'un İzmit Müzesi olarak kullanıldığı yıllar.

1967, Kasr-ı Hümayün'un İzmit Müzesi olduğu yıllar.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

SAAT KULESİ

Zamanın Aynasında
Kocaeli

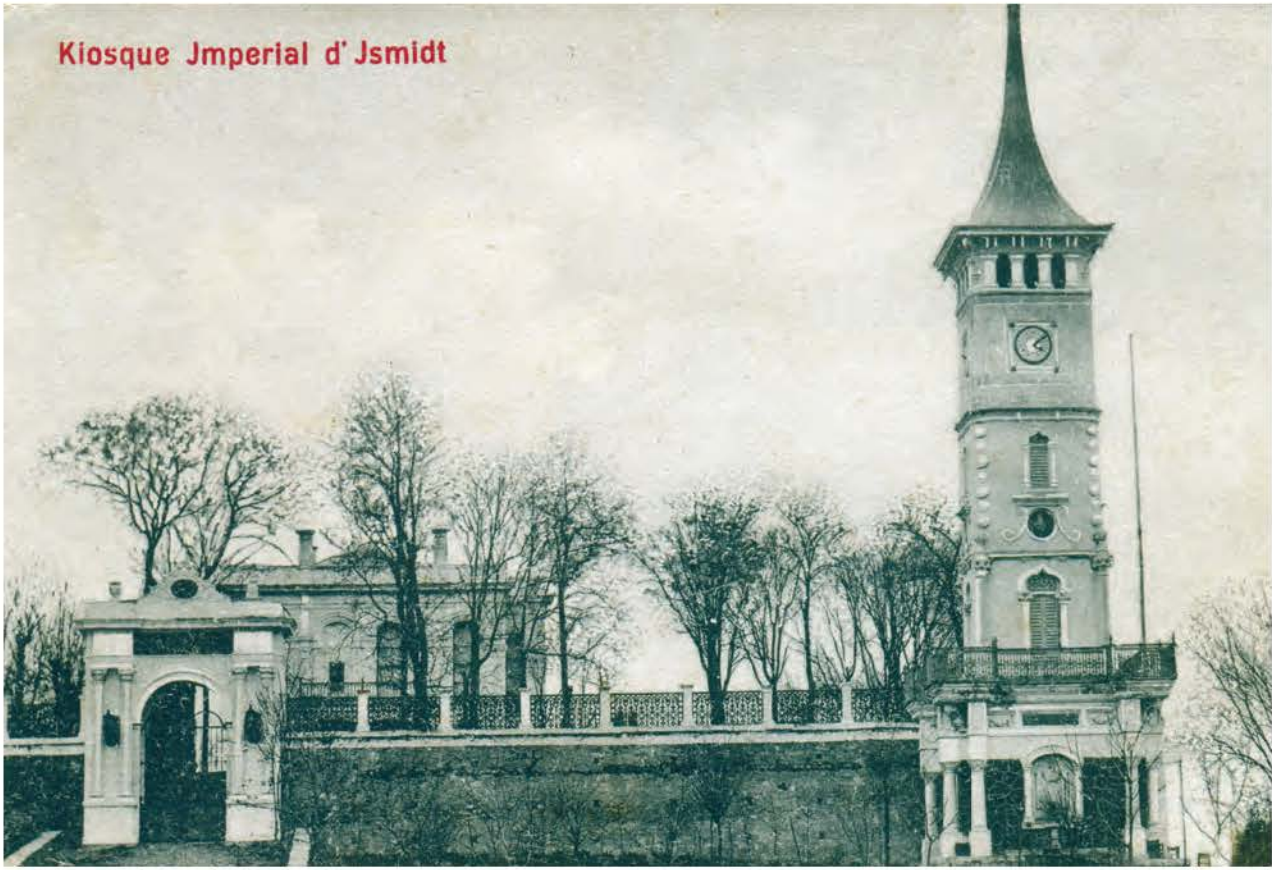
SAAT KULESİ

Saat Kulesi, dönemin Kocaeli Mutasarrıfı (valisi) olan Musa Kâzım Bey tarafından, 1902 yılında 34. Osmanlı Padişahı Sultan II. Abdülhamid'in tahta çıkışının 25. yılı hatırasına yaptırılmıştır. İzmit Saat Kulesi'nin yeri belirlenirken, bulunduğu yerin tren istasyonu ile o yıllarda birçok işçinin çalıştığı tersaneye yakın olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca yer seçimindeki diğer bir faktör de; padişahın anısına yapıldığından dolayı Kasr-ı Hümayûn'a yakın bir konumda bulunuyor olması da düşünülebilir.

Kulenin saati 1929 yılında Mustafa Sami tarafından yeniden imal edilmiştir. Kulenin en alt katında 3 yönde 3 adet çeşme yer almaktadır. Söz konusu sebillerin alınışında ve kapısının üzerinde ise mermer kitabeler bulunmaktadır. Orta kattaki çember şeklindeki kartuş içerisinde ise II. Abdülhamid'in tuğrası bulunmaktadır. Saat kulesinin giriş kapısının yanı başındaki sonradan yazılan Latin alfabeli kitabede SEKA tarafından 1971'de onarıldığı belirtilmiştir. Kulenin kurşun kaplı çatısı, kendine has uzun külahı ile eski dönem masallarından fırlamış gibi, şehre ayrı bir ahenk katmaktadır. 2006 yılında, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından yeniden onarılan Saat Kulesi, İzmit'in önemli simgelerinden biri olmaya devam etmektedir.

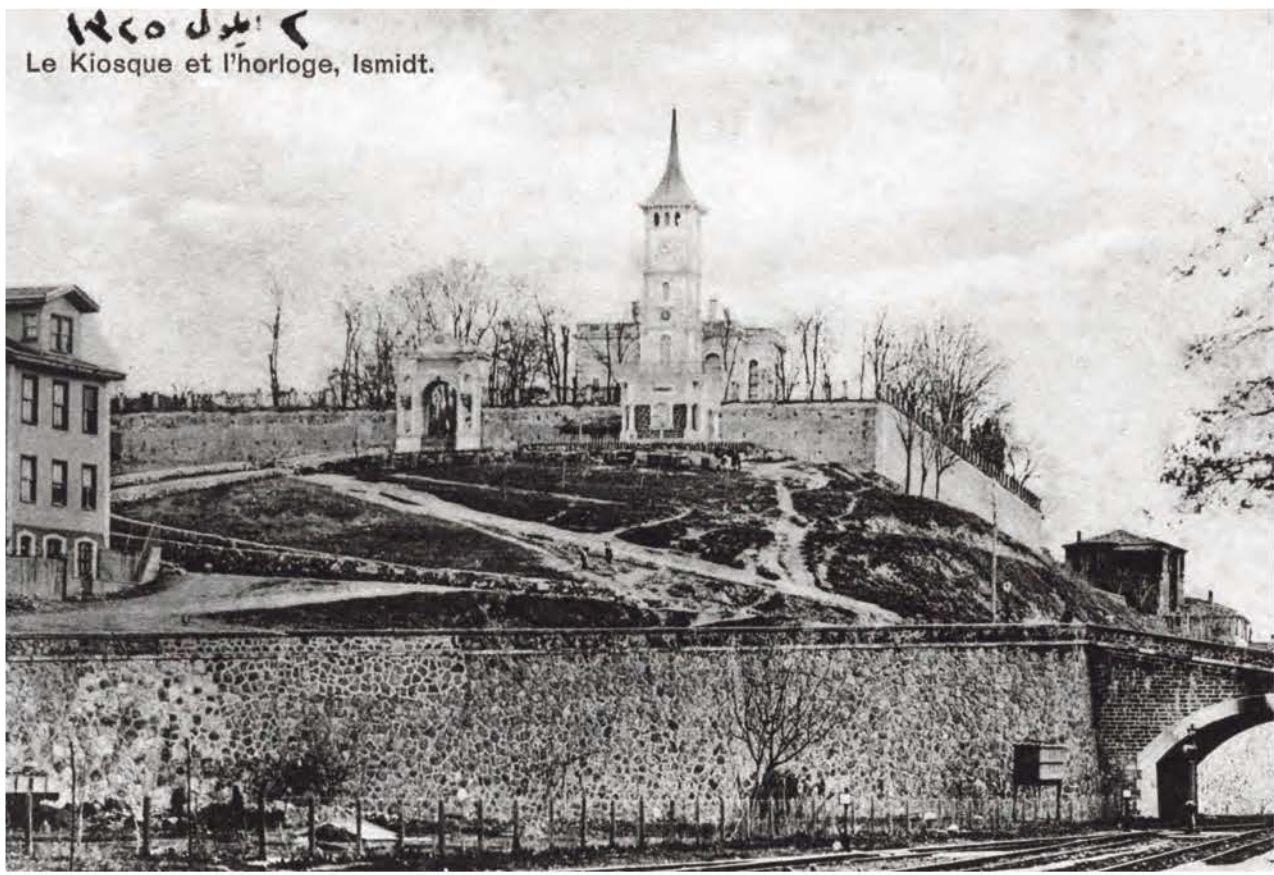

Kiosque Imperial d' Jsmidt

E. Dölen Arşivi

1900'ler, İzmit Saat Kulesi ve Kasr-ı Hümayûn.

E. Dölen Arşivi

1900'ler, İzmit Tren İstasyonu'ndan Saat Kulesi ve Kasr-ı Hümayûn'a bir bakış.

L' horloge Ismidt.

E. Dölen Arşivi

1900'ler, İzmit Saat Kulesi.

1900'ler, İzmit Saat Kulesi ve çeşmesinden su içenler.

1910'lar, İzmit Saat Kulesi önünde koyunlar otlarken.

1933, Kasr-ı Hümayûn'un bahçesinden, İzmit Saat Kulesi'ne bir bakış.

1934, Yeni yapılmış olan Atatürk Heykeli ve Saat Kulesi.

E. Dölen Arşivi

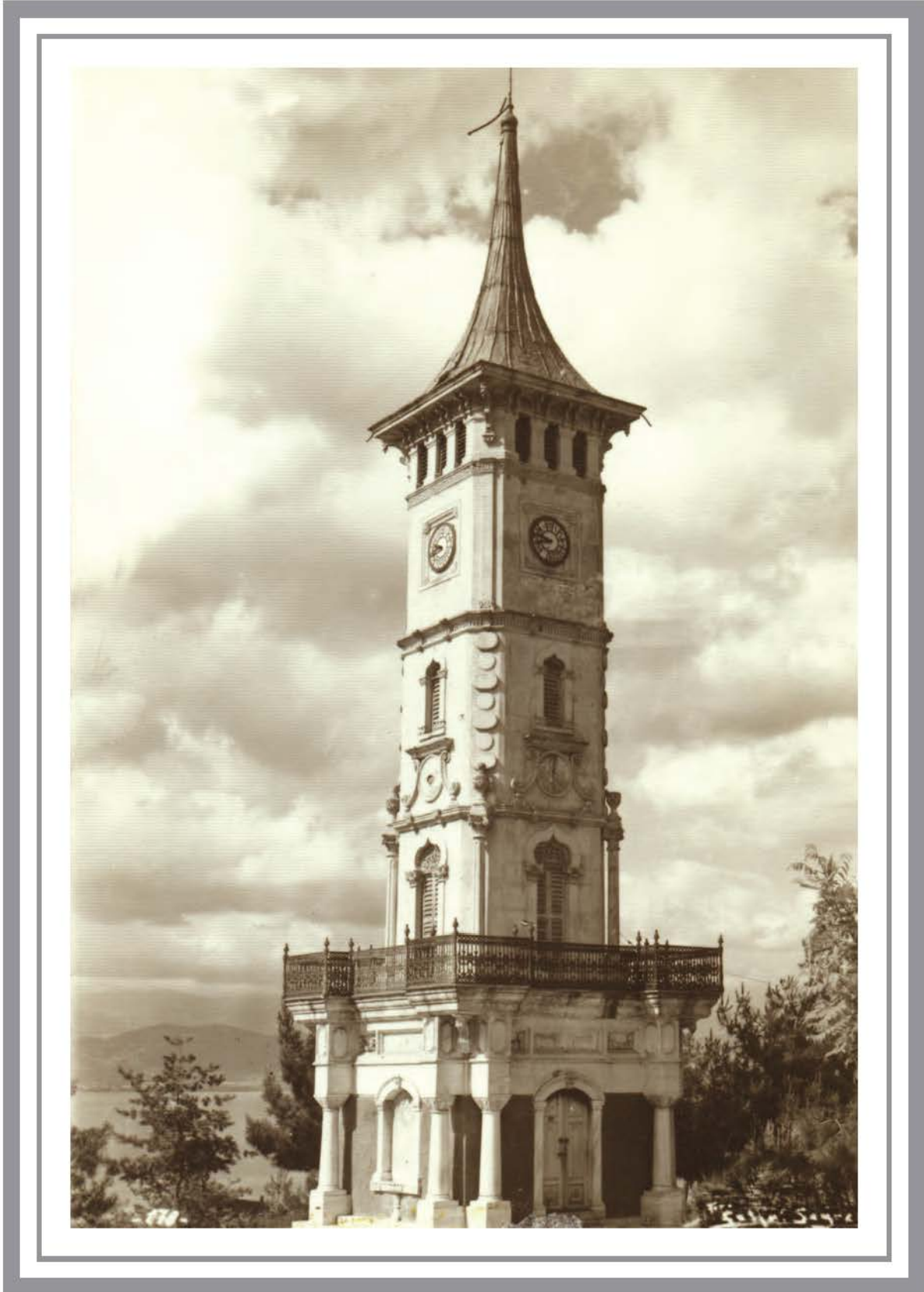
1940'lar, İzmit Saat Kulesi'nin genel görünümü.

1940'lar, Kasr-ı Hümâyûn'un bahçesi ve Saat Kulesi'nin kaidesi.

1940'lar, Saat Kulesi'nden bir görünüm.

1940'lar, İzmit Saat Kulesi ve ardında İzmit Körfezi.

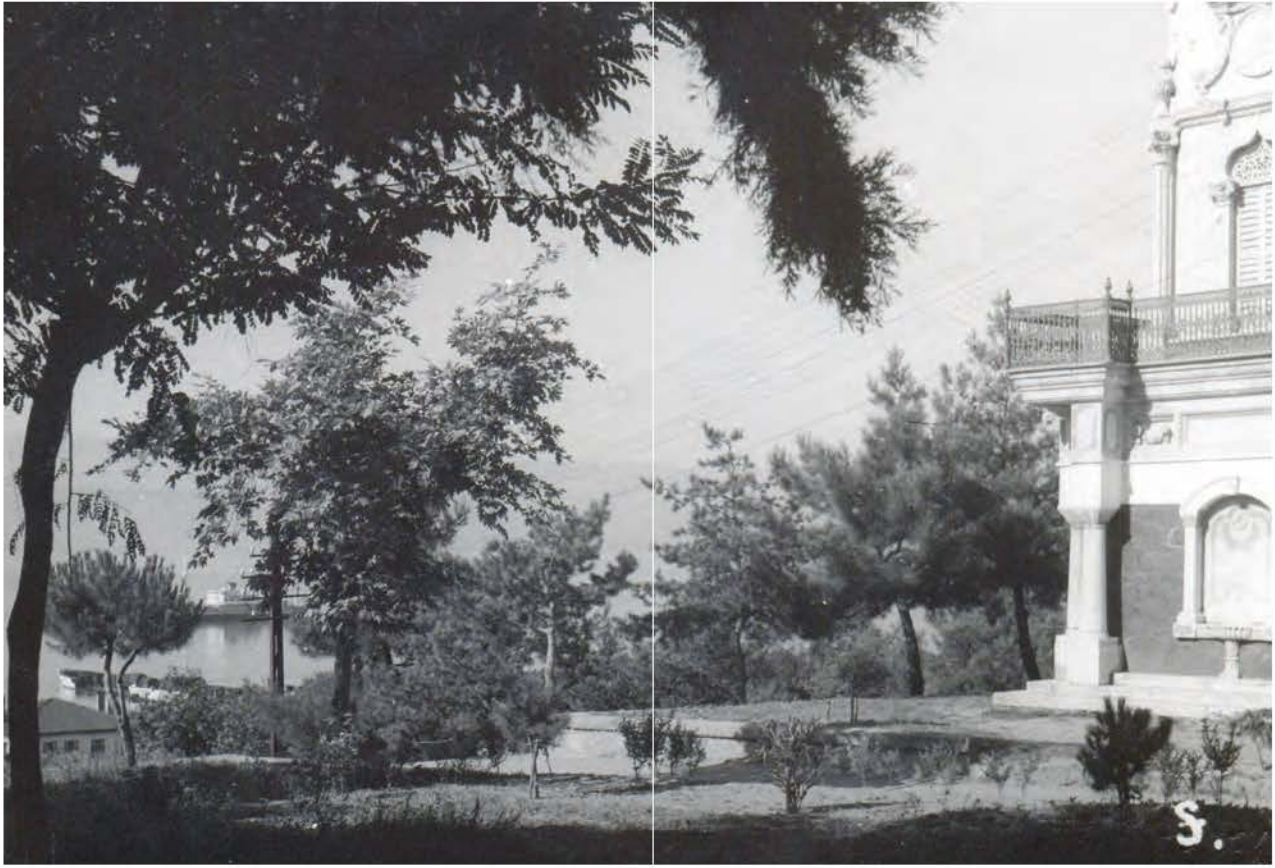

E. Dölen Arşivi

1950'ler, İzmit Saat Kulesi ve çevresinin genel görünümü.

1950'ler, Karlı bir kış günü Kasr-ı Hümâyûn'un bahçesinden Saat Kulesi'nin görünümü.

1952, Saat Kulesi'nden Körfez'e bir bakış.

1956, E-5 (D-100) Karayolu'nun İzmit'in içinden geçmesinin ardından Saat Kulesi, İzmit İstasyonu ve Seka Tesisleri.

1970, Saat Kulesi'nin restorasyon işini Seka Genel Müdürlüğü üstlenmiş ve 2 Şubat 1971 tarihinde restorasyon tamamlanmıştır.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

İZMİT TERSANESİ

Zamanın Aynasında
Kocaeli

İZMİT TERSANESİ

İzmit, kendisine bir armağan gibi sunulan Körfez'i sayesinde; tarihin eski dönemlerinden beri gerek liman gerekse ticaret merkezi olarak büyük önem arz etmiştir. Günümüze kadar ulaşmamış olan İzmit Tersanesi, Kasr-ı Hümayûn ile İzmit Tren İstasyonu'nun önlerinde kurulmuştu. Burada bulunan tezgâhlarda ihtiyaca göre gemi ve kayık yapılmakta idi. Bir fabrika veya imalâthane kurulacağı zaman öncelikle dikkat edilmesi gereken unsurların başında hammaddeye yakınlık gelir. İzmit'te bir tersane kurulmasının en büyük nedeni de budur. İzmit Tersanesi'nde inşa edilecek olan gemiler için, bölgenin sahibi olduğu ormanlar kullanılmıştır.

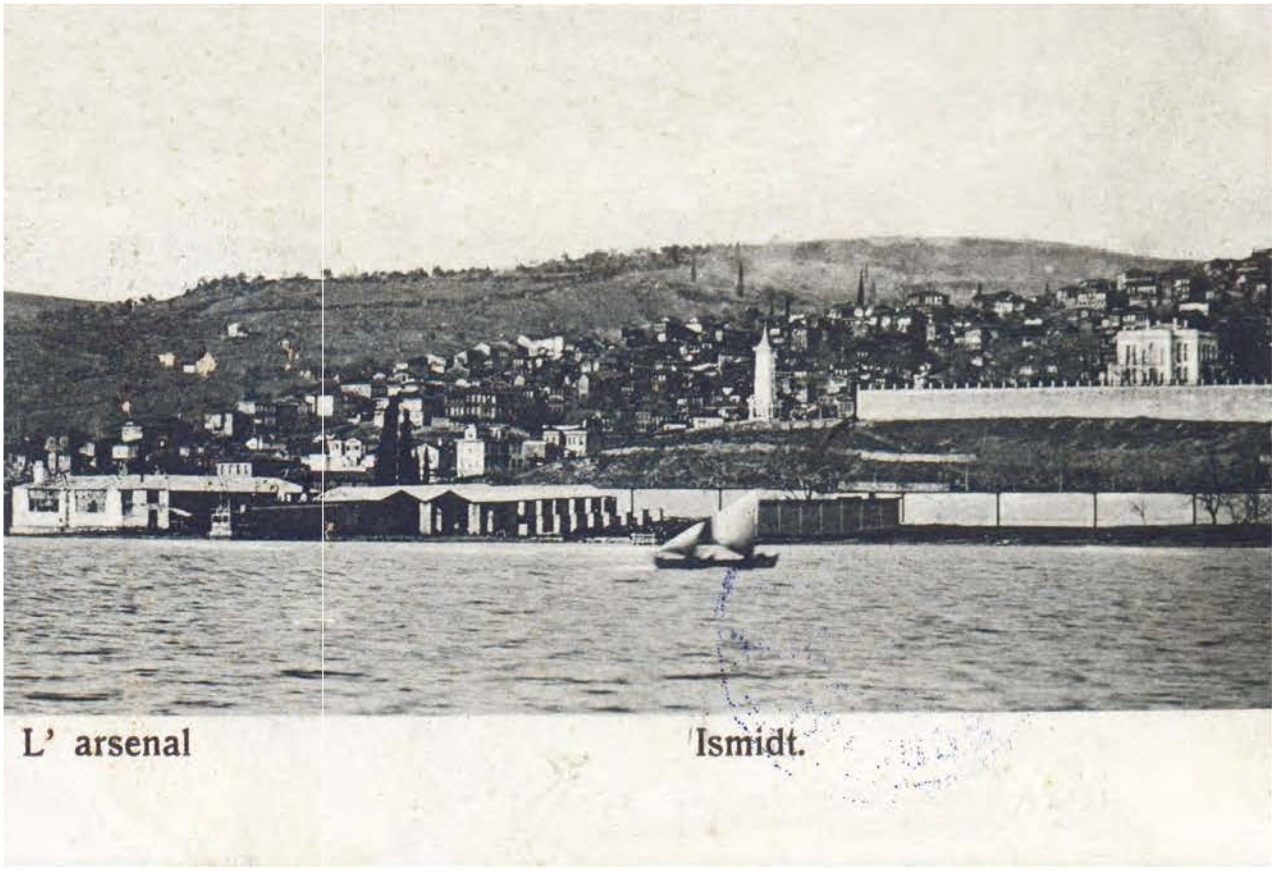
Kocaeli ve çevresinin sahibi olduğu orman zenginliği bölgede tersane kurulmasını da kolaylaştırmıştır. Karamürsel, Kefken, Kerpe ve İzmit'te Osmanlı Devleti ve öncesindeki zamanlarda gemiler yapılmasının en büyük nedeni budur. İzmit, Osmanlılar tarafından fethedilmeden çok önceleri de bir tersaneye sahiptir. Bu alandaki elverişli ormanların varlığı, her dönemde gemi inşasına uygun zemin hazırlamıştır. İzmit Tersanesi, gemi tezgâhları ve kereste mahzenleri olan bir tersane idi. En büyük özelliği ise; büyük bir bölgenin ekonomisini kendi gereksinimlerine göre ayarlamış olmasıdır. Ayrıca tersanenin kullanımına ayrılan Kocaeli ve Bursa ormanlarından, İstanbul'daki atölyelere de sürekli olarak kereste gönderilmiştir. Tersane, zaman zaman onarım görse de, devlet için önemini kaybetmemiştir. Cumhuriyet döneminde Tersane "Üss-i Bahrî" olarak kullanılmış ve Donanma Komutanlığı buraya yerleşmiştir.

19. yy. sonları, Saat Kulesi'nin henüz yapılmadığı bu tarihte Kasr-ı Hümâyûn ile İzmit Tren İstasyonu'nun arasında kalan İzmit Tersanesi'ne ait gemi tezgâhları görünmekte.

19.yy. sonları, Sultan Abdlmeçid adına İzmit'te inşa olunan İzmit Tersanesi'nin demir fabrikası.

1906, İzmit Tersanesi ve İzmit'in denizden genel görünümü.

E. Dölen Arşivi

20.yy.ın başları, İzmit Tersanesi'nin kapısı.

E. Dölen Arşivi

1910'lar, Tersane'nin kapısı ve binaları. Tersane önlerinde onarılmayı bekleyen gemiler.

1934, Tersane bahçesinin yukarıdan genel görünümü ve Tersane önünde Türk Donanması'na bağlı savaş gemileri ile denizaltılar.

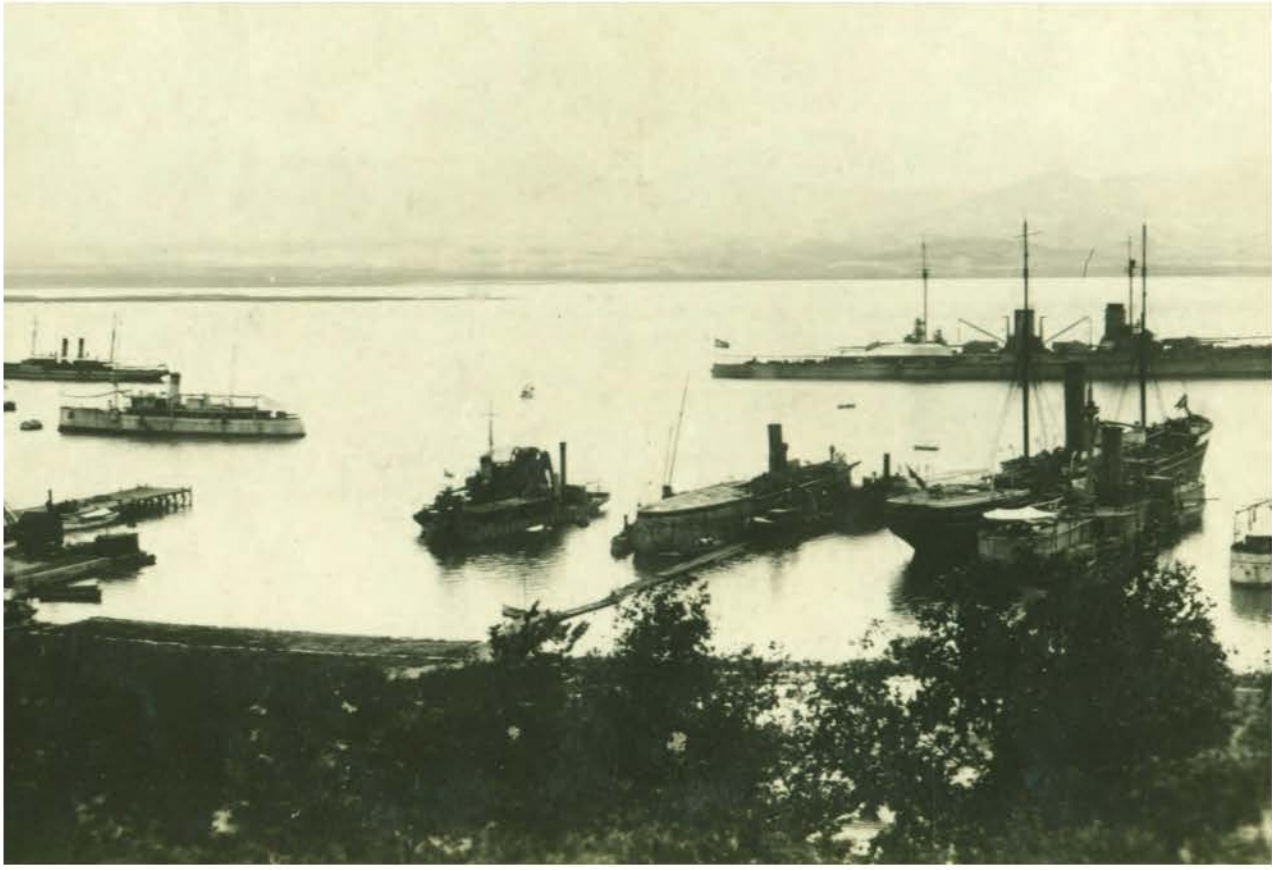
1934, Tersane bahçesinin yukarıdan genel görünümü.

1934, Bir kış günü Saat Kulesi'nin altından Tersane bahçesine bir bakış.

1934, Atatürk Anıtı arkasından; Tersane orta kapısı, Tersane binaları, Körfez'de Yavuz zırhlısı ve diğer savaş gemileri görülüyor.

1935, Türk Donanması'na ait gemiler ve Yavuz zırhlısı İzmit Tersanesi önlerinde.

29 Ekim 1946, Cumhuriyet Bayramı kutlamaları sırasında, Tersane kapısı önünde geçiş yapan biniciler.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

ATATÜRK VE KOCAELİ

Zamanın Aynasında
Kocaeli

ATATÜRK VE KOCAELİ

Mustafa Kemal Paşa'nın 1922 yılından sonra toplam 48 defa Kocaeli üzerinden yaptığı seyahat bulunmaktadır. Cenaze töreni de dâhil olmak üzere sadece 7 seyahatinde Kocaeli'nde kendisi için karşılama töreni yapıldı. Cumhuriyetimizin kurucusu olan Atatürk, 10 Kasım 1938'de sabah saat 09.05'de ebedi uykusuna yatmıştır. Aziz naaşı, 19 Kasım 1938'e kadar Dolmabahçe Sarayı'nda katafalkta kalmış, 19 Kasım sabahı 08.10'da cenaze namazı kılındıktan sonra 08.30'da bir top arabasıyla Dolmabahçe Sarayı'ndan Sarayburnu'na getirilerek Zafer muhribindeki katafalka konulmuştur. Muhrip, Haydarpaşa önünde demirli bulunan Yavuz gemisinin sancak tarafına yanaşarak naaş Yavuz'a aktarılmıştır. Saat 15.00'e doğru Yavuz'la diğer Türk savaş gemileri Ulu Önder'in naaşını Ankara'ya götürecek olan trenin beklediği İzmit'e doğru yollarına devam ettiler. Yavuz zırhlısı, aynı gün saat 18.50'de ışıkları sönmüş bir halde İzmit'e gelerek mayın iskelesi hizasına demirledi.

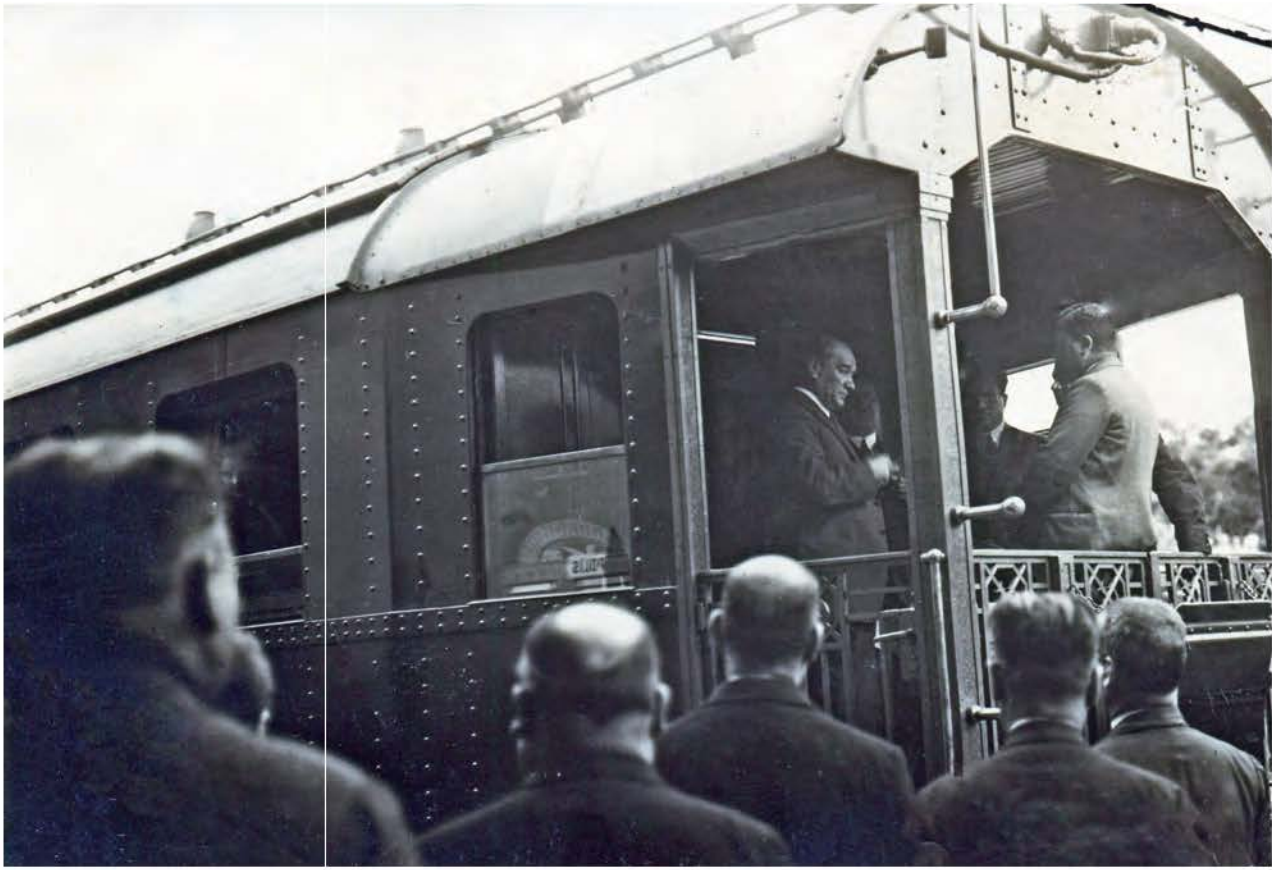
Kocaeli Valisi Hamit OSKAY, Amiral Hulusi Bey Yavuz'a giderek Ata'nın naaşını selamladılar. Generallerin omzunda Mayın İskelesi'nden karaya çıkarılan aziz naaş tersane orta kapısından geçirilerek Üss-i Bahri Deniz Kıtası önünden top arabası ile gara götürülerek Ankara'ya hareket edecek olan özel trene konulmuştur. Ata'nın naaşına İzmit'ten eşlik edenler arasında; rütbeli askeri erkân, piyade ve deniz kitaları, Cumhurbaşkanı Genel Sekreteri Hasan Rıza Soyak, Başbakan Celal Bayar, Büyük Millet Meclisi azaları ve protokol üyeleri, 31. Piyade Alayı, sporcular ve bütün okullardan oluşan cenaze alayı hazır bulunmaktaydı. Naaş, yükselen hiçkırıklarla trene yerleştirildi ve tren 20.30'da İzmit'ten ayrıldı.

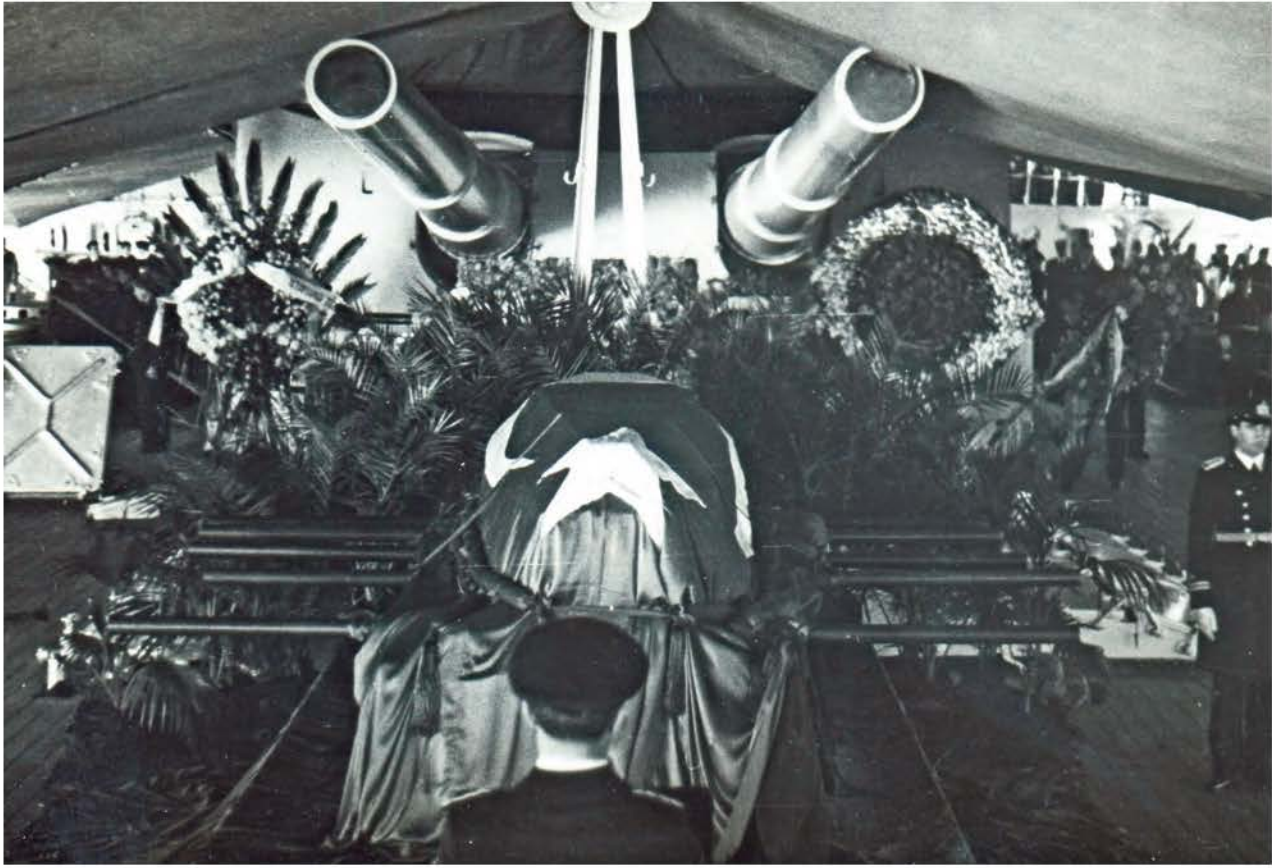
17 Ocak 1923, Gazi Mustafa Kemal Paşa İzmit'te. Yanında Kâzım Karabekir, Fevzi Çakmak ve Nurettin Paşa ile Cevdet Abbas Gürer.

1930'lar, İzmit İstasyonu önünde kurulmuş olan tak ve Atatük'ün gelmesini bekleyen askeri ve mülki görevliler.

1930'lar, Atatürk bir gezisi sırasında İzmit İstasyonu'nda

E. Dölen Arşivi

19 Kasım 1938, Atatürk'ün cenazesi, Yavuz zırhlısının arka alt taretinin altında İzmit yolunda.

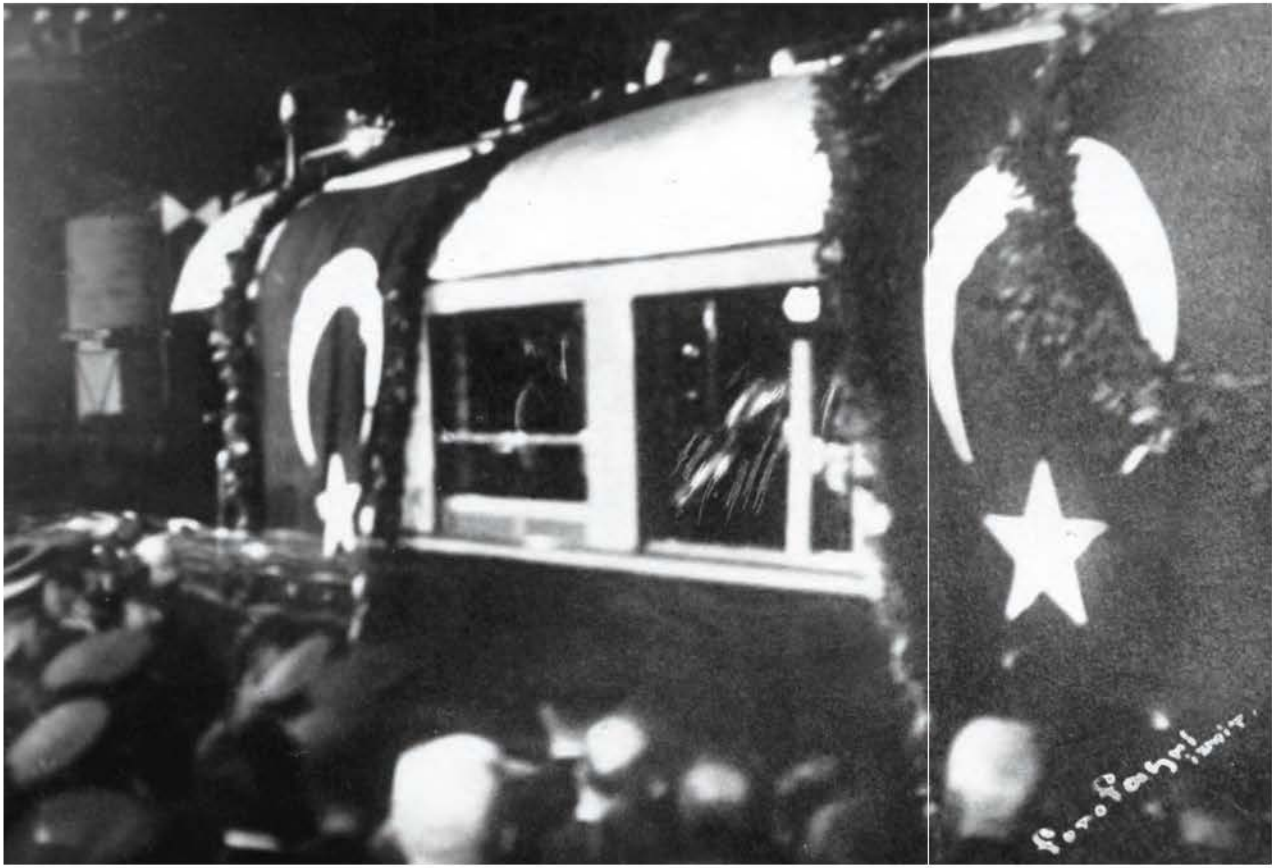

19 Kasım 1938, Atatürk'ün cenazesi Yavuz zırhlısında İzmit yolunda.

E. Dölen Arşivi

19 Kasım 1938, Atatürk'ün cenazesi, Yavuz zırhlısında İzmit yolunda.

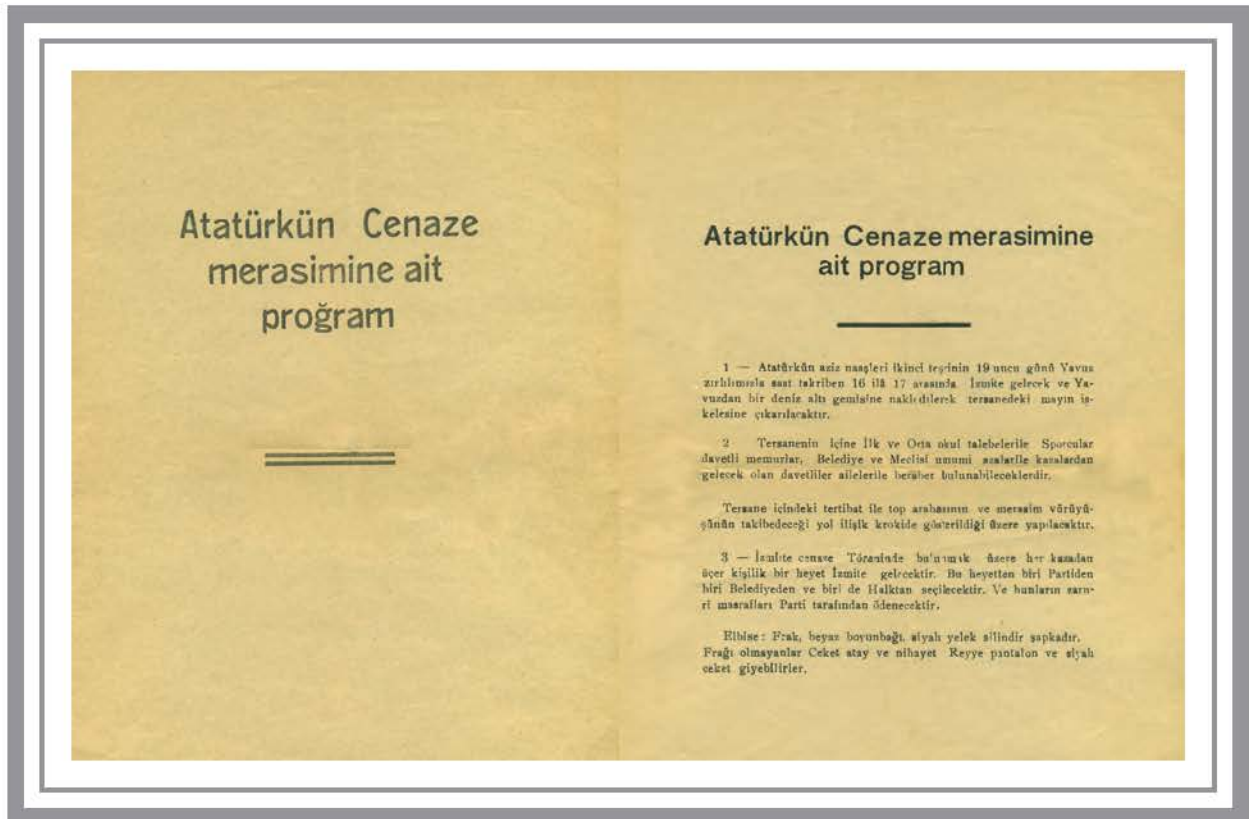
19 Kasım 1938 Cumartesi, Atatürk'ün naaşı İzmit'te. Yurdun dört bir yanını demir ağılarla ören bir liderin tabutunu bu demir ağılarla taşımak, ona verilebilecek en güzel hediyelerden biri idi.

10 Kasım 1939, Atatürk'ün ölümünün birinci yıldönümü. İzmitliler Ata'yı anarlarken.

1938, Atatürk'ün İzmit'te yapılacak olan cenaze törenine katılacak kişilere gönderilen Kocaeli Valisi Hamit Oskay imzalı davetiye.

- 3 -

4 - Yavuz İsmite vasi olduğu zaman Vali 23 Tâmmen ve müstahdem mevkî ve Üssâ bahri Komutanları Seymen motora ile Yavuzu gödecekler ve cenaze ile birlikte idareceklerdir.

5 - Cenaze Terasine İçinde bulundurulacak olan top arabasına yerleştirilecektir.

6 - Cenaze alayı şu suretle hareket edecektir.

- A - Büyük üniformalı (5 Komiyet komileri)
- B - Merasime memur komutan
- C - Yürüyüş kolunda piyade kıyası
- Ç - Demir kıyası
- D - Müzik
- E - Çelenkçiler
- F - Cenazeyi taşıyan top arabası (strahın Generali)
- G - Atatürkün harp ve istiklal mahiyetini taşıyan Generaler
- H - Atatürkün alkisi efradı
- I - Baş Vekil
- J - Büyük müller meclisi mümesilleri
- K - İsmet Vakkal, Tâmmen ve Üssâ bahri komutanları, Belediye Reisi ve (İstisnadan gelecek olanlar)
- L - Teğrisafa dahil askerî ve mülikî erkân
- M - Kazalardan gelecek olan heyet ve davetliler.
- N - Halk partisi ve halkevi erkânı
- O - Furka banlıları
- P - 31 nci Piyade alayı

7 - Cenaze alayı İstasyona vasi olduktan sonra terasine İçinde bulunan talebe ve sporcular şimşenler yolunun iki tarafında mevki olarak cenaze treni geçerken sükkünle şapkalarını çıkıp ihtilam vasıfıyla alacaklardır.

- 4 -

8 - Halkın ve köylülerinin cenaze merasimini terasine kapısı önü karşısından ve demiryolunun şimalindeki yoldan ve bu yoldan ve bu yol ile Necatibey mektebi karşısındaki rampa arasında bulunan sahadan geçeceklerdir. Yolun iki tarafında bulunanlar gerek top arabası geçerken gerek cenazeyi hamil olan tren geçerken şapkalarını çıkarmak suretiyle cenazeyi selâmlayacaklardır.

9 - Yavuz ve mahiyetinde bulunan harp gemilerinin İstanbula dan İsmite geçerken güzergâhına bulunan köy ve kasabalarına halkı sahillerde İhtiram vaziyeti alacaklardır. Gemiler sırtlı hareket edecekleri ve fazla dalga yapacakları düşümlere ufak sandallarla sahilden uzaklaşmaları ve gemilerinin sokulmaları tehlikesiz bulundugundan buna meydan verilmemelidir. Bu merasim sırasında halkın oldıkları yerden katiben ayrılmayacaklar şükün ve ihtizam muhafaza edeceklerdir. Alayın geçeceği yol ve İstasyon tamamen serbest bırakılacaktır.

10 - İkinci teğrin 21 nci Pazartesi günü bütün reamî ve hususî daireler tasil edeceklerdir. Ertesi gününe kadar bayraklarını yarısı İstikmâl olarak çekeceklerdir.

11 - Hareket, toplanış ve merasim esnasında hiç bir şüphâli hareket bulunmayacaktır.

12 - 19.20 ve 21 İnci İkinci teğrin günlerinde sinema ve tiyatrolar ve buna benzer eğlence yerleri kapanacak kalve ve gazino gibi yerlerde oyun oynanmayacaktır.

13 - İkinci Teğrin 21 nci Pazartesi günü saat 11 de Necatibey okulunun Halkevi salonunda Atatürkün hatıraını taziren bir toplantı yapılacaktır.

Bu toplantıda bulunmak arzu edenler duhuliyeye kartlarını Halkevin den alabilirler. Bu toplantıda Atatürkün hayatı ve eserleri hakkında

- 5 -

da söylenecek sözler aynı zamanda Halkevinin hapa/ör tesistatle belire verilecektir.

14 - İkinci teğrinin 21 İnci Pazartesi günü saat 14 de asar okullar sporcular, cemiyetler, halk ve memurlar Atatürk anıtı etrafında toplanacak. anıtı İsmet tarafından İstiklâl meydanı önüne mensur finişler çalınacak ve müteakibten Tâmmen ve parti bayraklarıyla örtülü olan körsâde halk partisi tarafından Nuri Doğan Belediye tarafından İsmet Devletkoy ve halk tarafından da diğer söylev verilecek ve buna müteakip talebe ve halk tarafından and içilecektir. Bu söylevler saat 16 da bitmiş olacaktır.

15 - Meskûr Pazartesi günü saat 16 da Üssâ bahri terasine ve köşü fabrikasında çalınacak öbürük İsmet herkes ve vesait nakliyesi olduğu yerde 3 dakika tevakküt edeceklerdir. Buna müteakip partimizin 6 okunu temsilen asar etrafındaki altı meş'ale yanacaktır. Bu meş'alelerin her birisinde birer şingürlü asker sabaha kalır nöbet bekliyeceklerdir. Bu askerlerin üçü deniz erasından olmak İsmet nöbetleri merkez komutanlığına tertip ve tamsim olunacaktır.

16 - Anıt etrafında yapılacak merasimi müteakip çelenk ve buketler konacak ve meydana gelmiş bütün halk anıt önünden geçmek suretiyle İhtiram geçidi yapılacaktır. Bu suretle merasim nihayet bulacaktır.

17 - Halkvevleri İkinci teğrinin 22 İnci salı gününe kadar kapalı kalacak ve hiç bir faaliyetle bulunmayacaktır.

18 - Atatürkün vefatı tarihi olan 10/11/1938 tarihinden itibaren 1 ay zarfında hükümet memurları suvare ve akşam yemeklerine iktisadî yemek ve kendileriyle verilmeyecektir.

19 - Köylülerden gelecek olan köylülerimizle vilâyet Janlıları komutanlığı meşgul olacaktır.

- 6 -

20 - Merasimde İnzibat ve ihtisamin teminine Emniyet Müdürlüğü ve merkez komutanlığı bakacaktır.

21 - Kazalardan gelecek misafirlerin yatak ve yiyeceklerle Halkevi meşgul olacaktır.

22 - Kazalar hudutları dahilindeki şimşenler güzergâhlarındaki mevkilerinde halkın ve memurlarımızın İhtiram vaziyeti alabilmesi için icabeden tertibatı ve muktel tedbirleri kendileri programlayacaklardır.

23 - 23 Tâmmen komutanlığına, Müstahdem mevkî komutanlığına harp silahları ve vasıtaları komutanlığına, vilâyet jandarına komutanlığına, Merkez ve 16 j. Müstahdem K. Komutanlıklarına, C. H. P. Başkanlığına, Belediye Riyasetine, Halkevi başkanlığına C. M. Umumlığına, Orta okul ve kültür direktörüklerine, İsmet Ofisine devaire mübaşerata yazılmıştır. Malumat için kazalara gönderilmiştir.

Kocaeli Valisi
ve
C. H. Partisi Başkanı

E. Dölen Arşivi

1939, Atatürk'ün İzmit'te düzenlenecek olan cenaze merasimi programı.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

ATATÜRK HEYKELİ

Zamanın Aynasında
Kocaeli

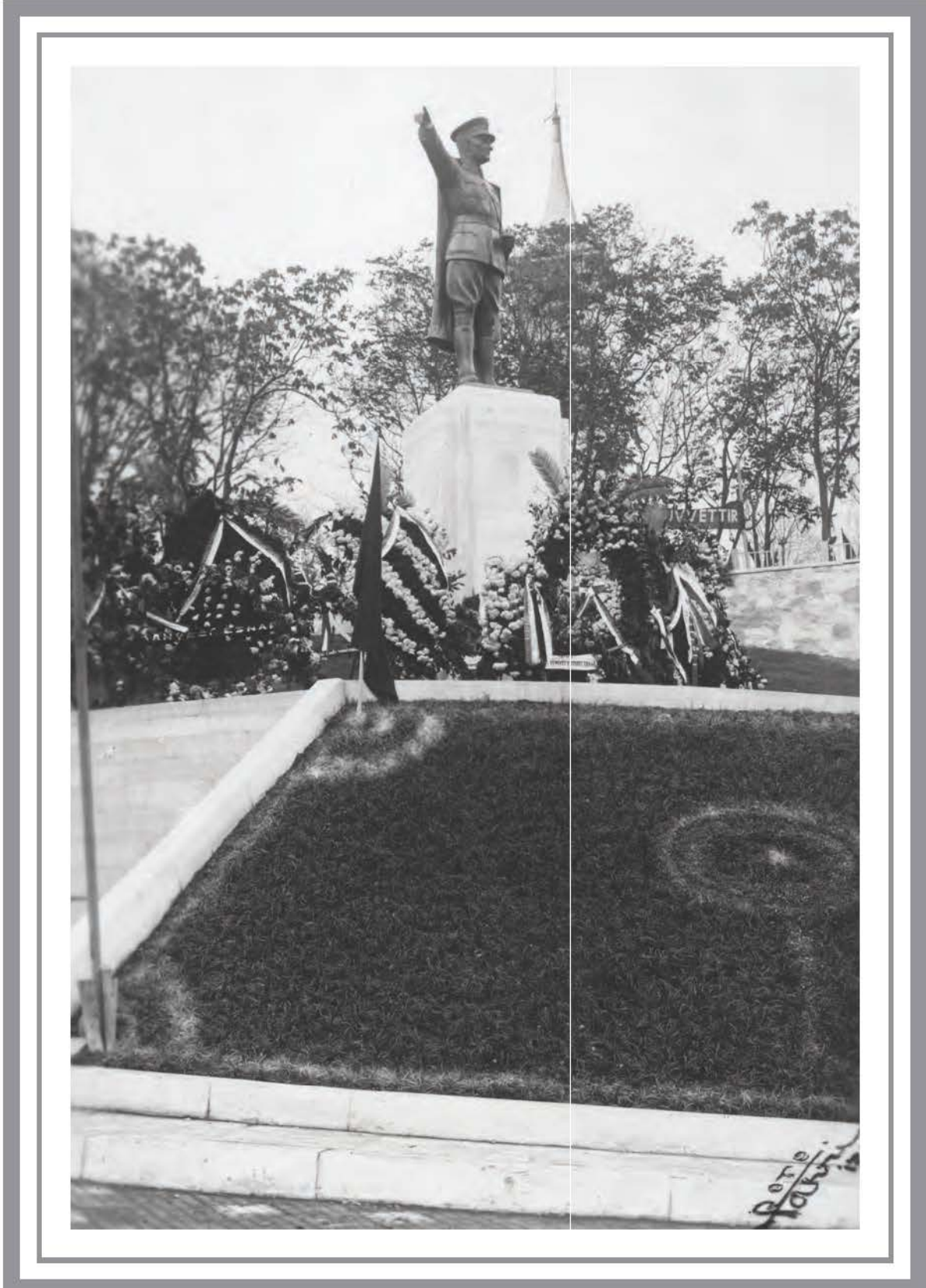
ATATÜRK HEYKELİ

Cumhuriyet tarihinde, Kocaeli'de inşa edilen ilk heykel olan Atatürk Anıtı, Atatürk'ün hatırası ve Cumhuriyetimizin onuncu yıldönümünü kutlamak amacıyla, Vali Eşref Sayit Bey zamanında 1933'te yapılmıştır. Heykel, Kozluk Mahallesi Saray Yokuşu'nda, Cumhuriyet alanının yanındaki Saat Kulesi'nin bulunduğu parkın önünde yer almaktadır. İzmit'in en güzel noktalarından biri olan Saat Kulesi ve Saray civarındaki heykelde, sağ eliyle batıyı işaret eden Atatürk'ün yüzü İzmit Körfezi'ne dönüktür. Bu şekilde uygarlığın batıda olduğu simgesel olarak tanımlanmıştır. Atatürk'ün bu heykeli, yakınındaki Saat Kulesi ve Kasrı Hümayün ile birlikte Kocaeli'nin simgesi durumundadır. Kocaeli Vilayeti'nin ve İzmitlilerin gayretleriyle yapılan İzmit Atatürk Anıtı, Atatürk'ün sağlığında yapılan ilk heykeldir.

75 yıldır bakımı yapılmayan Atatürk Heykeli 2008 yılında Kocaeli Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun izni ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından aslına uygun olarak restore edilerek güzel bir görünüme kavuşturulmuştur. Atatürk Anıt Heykeli için yapılan restore çalışmalarında, bronzdan yapılmış heykeldeki aşınmalar giderilmiştir. Atatürk'ün İzmit'te yapmış olduğu konuşmalardan bir bölümünün yer aldığı kaidenin yüzey temizlenmesi yapılmıştır. Çürümüş derz dolguları yenilenmiş ve yazılar elden geçirilmiştir. Restorasyonun yanı sıra çevre düzenlemesi de yapılmıştır. Oldukça yıpranan anlamlı heykel, yapılan restorasyon çalışmasıyla kimliğine yakışır bir görünüm almıştır.

29 Ekim 1933, Atatürk Heykeli'nin açılışı ve Cumhuriyet'in onuncu yıl kutlamaları.

29 Ekim 1933, Atatürk Heykeli önünde yapılan açılış ve kutlama töreni sonrası bırakılmış çelenkler. Arkada ise Saat Kulesi'nin kulağı görünmekte.

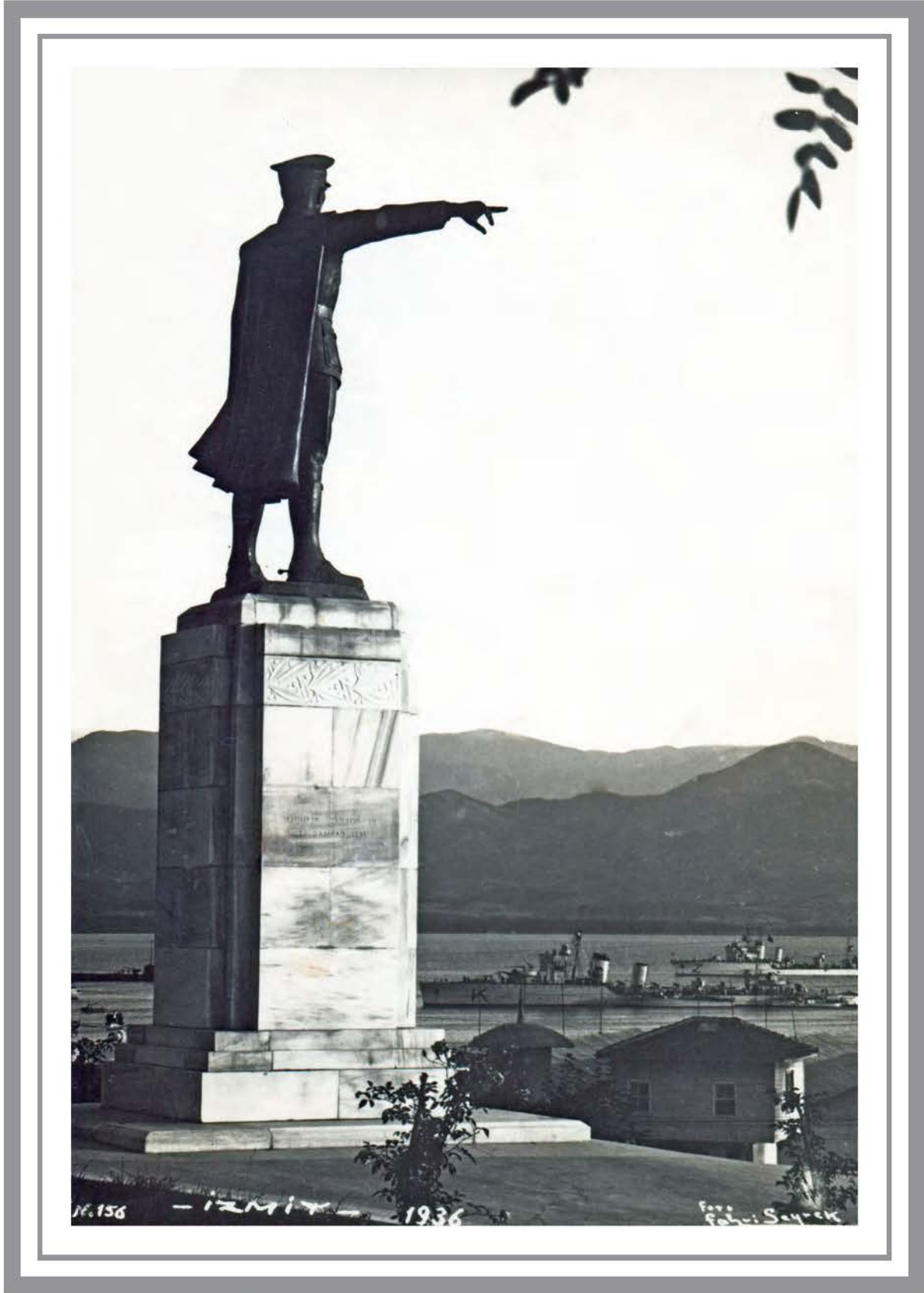
1934, Atatürk Heykeli ve arkada İzmit Saat Kulesi.

1935, Bağçeşme İlkokulu 3. sınıf öğrencileri, başöğretmenleri İstiklâl Madalyası sahibi Hasan Bey ile Atatürk Heykeli önünde.

1936, Atatürk Heykeli ve İzmit Tren İstasyonu.

1936, Atatürk Heykeli ve Körfez'deki savaş gemileri.

E. Dölen Arşivi

1936, Atatürk Heykeli'nin önden görünüşü.

1936, Yavuz zırhlısı ve donanma, tersane önlerinde görülmekte. Gemiler, Atatürk Heykeli'ne adeta selam durmakta.

1938, Atatürk Heykeli önünde bir tören ve arkada İzmit İstasyonu.

23 Nisan 1941, Askerler, o zaman ki Cumhuriyet Meydanı'nda, Atatürk Heykeli önünde 23 Nisan tören geçişi yapıyorlar.

1945, Atatürk Heykeli ve İzmit'in batıya doğru görünümü. Arkada İzmit Tren İstasyonu ve Kağıt Fabrikası'nın binaları görünüyor.

1950, Atatürk Heykeli ile birlikte; sağ tarafında kalan Vali Konağı ile ön cephesi yuvarlak olan o dönemdeki Demokrat Parti İl Merkezi, İzmit Tren İstasyonu ile Seka Kağıt Fabrikası binaları görünüyor.

1956, Atatürk Heykeli.

1956, Atatürk Heykeli'nin önünde fotoğraf çektiren bir çocuk.

1960, Atatürk Heykeli önünde bir tören hatırası.

1971, Atatürk Heykeli'nden Körfez'e bir bakış.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

SULTAN REŞAT'IN HEREKE VE İZMİT GEZİLERİ

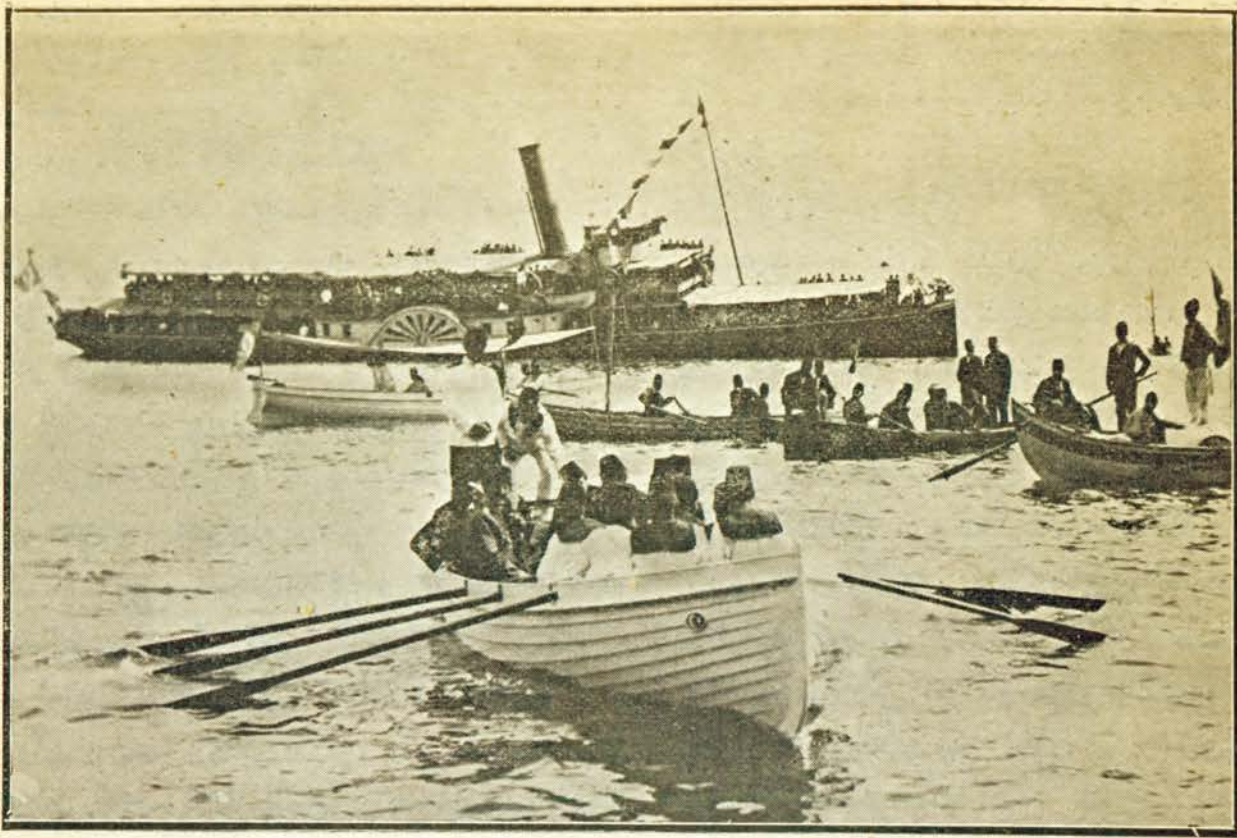
Zamanın Aynasında
Kocaeli

SULTAN REŞAT'IN HEREKE VE İZMİT GEZİLERİ

Sultan V. Mehmet Reşat, II. Abdülhamid'in aksine, yurt gezilerinden ve özellikle de deniz gezilerinden hoşlanan bir padişah'tır. 29 Nisan 1909'da tahta çıkmış ve ilk gezilerini aynı yıl Hereke ve İzmit'e yapmıştır. Sultan Reşat; Ertuğrul yatı ile deniz yoluyla, 4 Haziran 1909 günü Hereke'ye gelmiştir. Burada Fabrika-yı Hümâyûn'u ziyaret etmiş ve II. Wilhelm için yaptırılmış olan köşkte istirahat ettikten sonra Ertuğrul Yatı ile geri dönmüştür. Gelişinde, Herekeliler ve çevreden gelen halk tarafından coşkuyla karşılandığı gibi; Hereke gezisine refakat edenler Şirket-i Hayriye'nin Neveser Vapuru ile kendisini izlemişlerdir.

Sultan Reşat ikinci gezisini, 14 Ekim 1909'da İzmit'e yapmıştır. Bu gezide, Ertuğrul Yatı ile Dolmabahçe Sarayı'ndan Haydarpaşa'ya ve buradan da trenle İzmit'e gelmiştir. Bu sırada Ertuğrul Yatı da İzmit'e gelmiştir. Görkemli bir törenle karşılanan Sultan Reşat, istasyondan açık bir fayton ile Kasr-ı Hümâyûn'a gitmiş; burada dinlenip görüşmelerde bulunduktan sonra akşam gene araba ile Tersane'ye gelerek buradan Ertuğrul Yatı'na geçip geceyi yatta geçirmiştir. Ertesi günü İstanbul'a dönmüştür. Sultan Reşat İzmit'e gelişinde ve ayrılışında, limanda bulunan İclaliye Zırhlı Fırkateyni tarafından top atışıyla selamlanmıştır. Bu geziler ile ilgili fotoğraflar, dönemin dergileri olan Resimli Kitab ve Şehbal'da yayınlanmıştır.¹

¹ Resimli Kitab, Cilt 2/Sayı 9 (Haziran 1325/1909), Cilt 3/Sayı 14 (Teşrin-i Sani 1325/Kasım 1909); Şehbal, Sayı 7 (1 Temmuz 1325/14 Temmuz 1909), Sayı 15 (1 Teşrin-i Sani 1325/14 Kasım 1909).

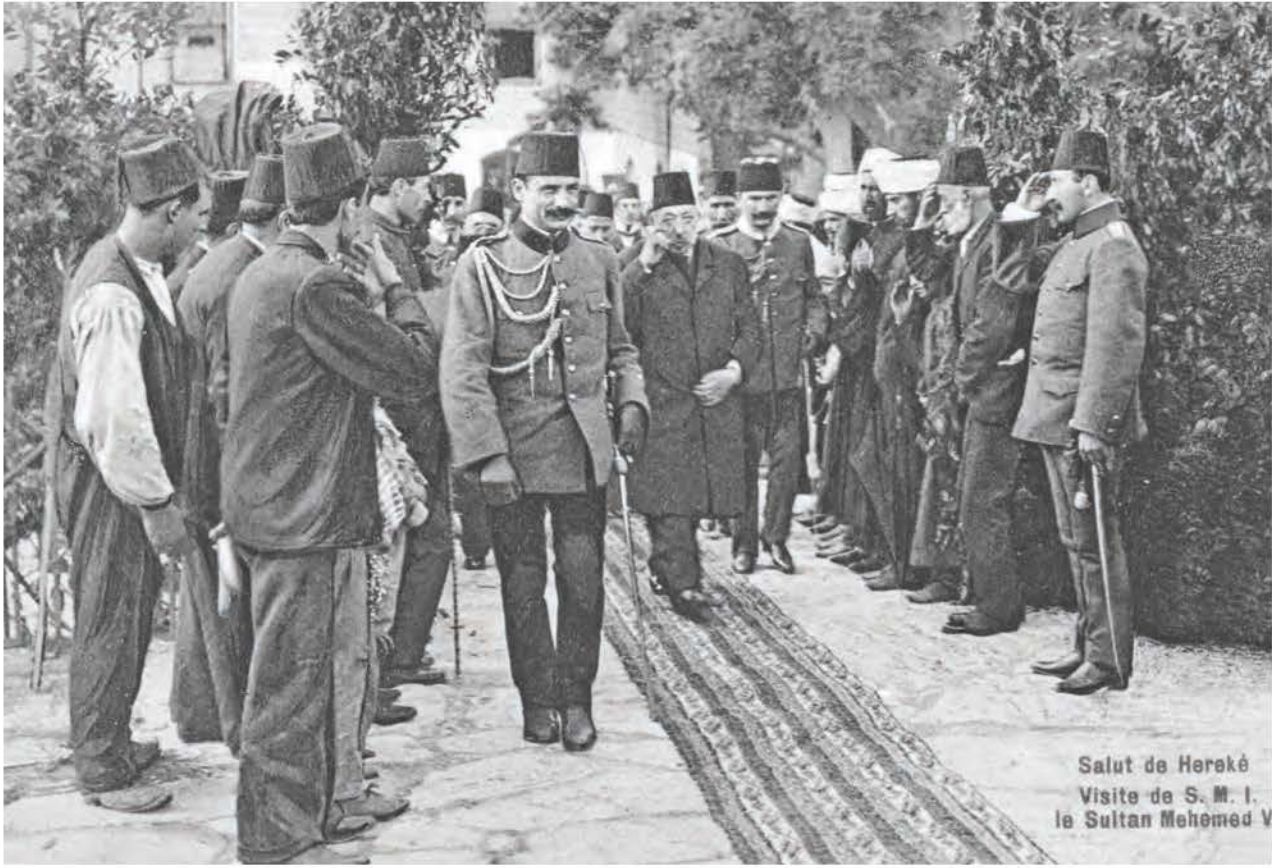
1909, Sultan Reşat, Ertuğrul yatı ile geldiği Hereke'de karaya çıkarken. Arkada Hereke gezisine refakat edenleri taşıyan Şirket-i Hayriye'nin Neveser Vapuru.

1909, Sultan Reşat'ı kayıklarla karşılamaya çıkan Herekeliler.

1909, Sultan Reşat Hereke Fabrika-yı Hümâyûn'a gelirken.

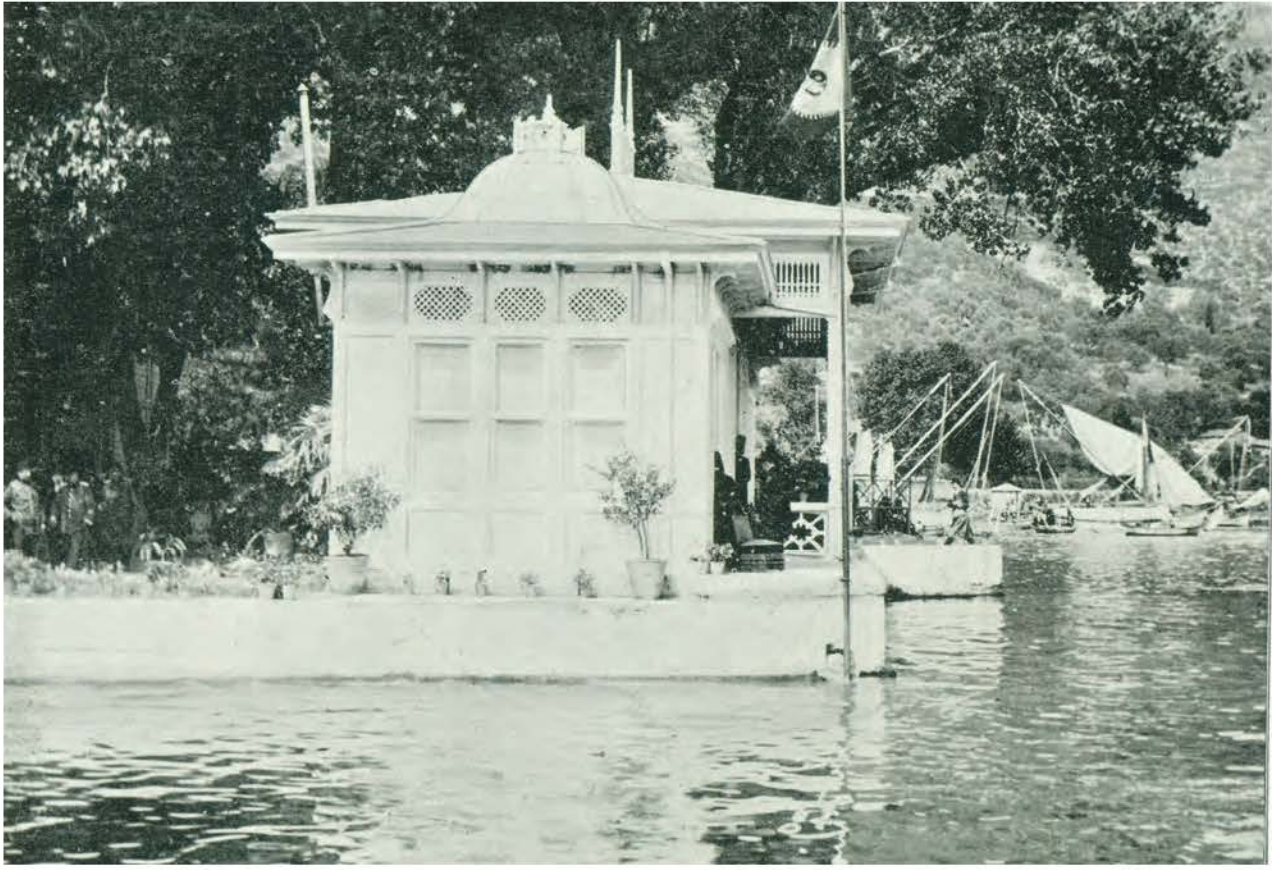
1909, Sultan Reşat'ın Hereke'yi ziyareti, Sultan resmî erkân tarafından karşılanıyor. Bu ziyarette sultanı karşılamak için, Sultan'ın yoluna Hereke Fabrika-yı Hümâyûnu'nda dokunan halılar serildi.

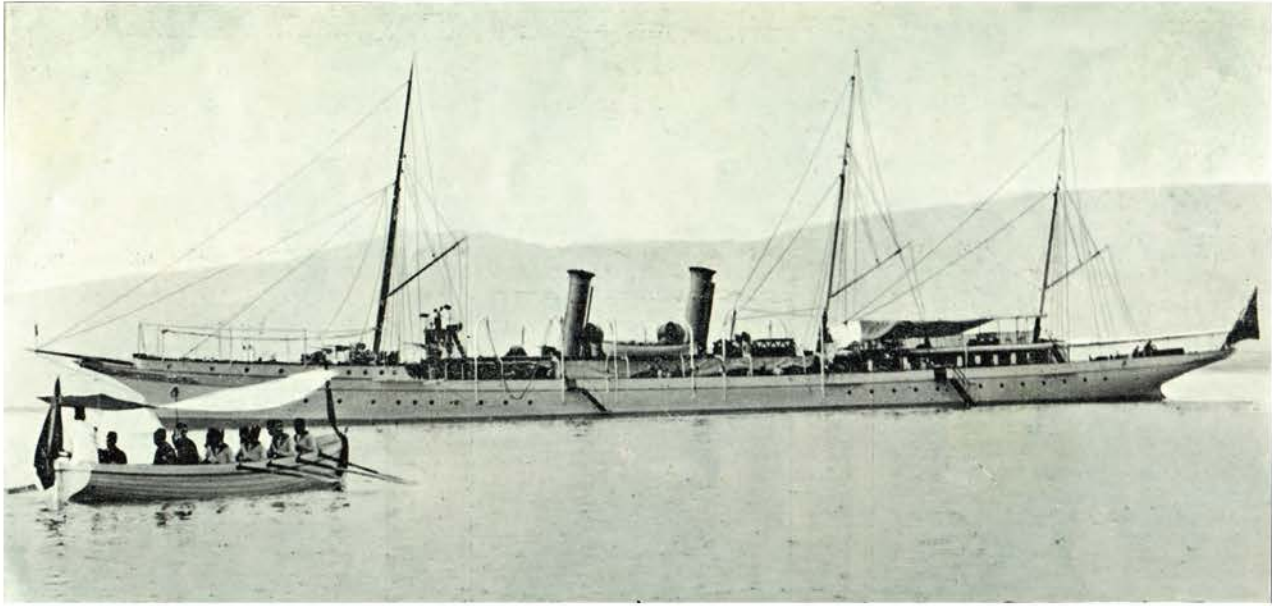
1909, Sultan Reşat Hereke Fabrika-yı Hümâyûnu'na gelişinde çalışanlar tarafından karşılanırken.

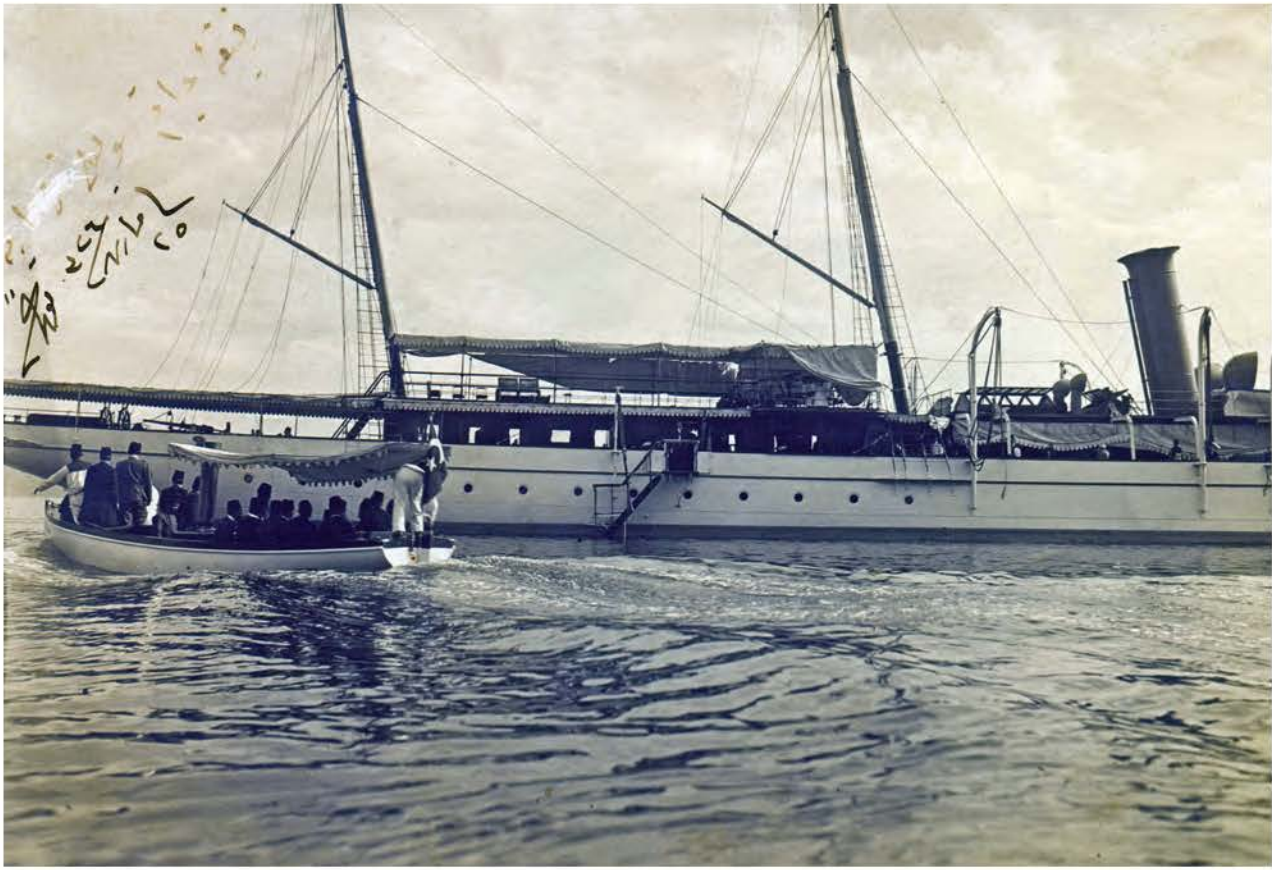
1909, Sultan Reşat'ın Hereke Fabrika-yı Hümâyûnu'nu ziyareti.

1909, Sultan Reşat Kaiser II. Wilhelm Köşkü'nde.

1909, Sultan Reşat kendisini İstanbul'a götürülecek olan Ertuğrul Yatı'na giderken.

1909, Padişah'ın Ertuğrul Yatı Hereke'de.

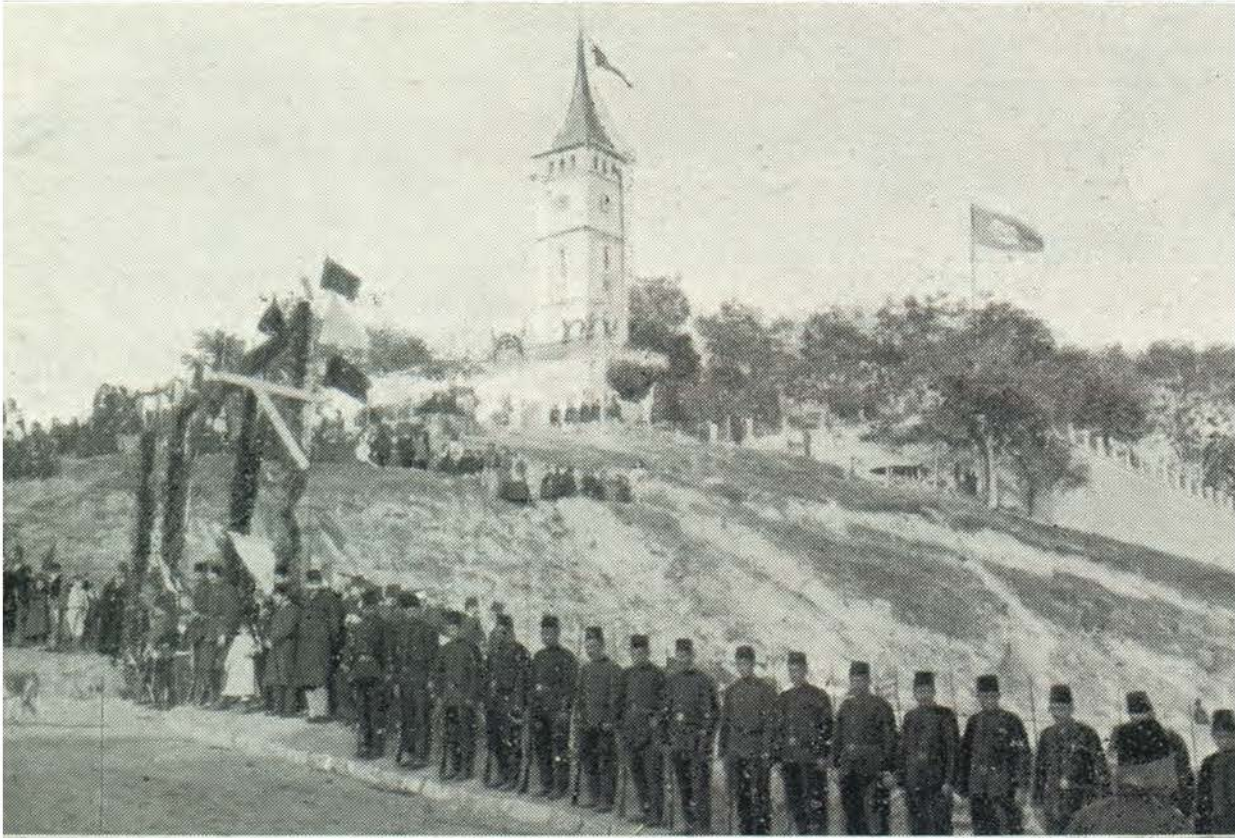
1909, Padişah'ın Ertuğrul Yatı Hereke sahilinde.

1909, Kasr-ı Hümâyûn'da Sultan Reşat'ın ziyareti nedeniyle yapılan hazırlıklar.

1909, İzmit Tren İstasyonu Sultan Reşat'ın ziyareti için hazır beklerken.

1909, Sultan Reşat'ın ziyareti dolayısıyla subay ve askerler Kasr-ı Hümayûn'a giden yolun kenarına dizilmişler.

1909, Sultan Reşat'ın kortej halinde İstasyon'dan Kasr-ı Hümayûn'a gidişi.

1909, Sultan Reşat İstasyon'dan Kasr-ı Hümâyn'a giderken çekilmiş bu fotoğrafta, insanlar bugünkü Atatürk Heykeli'nin bulunduğu yerde padişahlarını karşılarlarken. Yolun iki yanına dizilmiş kız öğrenciler görünüyor.

1909, Sultan Reşat ile yanındakiler Kasr-ı Hümâyûn önünde ve kendilerini karşılayan kız öğrenciler.

1909, Sultan Reşat İzmit'ten ayrılışında Kasr-ı Hümayûn'dan çıkıp kendisi için hazır bekletilen faytona giderken.

1909, Sultan Reşat İzmit'ten ayrılışı sırasında Ertuğrul Yatı'na binmek üzere Tersane'ye giderken. Sultan Reşat geceyi Ertuğrul Yatı'nda geçirmiş ve ertesi sabah İstanbul'a dönmüştür.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

OKULLAR VE ÖĞRENCİLER

Zamanın Aynasında
Kocaeli

OKULLAR VE ÖĞRENCİLER

İzmit Ulugazi İlköğretim Okulu

İzmit'in Karabaş Mahallesi, Hürriyet Caddesi'nde bulunan okul, İzmit Valisi Eşref Sait Bey döneminde, 1932 yılında inşa edilmiş; okulun açılışı, Cumhuriyet'in onuncu yılında yapılmıştır. Okulun adı Ulu Önder Mustafa Kemal'in adına ithafen "Ulugazi" olarak konulmuştur. Okul 1934 yılında yangın geçirmiş, tekrar restore edilmiştir. Doğu-batı doğrultulu dikdörtgen planlıdır. Yapının doğu ve batı cepheleri simetrik. Her iki cephenin ortasında okulun yan girişleri bulunmaktadır. Yapının iç mekân tasarımında güneydeki girişten birinci kata girilmektedir. Birinci katta sınıflar ve idari birimler, ortadaki koridorun uzun kenarlarına yerleştirilmiştir.

İzmit Yeni Turan İlköğretim Okulu

Okul 1911 yılında inşa edilmiş, süreç içerisinde numune mektebi, hastane, ilköğretim okulu ve kız imam hatip lisesi olarak hizmet vermiştir. 1990 yılında tarihi güzelliği muhafaza edilmeye çalışılarak onarılmış, iç ve dış tadilatı yapılarak 1991 yılından itibaren Yeni Turan Anaokulu olarak hizmet vermeye başlamıştır. Okul, Kocaeli'nin ilk anaokulu olma unvanını taşımaktadır. Okulun ön cephesi İstanbul Caddesi'ne bakmaktadır.

Akçakoca İlkokulu

Günümüzde var olmayan bu okul, Akçakoca Mahallesi'ndeki İnönü Caddesi'nin batısında, günümüzde 50. Yıl İlköğretim Okulu'nun yerinde bulunmaktaydı. Okulun bulunduğu arsa, İzmit Mutasarrıfı Mazhar Müfit Bey (1913-1917) döneminde İttihat ve Terakki Kulübü binası yapılmak üzere satın alınmıştır. 1919 yılı sonunda, Mutasarrıf Ali Suat Bey, Dâhiliye Nezareti'nden aldığı havaleyle inşaatı yarım kalmış olan İttihat ve Terakki binasını tamamlatarak hükümet konağını buraya nakletmiştir. Söz konusu bina, Saadettin Bey (1921-1922) döneminde Maliye'den satın alınmış ve Akçakoca adıyla okula çevrilmiştir. Önceleri Akçakoca Mektebi adıyla ortaokul ve ilkokul olarak kullanılan bina, daha sonraları Kız Enstitüsü'ne dönüştürülmüştür. Kız Enstitüsü'nün yeni binasına taşınmasından sonra okul binası, Özel İdare Binası yapılmış, 1970'li yıllarda yol genişletilmesi sırasında yıkılmıştır.

İzmit Gazi Lisesi

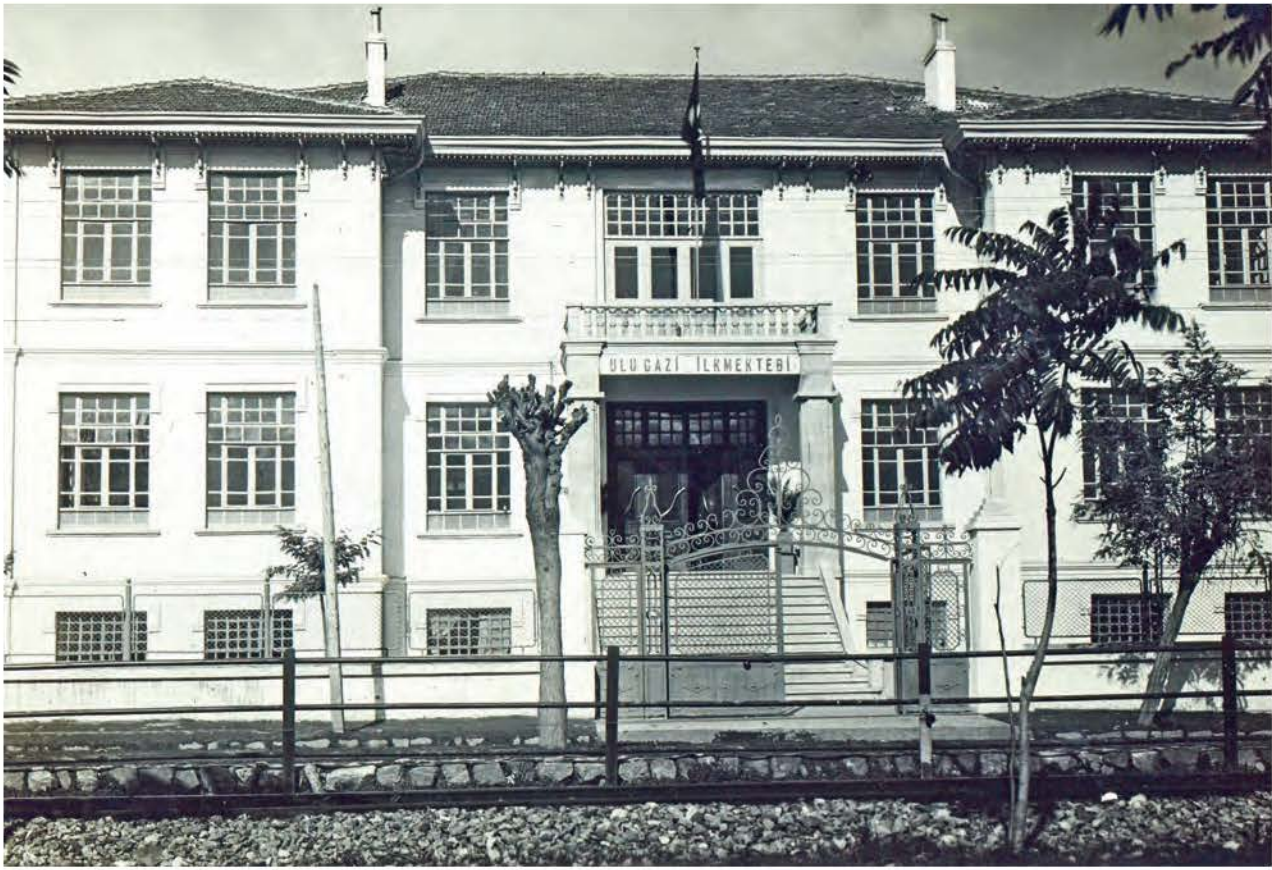
Bina, II. Abdülhamid tarafından, Paris'ten planları getirtilerek 1885-1886 yıllarında eski bir Türk mezarlığının ön kısmında inşa edilmiş ve 1886-1887'de Mekteb-i İdadî olarak hizmete girmiştir. 1922 yılı başında ortaöğretim kurumu olarak düzenlenmiş fakat öğrenci yetersizliği nedeniyle ilkokula dönüşmüştür. 1931 yılında tekrar onarılarak ortaokula dönüştürülmüştür. 31 Ekim 1945 tarihinde lise olarak hizmete başlamıştır. 1956-1959 yılları arası ahşap kat araları, betonarmeye çevrilmiştir. 1965 yılında ortaokul kısmı ayrılmış ve bina Merkez Ortaokul olarak devam etmiştir. 1993-1994 yılından itibaren "Gazi Lisesi" olarak hizmet vermeye başlamıştır. 17 Ağustos 1999 depreminde ağır hasar gören bina, kullanılamaz hale gelmiş; bu sebeple 2001 yılında yıkılarak yerine 16 derslikli şimdiki binanın yapımına başlanılmıştır. Eski mimarisine uygun olarak yeniden inşa edilen okul 15 Eylül 2003 tarihinde eğitim-öğretime açılmıştır.

1900'lerin başı, Yukarı Pazar Okulu'nun açılış töreni.

1930'lar, Uluğazi İlkokulu binası.

1930'lar, Ulu Gazi İlkokulu binası.

1930'lar, Ulugazi İlkokulu öğrencileri okulun kapısının önünde. Flama üzerinde okulun amblemi görünüyor.

23 Nisan 1935, Ulugazi İlkokulu öğrencileri, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamalarında.

1936, Ulugazi İlkokulu'nda 23 Nisan töreni için hazırlık yapan öğrenciler, "Bayan Tavuk Diyalogu" adlı çocuk tiyatrosunun provolarında.

E. Dölen Arşivi

1920'ler, Yeni Turan İlkokulu

1935-1936, Yeni Turan İlkokulu merdivenlerinde fotoğraf çektiren öğrenciler.

1935-1936, Yeni Turan İlkokulu'nda öğrenciler, okuma dersinde.

1935-1936, Yeni Turan İlkokulu'nda öğrenciler, matematik dersinde.

1935-1936, Yeni Turan İlkokulu'nda öğrenciler, coğrafya dersinde.

1930'ların başı, Akçakoca İlkokulu.

1930'ların başı, Akçakoca İlkokulu.

16 Nisan 1928, İzmit Akçakoca İlkokulu 5. sınıf öğrencileri, öğretmenleri Fuat Bey'le birlikte hatıra fotoğrafı çektiriyorlar.

1930'lar, Akçakoca İlkokulu 2.sınıf öğrencileri, öğretmenleri Şeref Bey'le birlikte.

1930'lar, Akçakoca İlkokulu 3. sınıf öğrencileri, öğretmenleri ile birlikte okulun bahçesinde.

1930'lar, Akçakoca İlkokulu 4. sınıf öğrencilerinin, öğretmenleri Naciye Hanım ile birlikte Saray bahçesinde çekilmiş fotoğrafı.

1930'lar, Akçakoca İlkokulu 4. sınıf öğrencilerinin, öğretmenleri Naciye Hanım ile birlikte Saray'ın kapısının önünde çekilmiş fotoğrafı.

1934-1935, Akçakoca İlkokulu 5. sınıf öğrencileri, Saray bahçesinde öğretmenleriyle birlikte fotoğraf çektiriyorlar.

1965, Akçakoca İlkokulu'nun yeni binasının bahçesinde, öğrenciler ders zili için beklerken.

29 Ekim 1929, İzmit Yeni Mektep öğretmen ve öğrencilerinin beraber çektiği bir Cumhuriyet Bayramı hatırası.

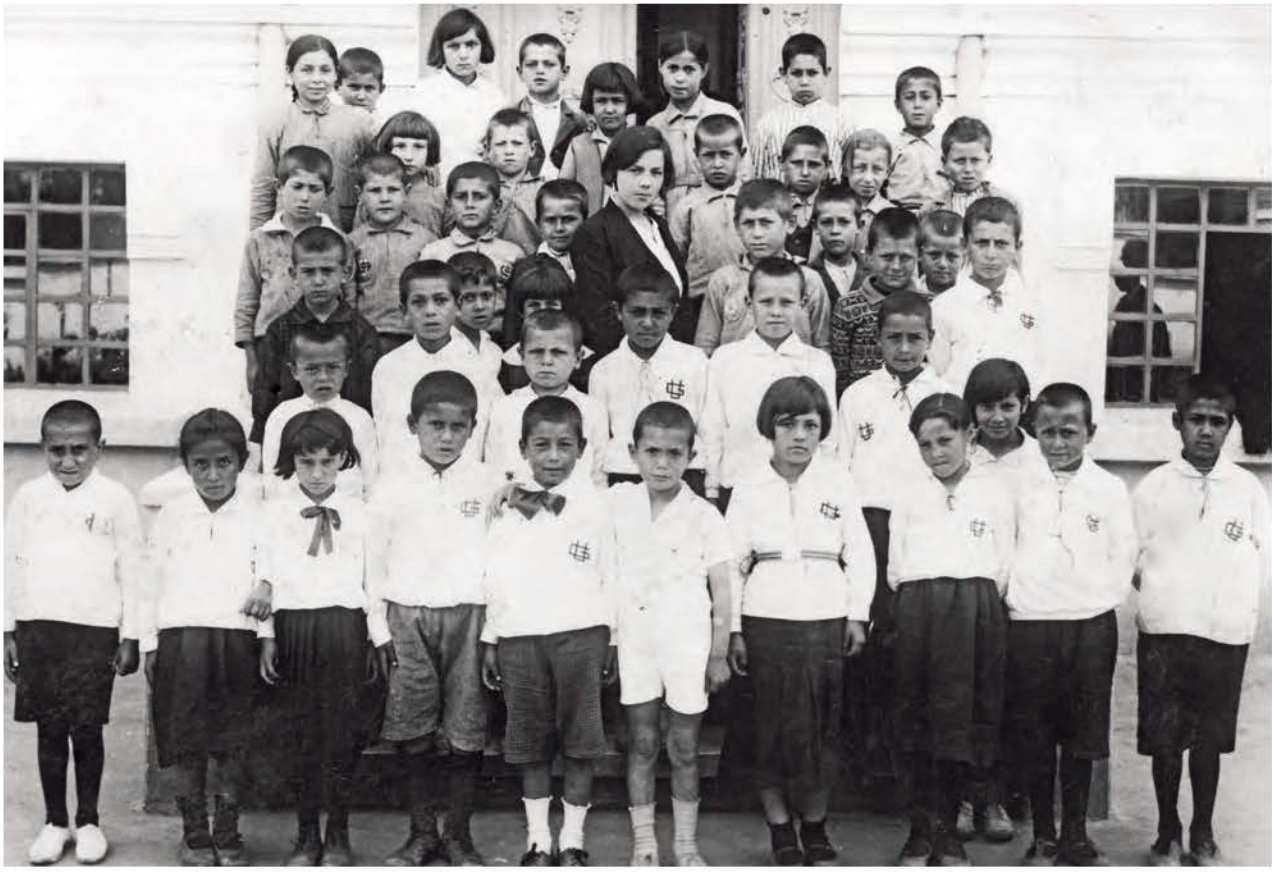
1930'lar, 40. İlkokulu'nun bahçesinde, öğretmenleri Nahide Hanım'ın yönetiminde Beden Eğitimi dersi yapan 5. sınıf öğrencileri.

23 Nisan 1928, İnönü Caddesi'nde, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamalarına giden öğretmen ve öğrenciler.

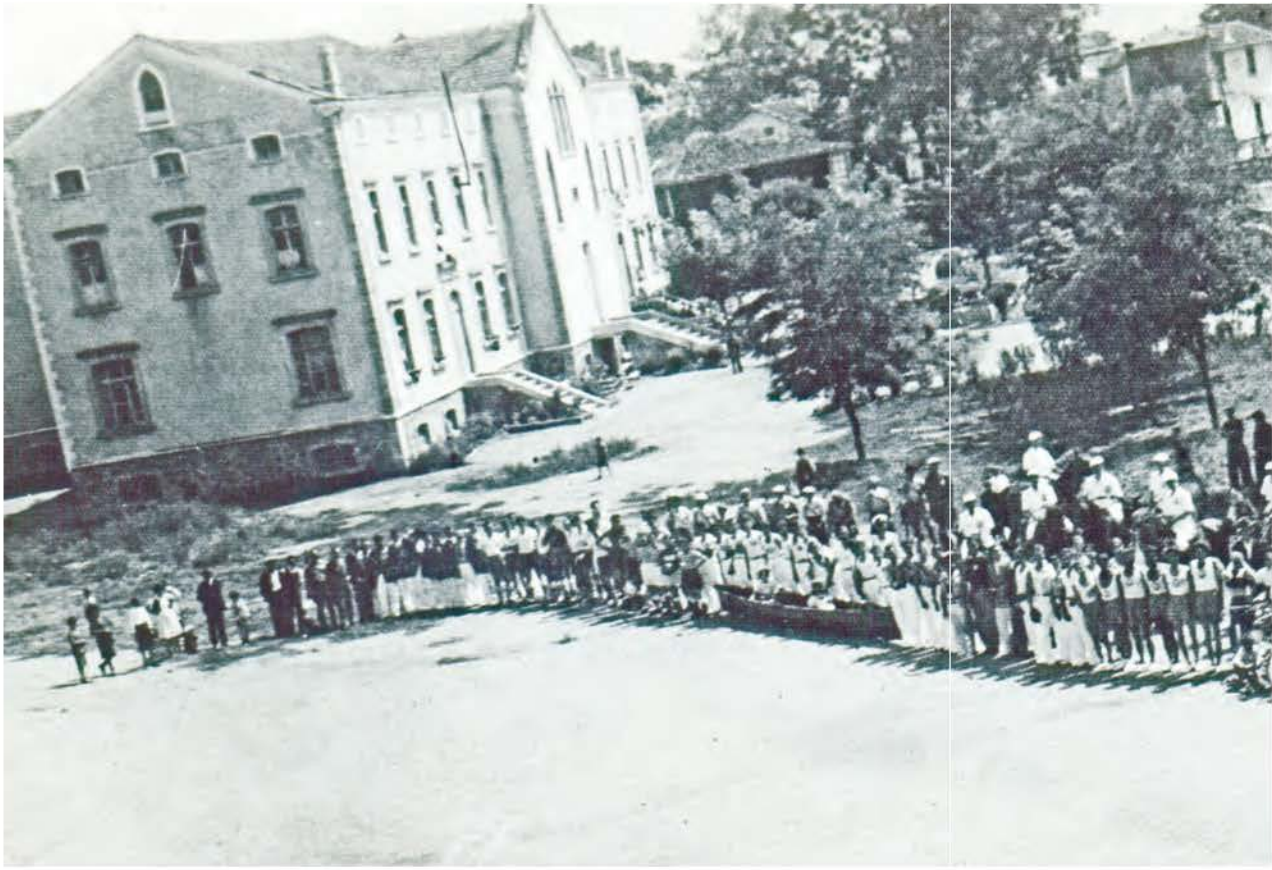
1930'lar, İlkokul öğrencileri, öğretmenleri ile birlikte.

1930'lar, İlkokul öğrencileri, öğretmenleri ile birlikte.

1930'lar, Necati Bey İlkokulu.

1935, İzmit Necati Bey İlkokulu öğrencileri, merasim hazırlığı yaparlarken.

1937, İnşaatı devam eden rıhtımı ziyarete gelen İlkokul öğretmen ve öğrencileri.

23 Nisan 1939, İlkokul öğrencileri çocuk balosunda.

15 Ocak 1956, Maşukiye Köyü İlkokulu 5. sınıf öğrencileri, öğretmenleri ile birlikte. İkinci sırada soldan 2. Prof. Dr. Emre Dölen, 6. Ali İhsan Kaya ve sağdan 1. Maşukiye Belediye Başkanlığı yapmış olan Recep Yazıcı.

1920'ler, İzmit İdadisi'nin cepheden görünümü.

1935, İzmit İdadisi. Daha sonra İzmit Merkez Ortaokulu olan bu bina günümüzde Gazi Lisesi olarak hizmet vermeye devam etmektedir.

E. Dölen Arşivi

1940'lar, İzmit Ortaokulu binasının genel görünümü.

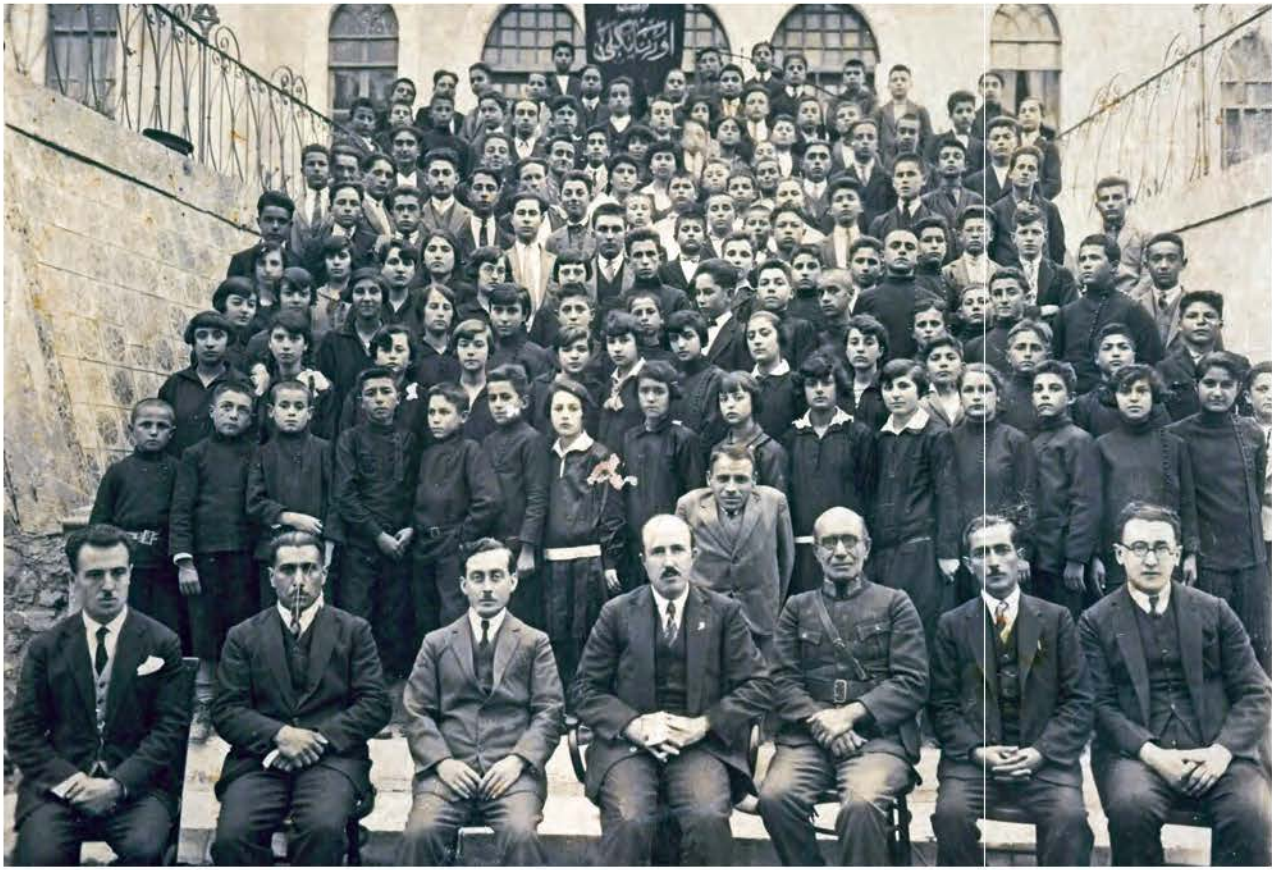

E. Dölen Arşivi

1912, Başarılı öğrencilere verilen "İzmit İdadî Mektebi Tahsin" (Takdir) belgesi.

1920'ler, İzmit Orta Mektebi'nde (günümüzde Gazi Lisesi) öğrenciler öğretmenleriyle hatıra fotoğrafı çektiriyorlar.

1920'ler, İzmit Orta Mektebi öğretmen ve öğrencileri önde ortada oturan Vali Mehmet Vehbi Demirel ile hatıra fotoğrafı çektirirken.

29 Ekim 1939, İzmit'te bir Cumhuriyet Bayramı. Bando eşliğinde geçiş merasimi yapan İzmit Ortaokulu öğretmen ve öğrencileri.

1939, Ata'nın ölümünün birinci yıldönümü dolayısıyla, İzmit Ortaokulu öğrenci temsilcileri, sınıflarını temsilen büste çelenk bırakıyorlar.

3 Haziran 1939, İzmit Ortaokulu öğretmen ve öğrencileri, okulun kapanış gününde hatıra fotoğrafı çektiriyorlar.

E. Dölen Arşivi

1939-1940, İzmit Ortaokulu idareci ve öğretmenlerini gösteren bir kartpostal. Öğretmenlerin branşları, fotoğraflarının yanına konulmuş olan simgelerle belirtilmiştir. Örneğin çiçek ve böcek Biyoloji, makas El İşi, keman Müzik, küre Coğrafya, cetvel ve pergel Matematik öğretmenlerini göstermektedir.

1940, İzmit Ortaokulu öğrencilerinden bir grup.

29 Ekim 1946, İzmit Ortaokulu izcileri, öğretmenleri ile birlikte okul bahçesinde.

Ocak 1929, Yeni harfleri öğretmek için açılan Millet Mektebi öğrencileri, öğretmenleri ile birlikte.

E. Dölen Arşivi

1940'lar, İzmit Lisesi.

1922, Hereke'de ilkokul önünde 2. ve 3. sınıflar hatıra fotoğrafı çektirirken.

1955, Çayırova Teknik Ziraat ve Bahçivanlık Okulu bahçesindeki Atatürk büstü.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

CAMİLER

Zamanın Aynasında
Kocaeli

CAMİLER

Pertev Mehmet Paşa Külliyesi

İzmit Yeni Cuma Mahallesi'nde, eski İstanbul-Ankara Karayolu'nun yanında bulunan Pertev Mehmet Paşa Külliyesi, halk arasında Yeni Cuma Camii olarak da tanınmaktadır. Günümüze kadar sadece cami, çeşme, şadırvan ve sûbyan mektebi kısmen gelebilmiştir. Külliye, Pertev Mehmet Paşa'nın vefatının ardından vasiyeti gereği Kethüda Sinan Ağa tarafından Mimar Sinan'a yaptırılmıştır. 1572'de caminin temelleri atılmış, külliye ise ancak 1579'da tamamlanmıştır. Zaman içinde külliyenin hamamı ile kervansarayı tümüyle yıkılmış, şu anda kurs binası olarak kullanılan sûbyan mektebi ise orijinalliğini yitirmiştir.

Mehmet Bey Camii (Fevziye Camii)

İzmitli Mehmet Bey tarafından 1576'da Mimar Sinan'a yaptırılan Mehmet Bey (Fevziye) Camii, II. Mahmut zamanında Kaptan-ı Derya Ahmet Fevzi Paşa tarafından yeniden yaptırılıp Fevziye Camii ismini almıştır. 1894 depreminde tamamen yıkılan caminin yerine, Kemal Paşa Mahallesi Hürriyet Caddesi üzerinde bulunan bugünkü cami yaptırılmıştır. 17 Ağustos 1999 depreminde büyük hasar görenek kullanılamaz hale gelen cami, 2005 yılında tarihinin 6. büyük onarımını görenek bugünkü durumuna getirilmiştir.

Orhan Camii

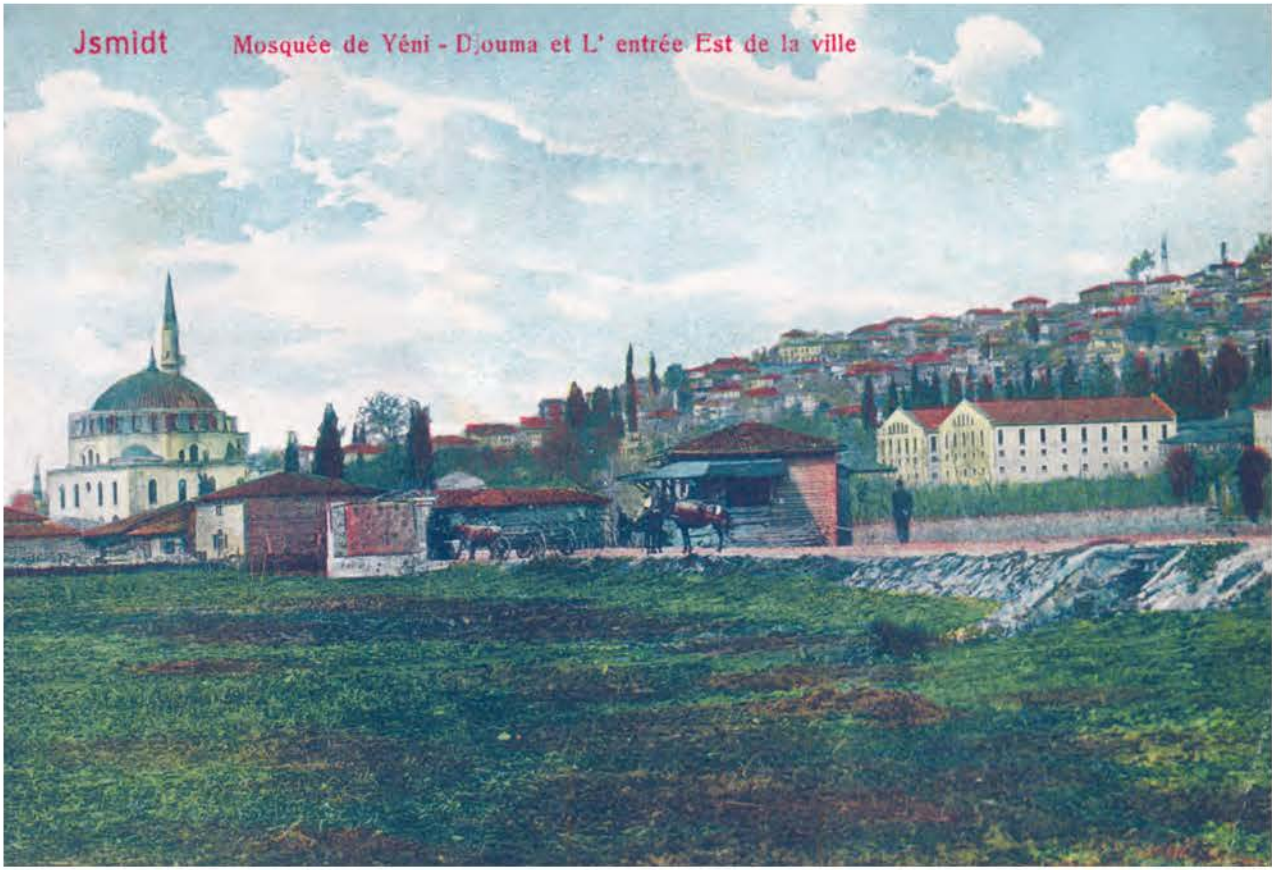
14. yüzyılda Orhan Gazi zamanında, Şehzade Gazi Süleyman Paşa tarafından yaptırılmıştır. İzmit'in en yüksek kesimindeki iç kalenin ortasında yer almakta olan caminin yapılış tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte, 1332-1333 yılları arasında inşa edildiği sanılmaktadır. İzmit'te en erken tarihli cami olarak günümüze kadar gelmiştir. Orhan Camii'de Cuma günleri imam hutbeye kılıçla çıkmaktadır. Bu adet İttihat Terakki döneminden beri artan dış baskılara ve ayrılıkçı hareketlere tepki olarak 120 yılı aşkın bir süredir devam etmektedir.

Çoban Mustafa Paşa Külliyesi

Gebze' de bulunan Çoban Mustafa Paşa Külliyesi, Kanuni Sultan Süleyman devrinin en önemli eserlerindedir. Külliye, merkezde yer alan cami ve onu üç taraftan U şeklinde çeviren türbe, medrese, imaret, tekke, kütüphane, darüşşifa, paşa odaları, kervansaray ve hamam yapılarından oluşmuştur. Caminin kapısı üzerinde yer alan mermerden iki satırlık sülüs kitabeye göre caminin tamamlanma tarihi Hicri 930 (Miladi 1523)'dür. Kapı kanatları üzerinde lüle taşından kakma iki satırlık kitabede ise Çoban Mustafa Paşa'nın adı ve Hicri 929 (Miladi 1522) tarihi yazılıdır.

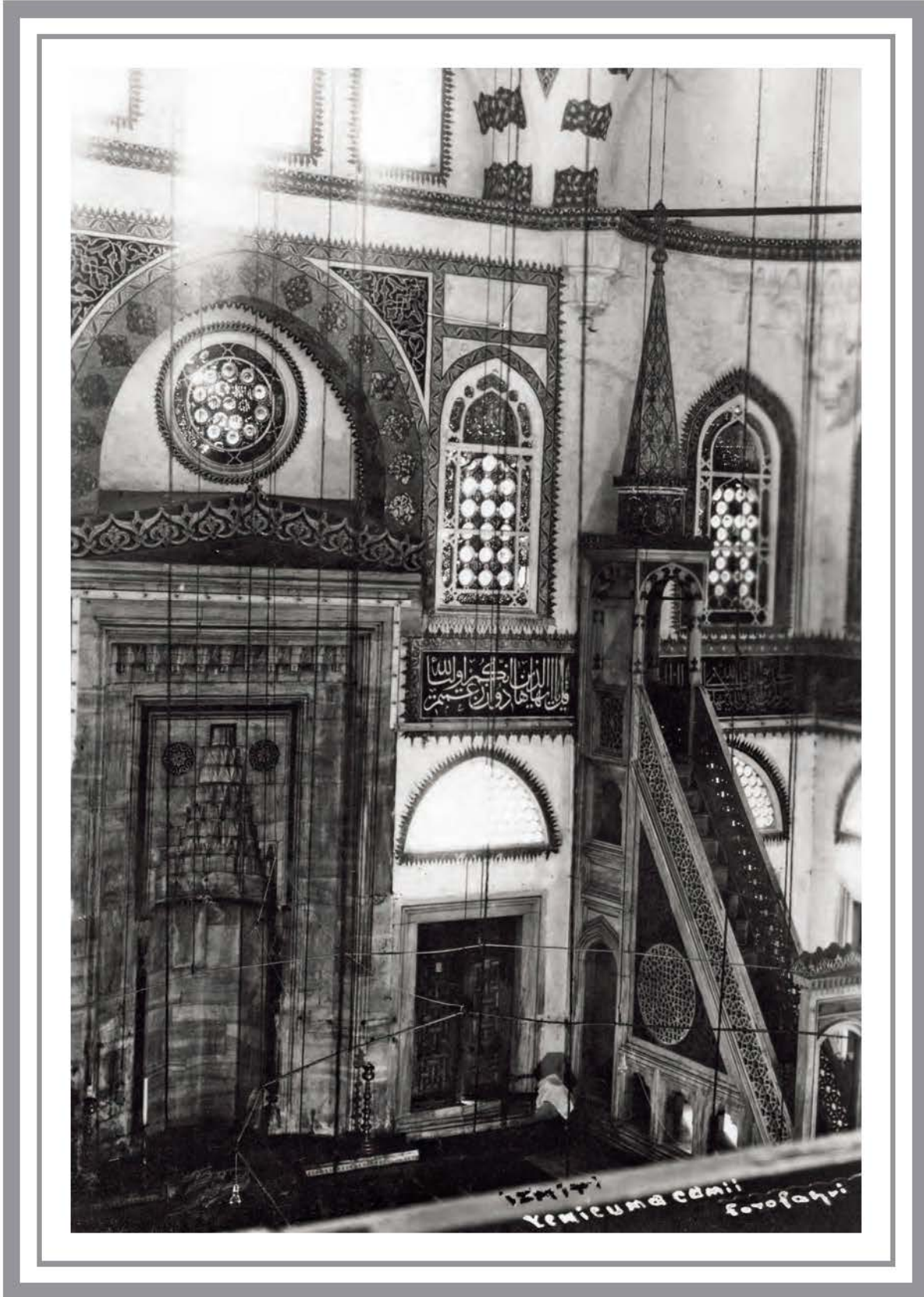
Jsmidt Mosquée de Yéni - D'ouma et L' entrée Est de la ville

19. yy. sonu, Adapazarı istikametinden Pertev Mehmet Paşa Camii. Bu fotoğrafta, Belsa'nın olduğu yerde, günümüzde olmayan iki adet tütün silosu da gözükmemekte.

1928, Pertev Mehmet Paşa (Yeni Cuma) Camii ve hemen önünde deniz.

1935, Pertev Mehmet Paşa (Yeni Cuma) Camii içerisinden bir görünüm.

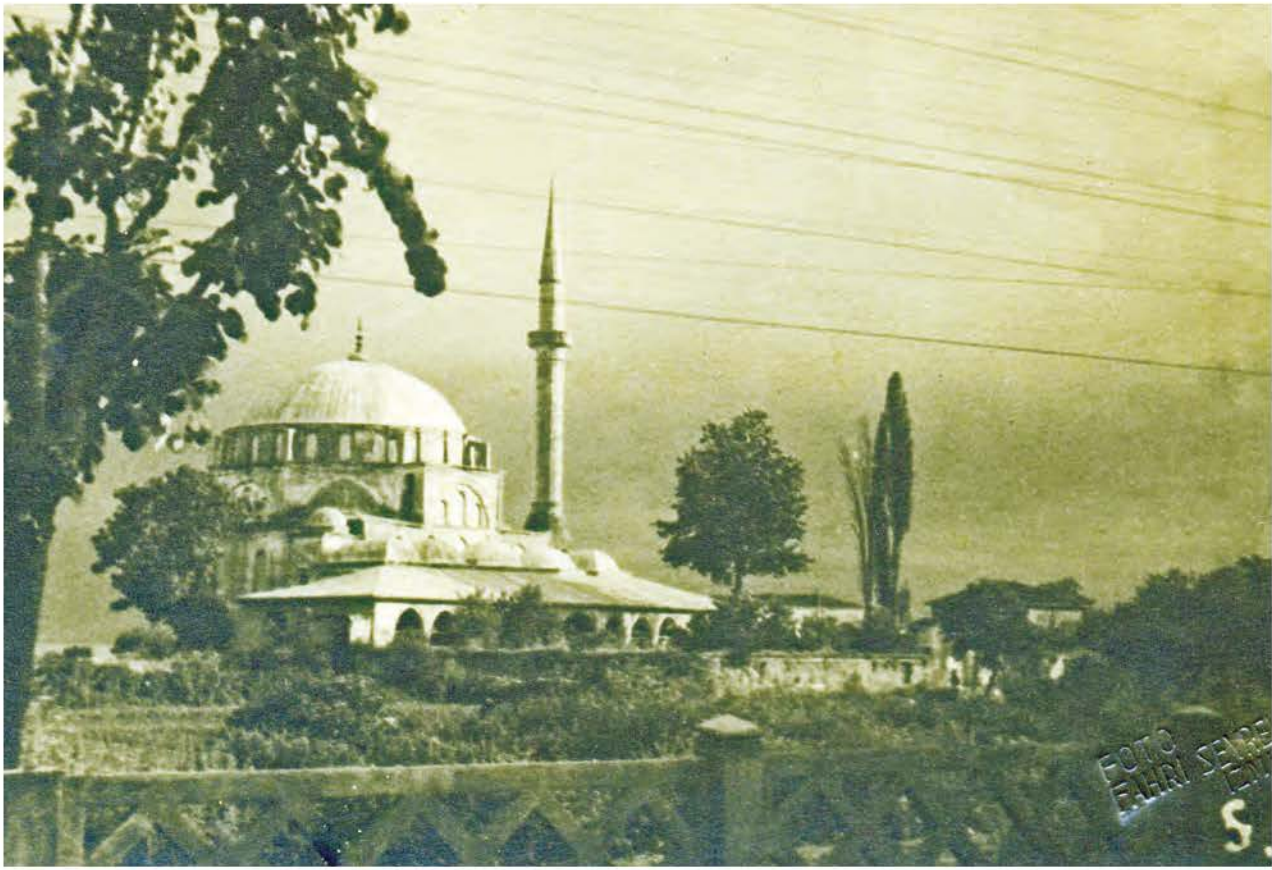
1939, Pertev Mehmet Paşa Camii'nin kubbesinde, Mimar Sinan Günü hatırasına fotoğraf çektiren insanlar.

1940, O günkü Ankara Caddesi zerinde, Pertev Mehmet Paşa Camii önünde, atlı ve arabalı insanlar

1941, Pertev Mehmet Paşa (Yeni Cuma) Camii ve Külliyesi.

1941, Kuzey cephesinden Pertev Mehmet Paşa (Yeni Cuma) Camii ve çevresi görülmektedir.

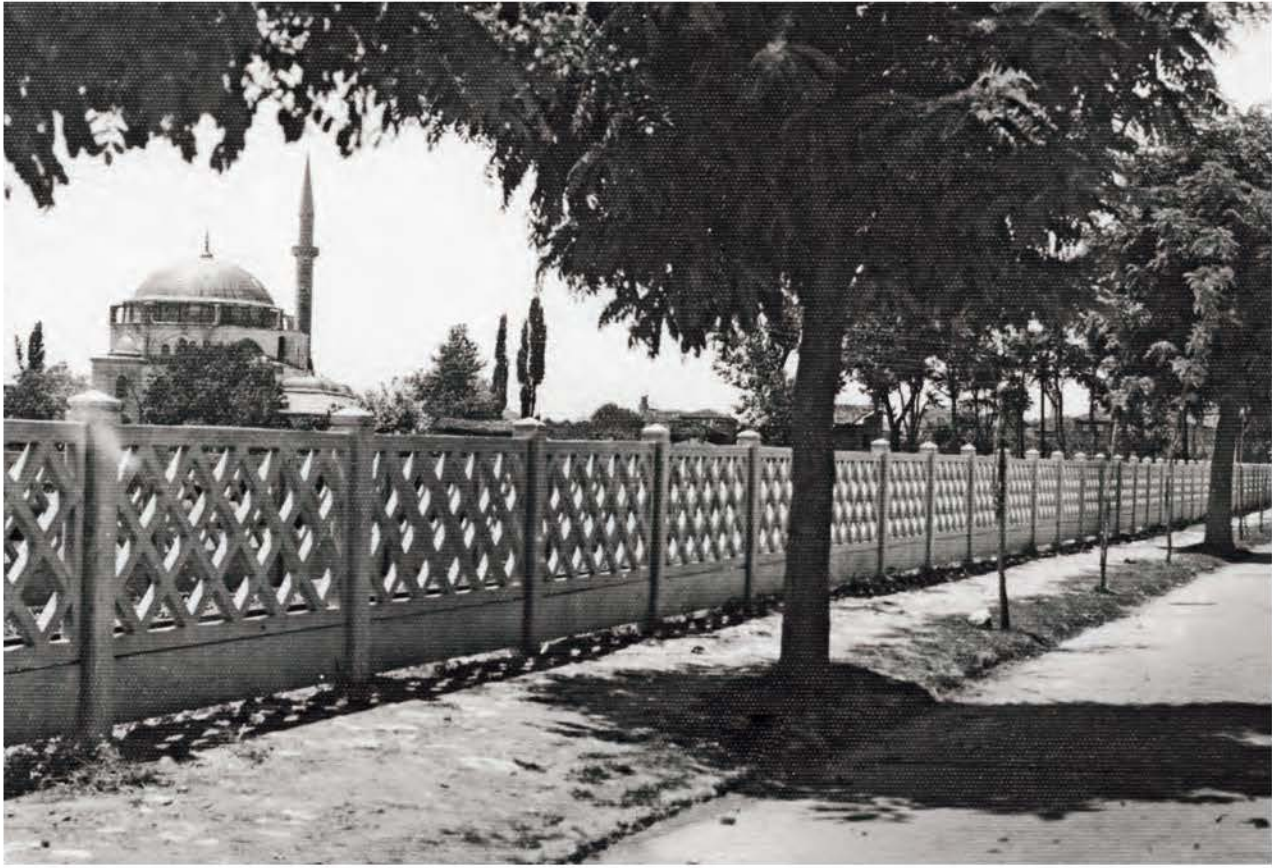
1940'lar, İzmit Salkım sokak ve Pertev Mehmet Paşa (Yeni Cuma) Camii.

1945, Pertev Mehmet Paşa (Yeni Cuma) Camii kubbe yapısı ve minaresinin yakından görünüşü.

1950'ler, Pertev Mehmet Paşa Camii'nin kuzeyden genel görünümü.

1950'ler, Hürriyet Caddesi'nden Pertev Mehmet Paşa Camii'nin görünümü.

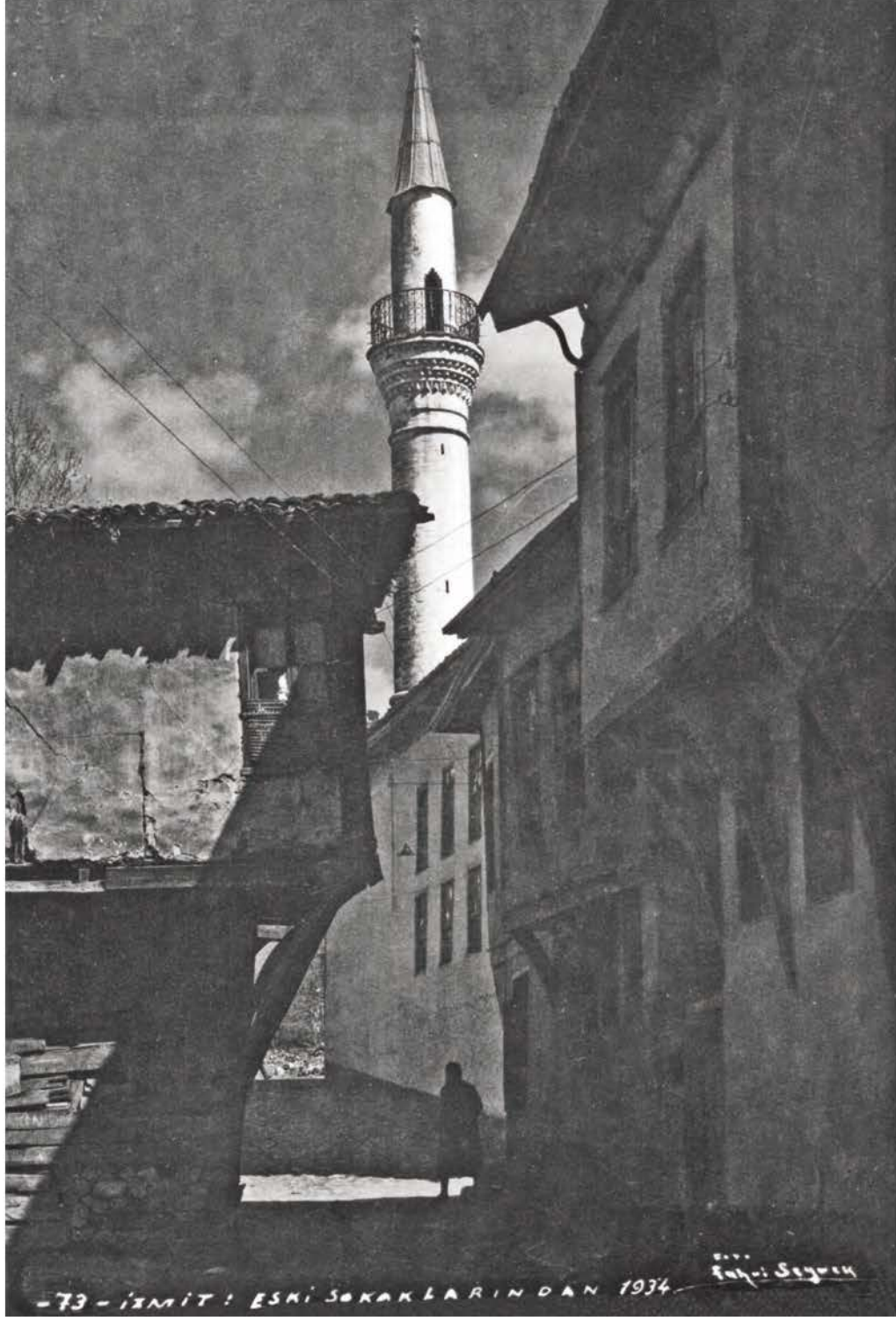
1955, İzmit Hürriyet Caddesi'nden Pertev Mehmet Paşa (Yeni Cuma) Camii Külliyesi'ne doğru bakış.

1950'ler, Pertev Mehmet Paşa Camii'nin minaresine yakından bakış.

Orhan Camii.

1934, Akça Camii'nin görünümü. Caminin yanındaki binaların olduğu yerde, günümüzde özel bir hastane bulunmaktadır.

1970, Akça Camii'nden Yeni Cuma'ya inen yol üzerinde, Yurt Sineması ve önünde insanlar görülmekte.

1955, Çoban Mustafa Paşa Külliyesi, Gebze

1980'ler, Fevziye Camii.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

GÜNDELİK YAŞAM

1929, İzmit Vapur İskelesi'nde, bir kış günü bekleyen yolcular.

1935, İzmit Vapur İskelesi'nde işçiler, mavnalardan kereste indirirlerken.

1927, Fevziye Camii'nin önünde kurulan Pazar ve alışveriş yapan insanlar.

1935, O devirlerde Hanlar İçi Caddesi adı verilen, daha sonra ise adı Nurettin Paşa Caddesi'ne dönüştürülen bugünkü İstiklâl Caddesi'nin Fethiye Caddesi ile kesiştiği köşenin görünümü ve yük taşıyan merkepler.

1936, İstiklal Caddesi'nin genel görünümü.

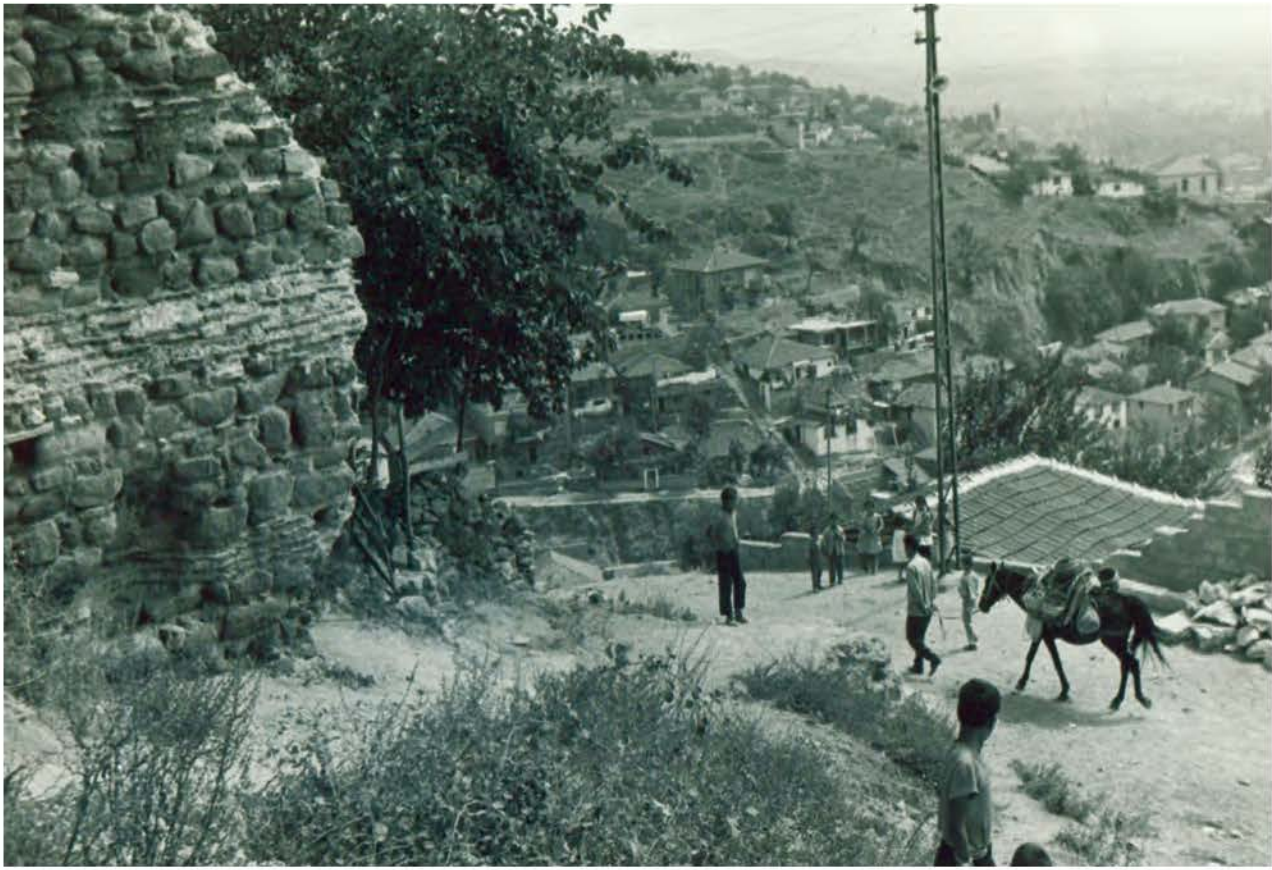
1940'lar, Çarşıdan genel görünüm. Sirtında küfeler ile yük taşıyan bir at ve sağda okula giden bir kız öğrenci.

1930'lar, İzmit'e gelen bir deve kervanı ve kervanın başını çeken merkep.

1960'lar, İzmit sokaklarında bir deve.

1963, Çukurbağ Mahallesi, Terzi Bayırı mevki ve Bağlar Caddesi. Pazara mal götüreren katıra bakan çocuklar, o yılların sosyal yaşamından bir kesit sunuyor.

1940'lar, Bir matbaada, matbaa çalışanları ve çocuk çıraklar.

1940'lar, Gaz tenekesi üreten genç işçiler.

1910'lar, İzmit'te, II. Meşrutiyet'in ardından bir sünnet merasimi. Balkondaki üst levhada "Padişahımız Çok Yaşa", hemen altındaki levhada da "Yaşasın Adalet, Yaşasın Kanûn-ı Esâsî, Yaşasın Hürriyet", "Sultan Mehmet Han-ı Hamis Hazretleri", Yaşasın Müsavat" yazıları gözükmetedir.

1920'lerin sonu, İzmit'te bir sünnet şöleni. Çocukların yüzlerindeki korkulu ve heyecanlı bekleyiş dikkat çekici.

1942, Kertil Tekke Sokağı'nda bir sünnet düğünü görülmektedir.

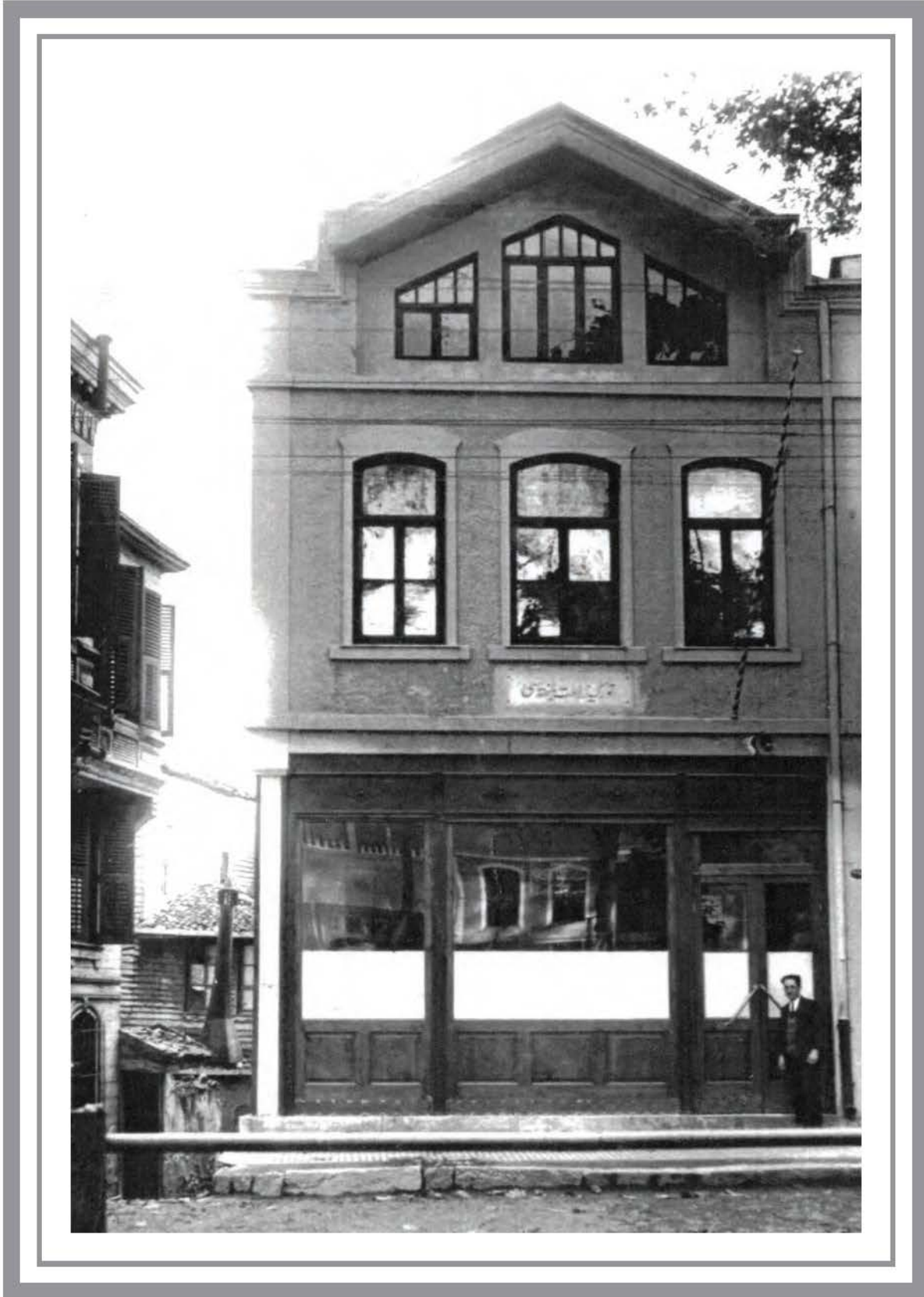
1920'ler, Hürriyet Caddesi'nde, şimdiki Ziraat Bankası'nın bulunduğu yerin karşısındaki "İzmit Türk Ocağı" binası.

1920'ler, Hürriyet Caddesi'nde, şimdiki Ziraat Bankası'nın bulunduğu yerin karşısındaki Ziya Eczanesi.

1920'ler, Bayraklarla gelin gibi süslenmiş Belediye binası önünde Belediye çalışanları, bir Bayram sabahı "o an"ı ölümsüzleştiriyorlar. Sağda, Yusuf İzzettin Bey'in işlettiği Kocaeli Eczanesi görülmektedir.

1920'ler, "Türkiye Ziraat Bankası" İzmit Şubesi.

E. Dölen Arşivi

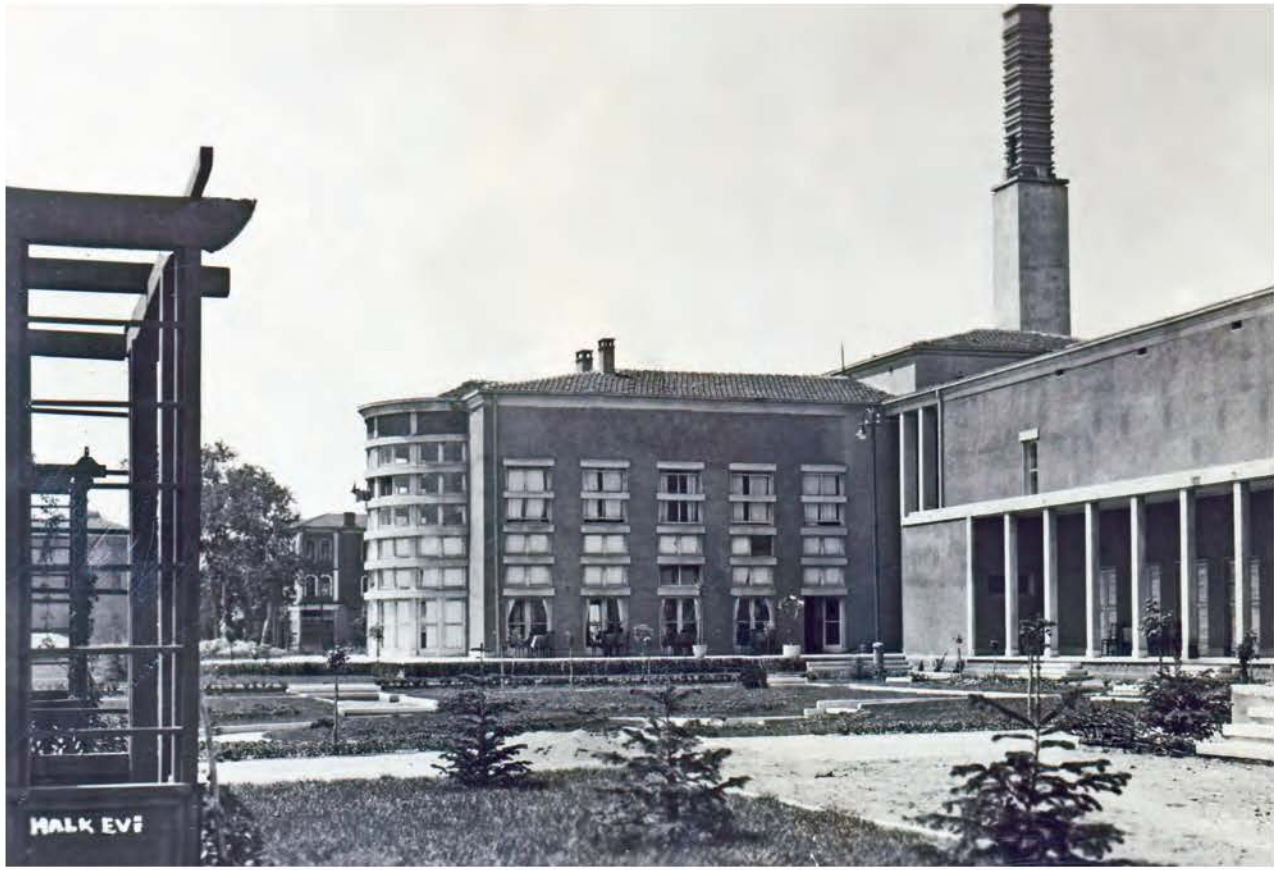
**1950'ler, Eskiden Fevziye Camii'nin önünde yer alan Türk Ticaret Bankası İzmit Şubesi.
Bu bina, bir dönem Kocaelispor binası olarak da kullanılmıştır.**

1940'lar, Sahil Sıhhiye İdaresi önünde bir toplantı nedeniyle poz verenler.

1939, İzmit'in simgelerinden biri haline gelmiş olan Halkevi binasının genel görünümü.

1939, Halkevi Parkı'ndan, Halkevi binasının genel görünüşü.

1945, Halkevi Parki.

1948, Halkevi Parki'ndan, denize bakış.

1938, Halkevi'nde, çoğu öğretmenlerden oluşan bir kadroyla "Yedekçi" operetini sergileyen İzmitliler.

1938, Halkevi'nde sahnelenen "Yedekçi" isimli operetten bir sahne.

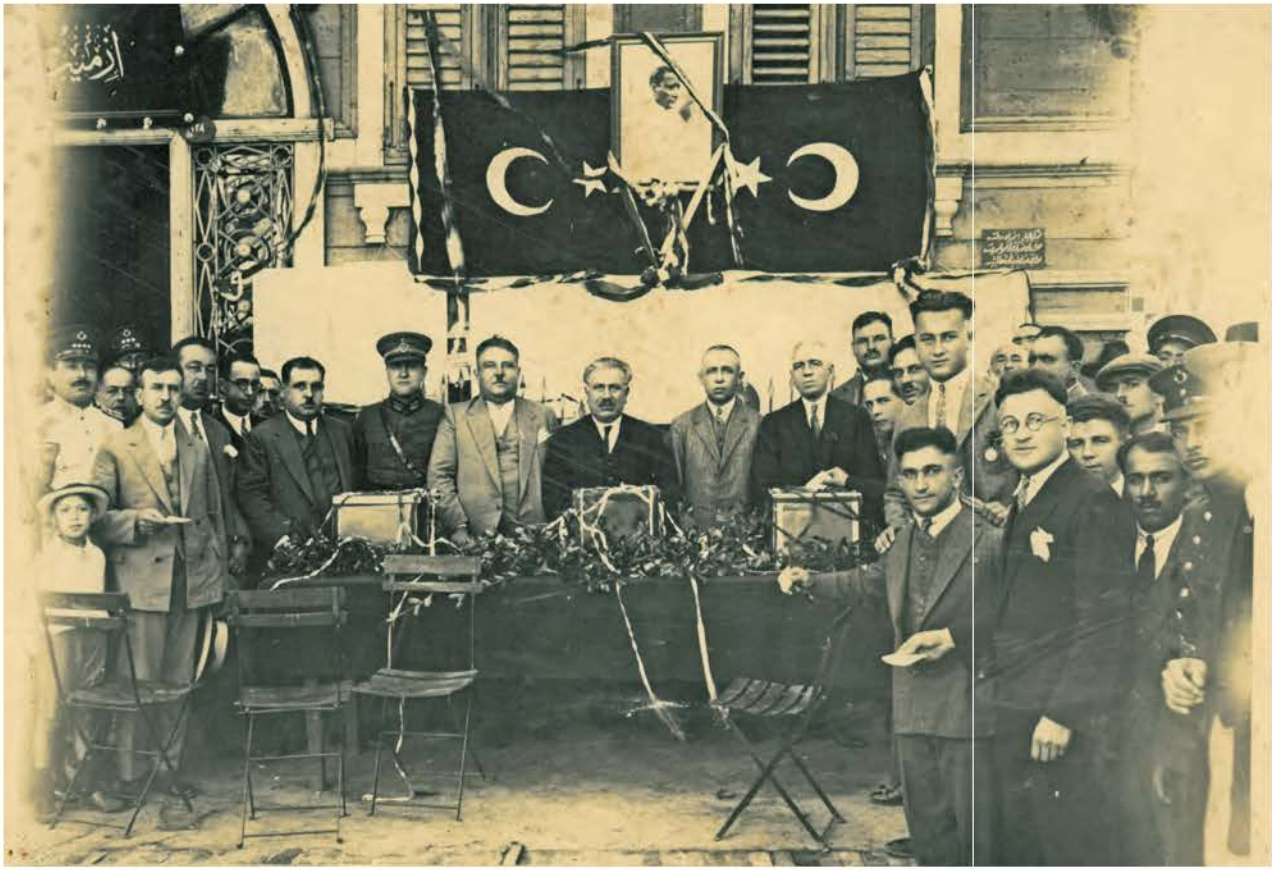

Zamanın Aynasında
Kocaeli

SOSYAL VE SİYASAL YAŞAM

1910'lar, Donanma Cemiyeti İzmit Şubesi yöneticileri toplu halde.

1924, Bir seçim sırasında oy sandıkları ve seçim kurulu.

1924, İzmit Hilâl-i Ahmer (Kızılay) Cemiyeti.

1925, İzmit ve Kırklareli'ndeki mülki ve askeri erkân. Oturanlar: soldan 1. Kırklareli Süvari Fırkası 13. Alay Komutanı Kaymakam Hüseyin Bey, 2. İzmit 23. Fırka Kumandanı Miralay Sami Bey, 3. Kırklareli Vilayeti Valisi Seyit Bey.

1934, Günümüzdeki Cumhuriyet Parkı'nda bir tören anısı. Kürsüde Sadettin Yalım konuşma yapıyor. Yanında Belediye Başkanı Kemal Öz, Gazeteci-Yazar Rifat Yüce ve Vali Eşref Seyit Bey görülüyor.

1936, İktisat Vekili Celal Bayar, onuruna verilen bir yemekte konuşma yapıyor. Yanında, Vali Eşref Seyit Bey.

2 Eylül 1933, Bugünkü Ziraat Bankası Merkez Şubesi'nin olduğu yerde bulunan Askeri Mahfil'de yapılan spor kongresi sonrasında çekilen hatıra fotoğrafı.

3 Şubat 1936, "Karamürsel Gençler Birliği" spor kulübünün açılış töreni.

Mart 1936, "Kültür İşyarları Kongresi".

1961, Ortada soldan beşinci, Basın Yayın ve Turizm Bakanı Cihat Baban, İzmitli gazetecilerle. Solda oturan Kenan Örcün, sağ altta ayakta olan Naci Girginsoy.

1936, Günümüzdeki Ziraat Bankası'nın olduğu yerde bulunan "C.H.P. Evi".

21 Nisan 1939, Belediye seçim kurulları masa başında.

21 Nisan 1939, Belediye seçim kurulları toplu halde.

1950, Cumhuriyet Halk Partisi Kozluk Ocağı'nda seçim çalışmaları.

1950, İzmit'te düzenlenen Kore Mitingi. Kürsüde Avni Öztöre, bir konuşma yaparken.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

BAYRAM KUTLAMALARI VE SPOR KARŞILAŞMALARI

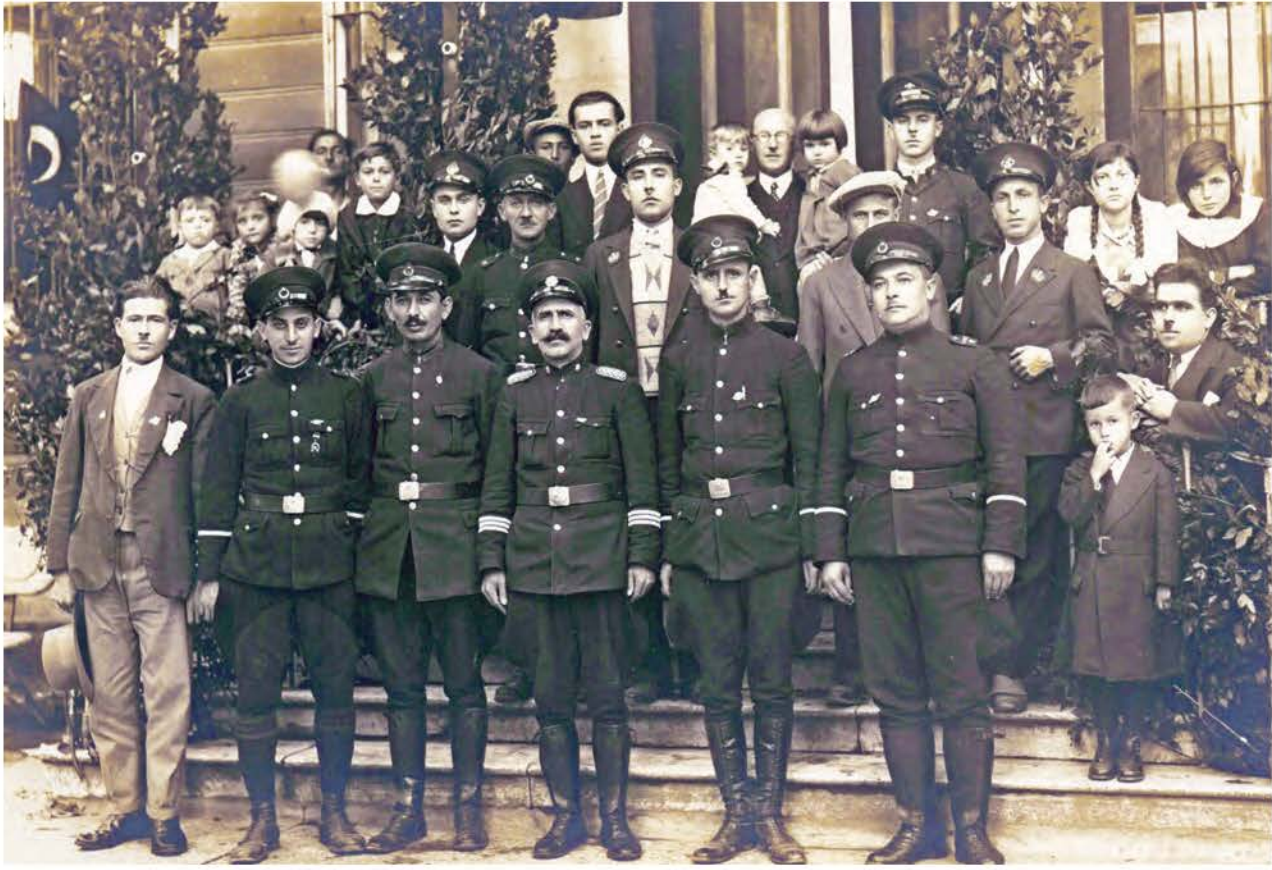
30 Ağustos 1930, Zafer Bayramı kutlamalarından bir görünüm.

1930'lar, Fevziye Camii önündeki ahşap dükkânla Sadettin Yalım'ın kırtasiye dükkânının önü, bir bayram kutlaması sebebiyle bayraklarla donatılmış.

1930'lar, Cumhuriyet Meydanı'nda bir etkinlik öncesinde insanlar toplanmaya başlamışlar.

1930'lar, Bir tören sırasında ön sırada polisler.

19 Mayıs 1932, Stadyumda Gençlik ve Spor Bayramı kutlamalarından bir görünüm.

29 Ekim 1933, Tersane ana kapısının önündeki Hürriyet Caddesi'nde, Cumhuriyet Bayramı geçiş töreni.

29 Ekim 1934, O zamanki İzmit Belediyesi bugünkü Kocaeli Ticaret Odası önünde, Cumhuriyet Bayramı'nda kurulan tak.

19 Mayıs 1939, Gençlik ve Spor Bayramı'nda erkek öğrencilerin yaptıkları hareketlerden bir görünüm.

19 Mayıs 1939, Gençlik ve Spor Bayramı'nda kız öğrencilerin yaptıkları hareketlerden bir görünüm.

1940'lar, Stadyumda gösterileri izleyenler.

1945, İzmit Halkevi önünde resmi bir tören için toplanan Belediye Başkanı Kemal Öz ve protokole dahil olanlar.

19 Mayıs 1948, Seka'nın önündeki eski stadyumda öğrenciler resmi geçit yaparlarken.

19 Mayıs 1948, Eski stadyumda, gençler 19 Mayıs töreninde hareketlerini icra ediyorlar.

19 Mayıs 1948, Seka'nın önündeki eski stadyumda kız öğrenciler, hareketlerini yapmak üzere stadyuma girmek için bekliyorlar.

19 Mayıs 1948, Seka'nın önündeki eski stadyumda, 19 Mayıs kutlamalarında, kız öğrenciler gösterilerini yapıyorlar.

29 Ekim 1953, Ortaokul öğrencilerinin Cumhuriyet Bayramı geçit töreninden bir görünüm.

29 Ekim 1953, Ortaokul öğrencilerinin geçiş töreninden bir yakın çekim.

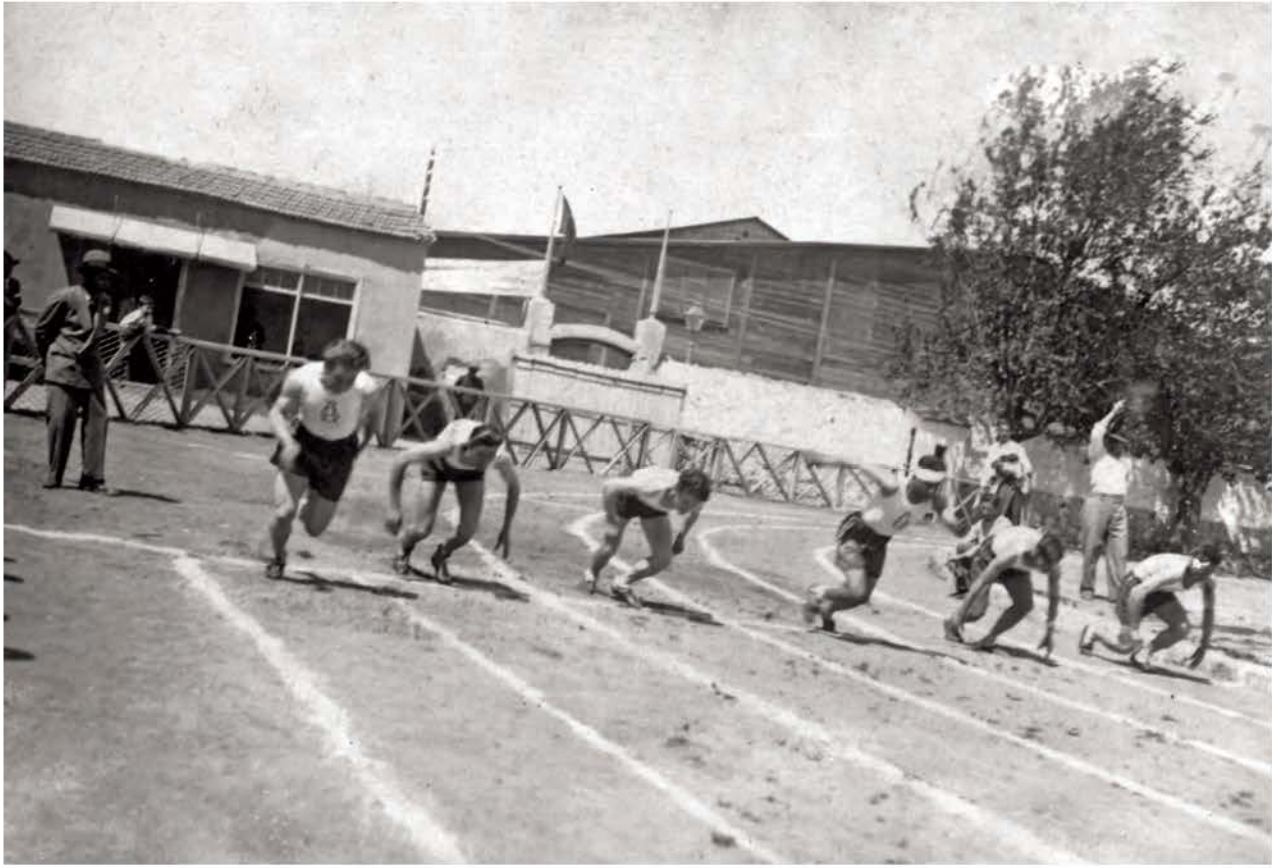
19 Mayıs 1954, 19 Mayıs törenlerinde, ilkokul izcileri mandolin çalarak geçerken.

29 Ekim 1960, Bugünkü Orduevi önünde, Cumhuriyet bayramı kutlamaları yapılırken.

23 Nisan 1968, E-5 (D-100) Karayolu'nda, orduevi önünde geçit töreninde izciler geçiyor.

1930'lar, İzmitli atletler bir koşu yarışmasında.

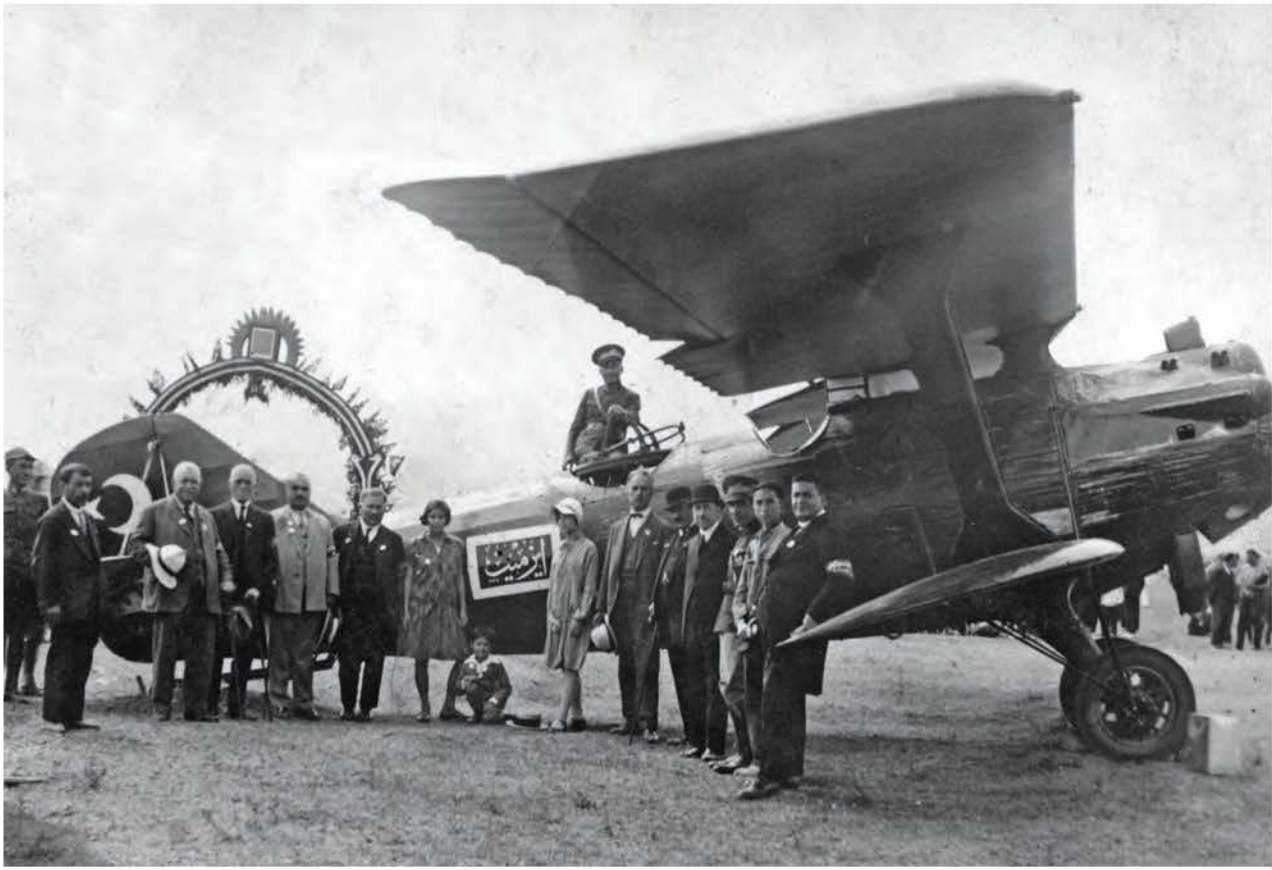
1940'lar, Yağlı güreşlerden bir görünüm.

1950'ler, At yarışları ve izleyiciler.

1960'lar, Bisiklet yarışçıları yarışa başlamak üzere beklerken.

1926, İzmit Teyyaresi'ne isim verme töreni. İzmit halkı tarafından satın alınan uçağın Türk Teyyare Cemiyeti'ne teslimi sırasında çekilmiş bir fotoğraf... Uçağın önünde İzmit Belediye Başkanı Abidin Aral, Rifat Yüce ve Kılıçoğlu Hakkı Bey görünmekte.

1931, Bir grup asker Hürriyet Tepesi'nde silahlarını çatmış dinleniyorlar.

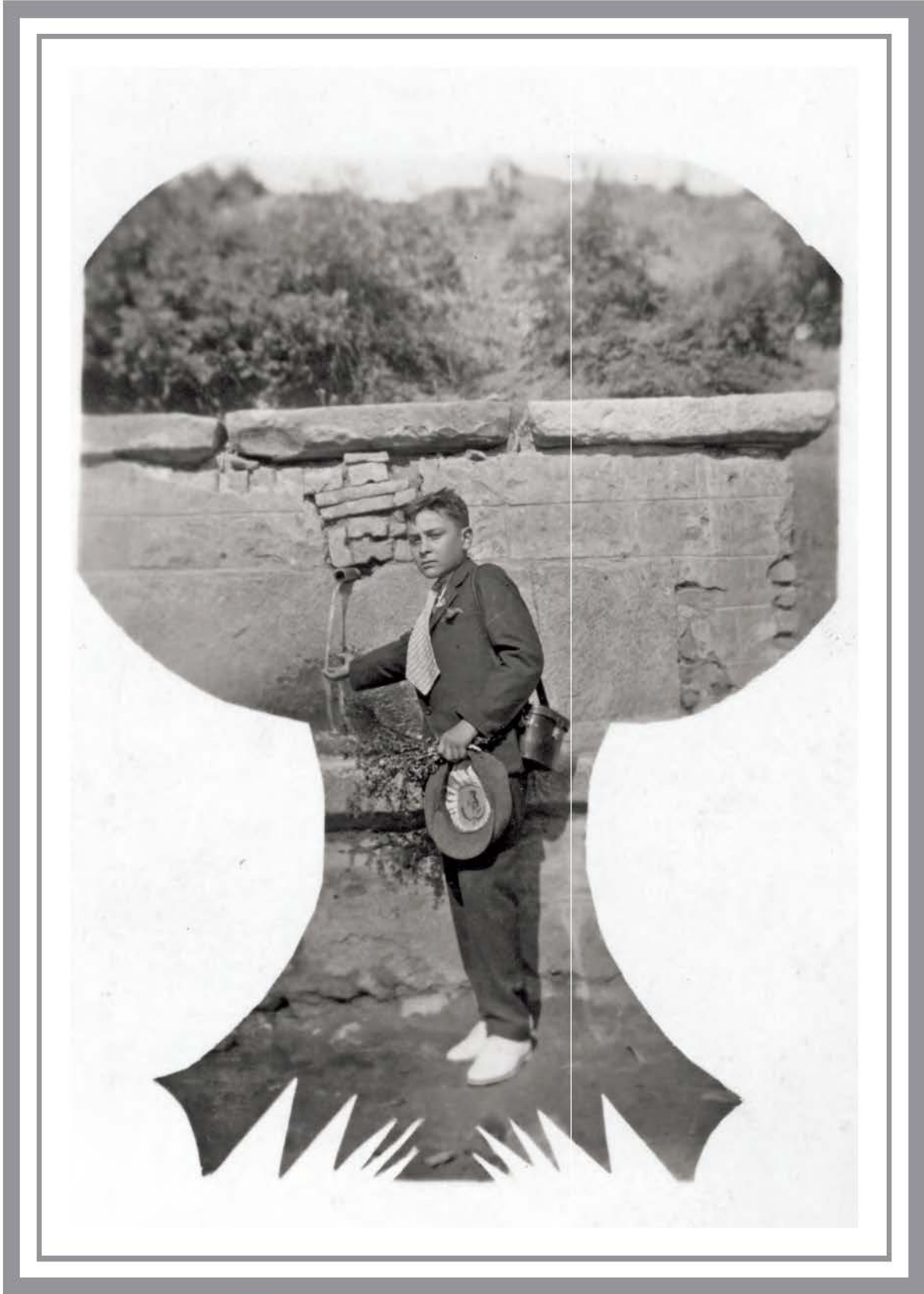

1938, İzmit Garnizonu'nun manevra dönüşü resmi geçidi.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

İNSAN MANZARALARI

14 Ağustos 1928, Manastır asker çeşmesi önünde bir kurban bayramı anısı.

1930'lar, Bir ailenin "İzmit Hatırası".

1930, Körfez Vapuru iskeleden ayrılmış Gölcük istikametine ilerlerken; bir deniz subayı, İzmit manzarasında fotoğraf çektiriyor.

1930'lar, Bir polis memuru, sahilde çay bahçesinde dinleniyor.

23 Temmuz 1934, Üç arkadaş anı fotoğrafı çektiler. Arkada, atlı çöp arabası görülüyor.

3 Temmuz 1935, Eski İzmit Belediye Binası önünde iki genç hayatlarını birleştirmek için nikâh salonuna doğru gidiyor.

1937, Kertil Tekke Sokağı sakinleri eğlenirlerken.

1930'lar, Bir grup genç anı fotoğrafı çektiliyor. Sol arkadaki genç önündekine tavşan kulağı yapmış.

19 Ocak 1934, Bir anı.

1940'lar, Karlı bir kış günü İzmit'li bir hanım.

1940'lar, Bir kış günü İzmit'li bir beyefendi.

1943, Belediye Oteli, Lokantası ve Bahçesi önünde, Körfez'de sandal sefası yapan İzmitliler.

1943, Belediye Oteli önlerinde sandal sefası yapan İzmitliler.

1940'lar, Fayton sefası yapan İzmitli hanımlar.

1947, Topluca fotoğraf çektiren İzmitli hanımlar.

1950'ler, Seyyar bir sokak lokantası ve arkada karnını doyuran bir hamal.

13 Haziran 1956, Romantik bir aile görüntüsü.

25 Nisan 1972, İzmit'te çekilen bu fotoğrafın arkasında şöyle yazıyor: "Marmara'da yakalanan ağırlığı bir tona yakın orkinos balığı parçalandığı zaman, karnından bir şişe çıkmış ve içinde, 1951 yılında bir genç kızın yaptığı evlenme teklifi mektubu bulunduğu görülmüştür".

Foto Sakhi
Tehran

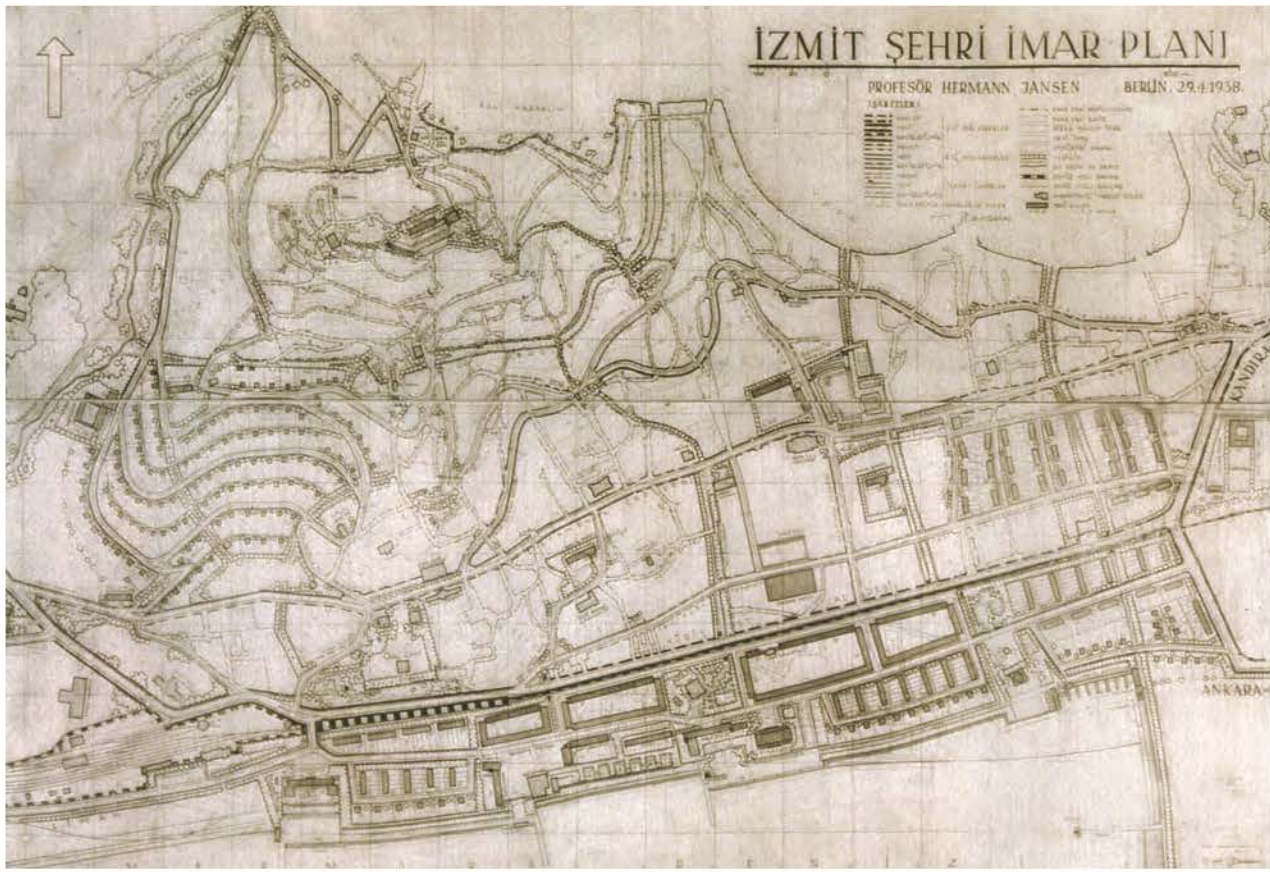

Zamanın Aynasında
Kocaeli

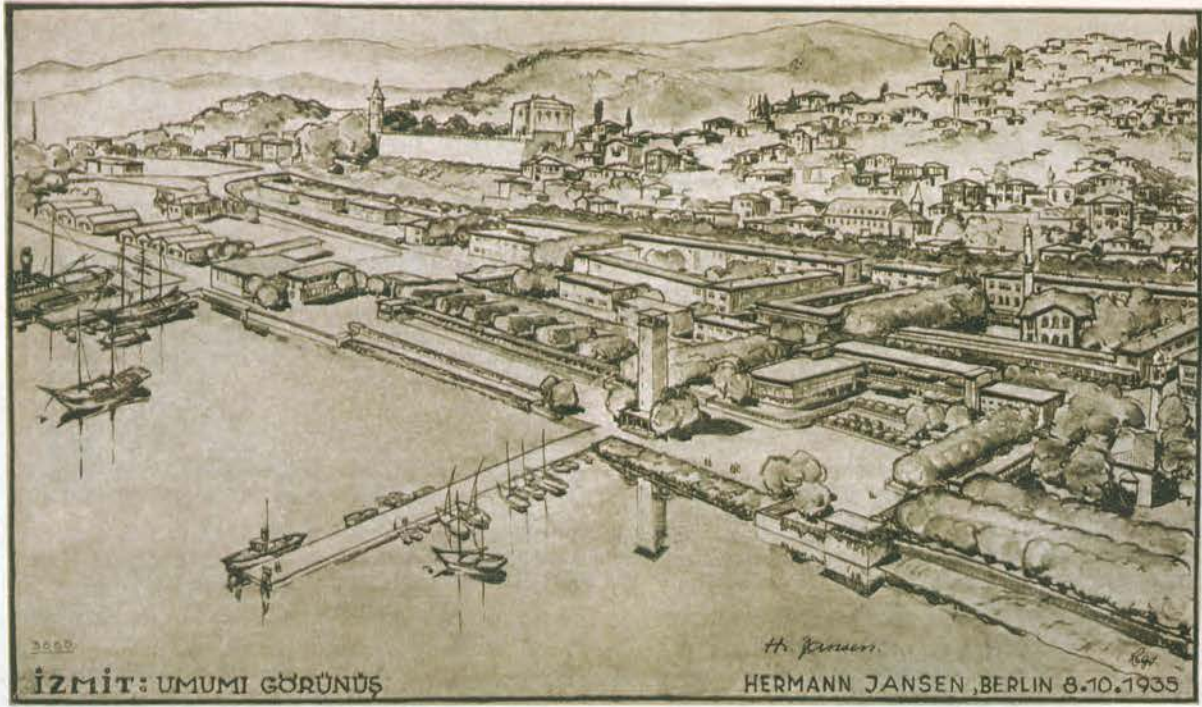
BELEDİYE HİZMETLERİ

1930'lar, Soldan sağa İzmit Belediye Başkanı Kemal Öz, Alman şehirci mimar Hermann Jansen ve Faik Yengül. Alman mimar Hermann Jansen (1869-1945) 1928-1932 yılları arasında Ankara'nın imar planını hazırlamış ve bu plana göre 1934-1936 arasında Bahçelievler Mahallesi kurulmuştur. Hermann Jansen başta İzmit olmak üzere bir çok kentin imar planını da hazırlamıştır.

1938, Prof. Hermann Jansen'in hazırlamış olduğu İzmit Şehir Planı.

İzmit — Eskişehir şahane bir tepenin üstündedir. Yenişehir körfez de kuruluyor.
Plan: Profesör Hermann Jansen.

1935, Prof. Hermann Jansen'in Almanya-Berlin'de hazırlamış olduğu İzmit'in Genel Görünümü.

1930'lar, Belediye Başkanı Kemal Öz ile belediye ve kent ileri gelenleri eski Belediyenin önünde.

1932, Paşasuyu İnşaatı temel atma töreni.

1937, Eski Postane ile Fevziye Camii arasında yol açma çalışmaları. Arka planda Düyûn-ı Umûmiye binaları görünüyor.

1937, İzmit Rıhtım inşaatı çalışmaları sırasında çekilmiş bir fotoğraf.

1944, Çarşıbaşı'na kanalizasyon yapımı çalışmaları.

1944, Çarşıbaşı (Acısu) Meydanı'na kaldırım döşenmesi çalışmaları.

1948, Fethiye Caddesi'nden Halkevi'ne inen yolda, belediye çalışanları, Halkevi Parkı'nda düzenleme yapıyorlarken. Sağdaki uzun bina, Demirci Ömer Efendi'nin binası ve Türk Yolu Gazetesi'nin matbaasıydı. Soldaki büyük bina ise Türk Ticaret Bankası binasının arkasıydı.

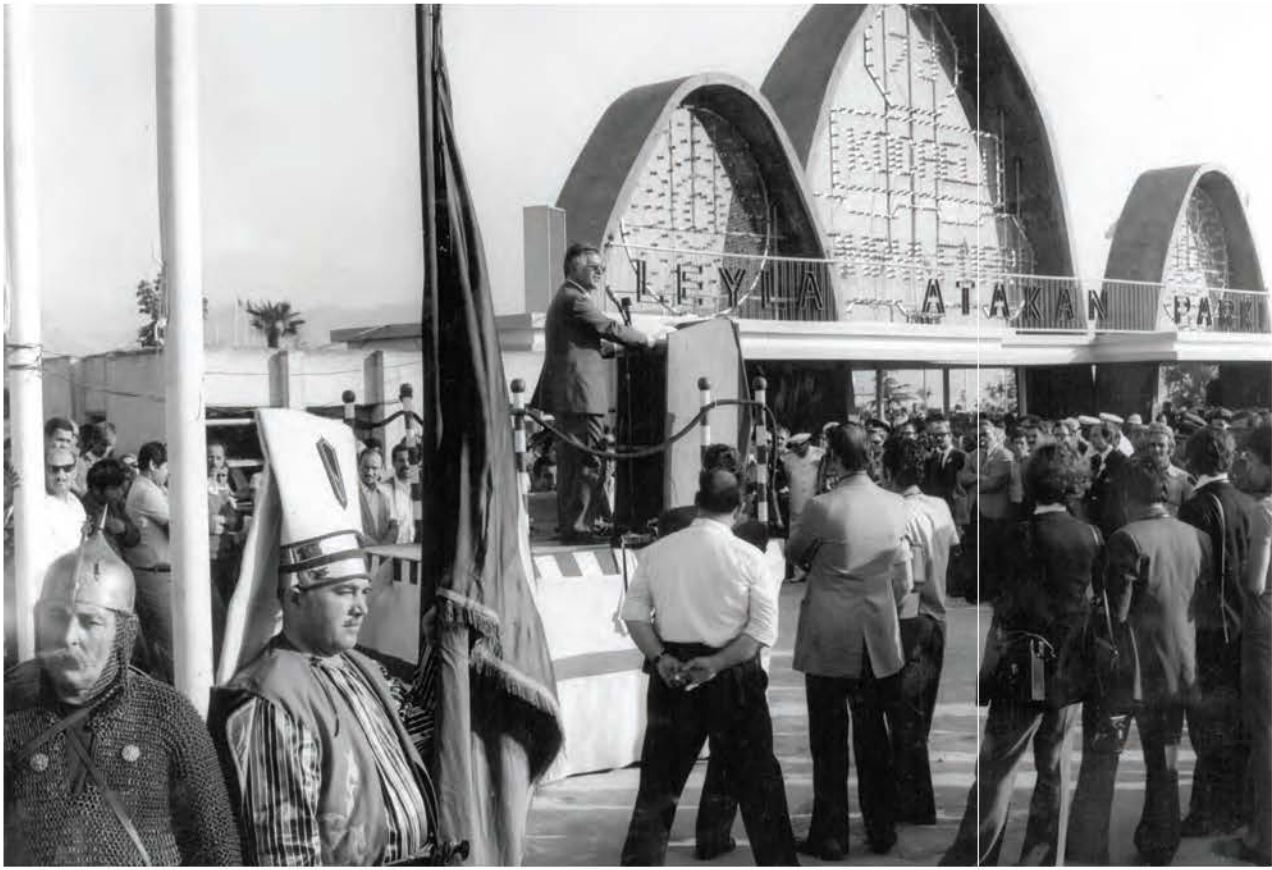
1949, Karakaya Suyu'nun İzmit'e getirilişinde belediye çalışanları yemek arası vermişlerken çekilmiş bir hatıra fotoğrafı.

1958, Eski İzmit Belediye Başkanı Ekmel Çetinel.

1966, Kocaeli Fuar Alanı'nın belediye ekiplerince doldurulma çalışmaları. Henüz Fuar Alanı'nda tuz harmanları mevcutken.

1973, Kocaeli Sanayi Fuarı'nın girişi.

2 Mart 1966, İzmit Eski Belediye Başkanı Leyla Atakan'ın, "Ağaç Bayramı" dolayısıyla yaptığı ziyaret.

1966, İzmit Eski Belediye Başkanı Leyla Atakan bir açılış töreninde.

foto esen

1970'ler, Belediye tarafından satın alınan yeni otobüsler.

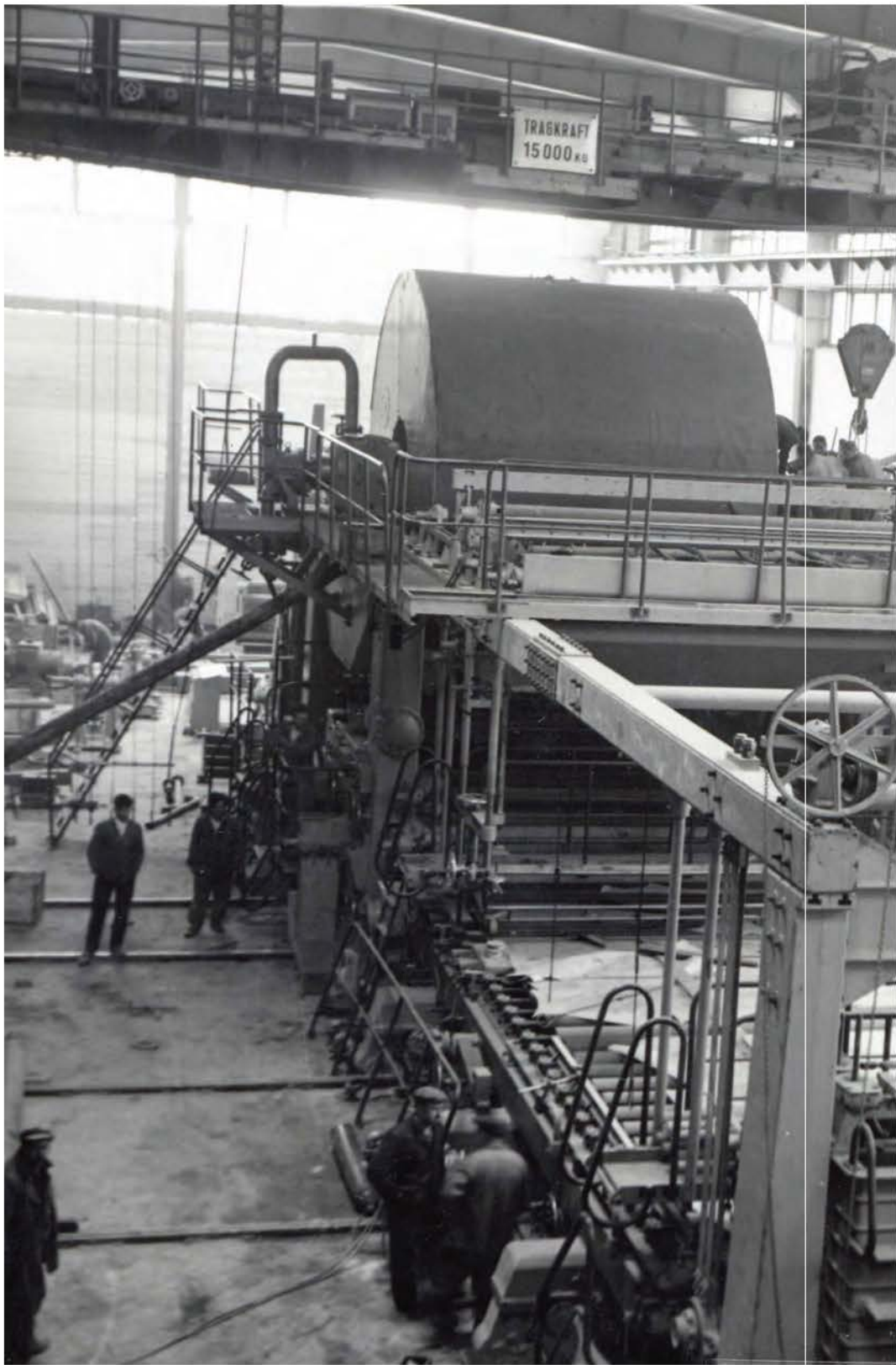
1973, Yarımca Belediyesi'nin sahibi olduğu ekipler, Yarımca Kiraz Şenliği için düzenlenen bir geçiş töreninde.

1973, Yarımcı Kiraz Şenliği.

1970'ler, Yarımcı Belediyesi Açık Hava Tiyatrosu'nun girişi.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

SEKA

Zamanın Aynasında
Kocaeli

SEKA

İzmit'in en önemli simgelerinden, İzmit'i ticaret şehrinde, sanayi şehrine dönüştüren SEKA'nın öyküsü, Mehmet Ali Kâğıtçı tarafından, İktisat Vekâleti'ne sunulan bir rapor ile başladı. Sümerbank tarafından, 17 Mart 1934 tarihinde ihale sonuçlandırılarak çalışmalar hızlandırıldı ve 14 Ağustos 1934'te Başbakan İsmet İnönü ile İktisat Bakanı Celal Bayar'ın katılımı ile temel atma töreni yapıldı. Açılış için 6 Kasım 1936 tarihi seçilmiştir. Uzun yıllar kâğıdın pahalı olduğu; fabrikanın zarar ettiği konusundaki ağır eleştirilere rağmen, 2. Dünya Savaşı'nın bütün olumsuz koşullarında, fabrika yine de üzerine düşeni yapmıştır. 1945'e kadarki o zor yıllarda, ülke tüketiminin yarısı bu fabrikadan karşılanmıştır. 1945 yılında, 4 ana fabrikası ile bir komplekse dönüşmüştür. Adı da, 1938'den beri Sümerbank Selüloz Sanayii Müessesesi'dir. 1954'te 3. Kâğıt fabrikası açılmıştır. Hükümet, 13 Mayıs 1955'te, kurumu, Türkiye Selüloz ve Kâğıt Fabrikaları İşletmesi adı altında yeni ve daha bağımsız bir yapıya kavuşturmuştur. Böylece yeni ismi kısaca SEKA olmuştur.

SEKA, 1991'de özelleştirme kapsamına alındı. 14 Eylül 1998'de Özelleştirme Yüksek Kurulu, merkezdeki İzmit işletmesini de özelleştirme kapsamına alarak anonim şirkete dönüştürdü. Kurul, 8 Kasım 2004'te tesisin kapatılmasını; arazinin Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne devrini kararlaştırdı. Bu kapsamda İzmit için verilen son tarih de 27 Ocak 2005 oldu. 1 Ocak 2005'te makinelerin üretimini durdurulan SEKA, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne devrildi.

E.Dölen Arşivi

1954, Seluloz Sanayii Müessesesi'nin panoramik görünümü.

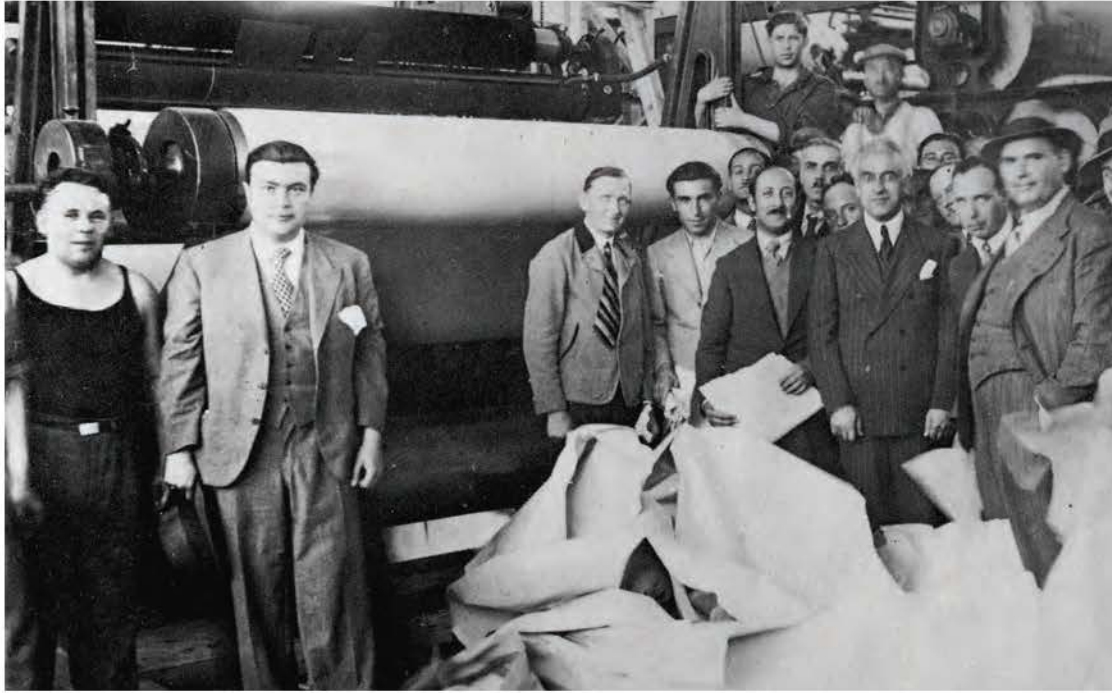

1934, Sümerbank bünyesinde kurulması kararlaştırılan Selüloz Sanayii Müessesesi'nin maketi.

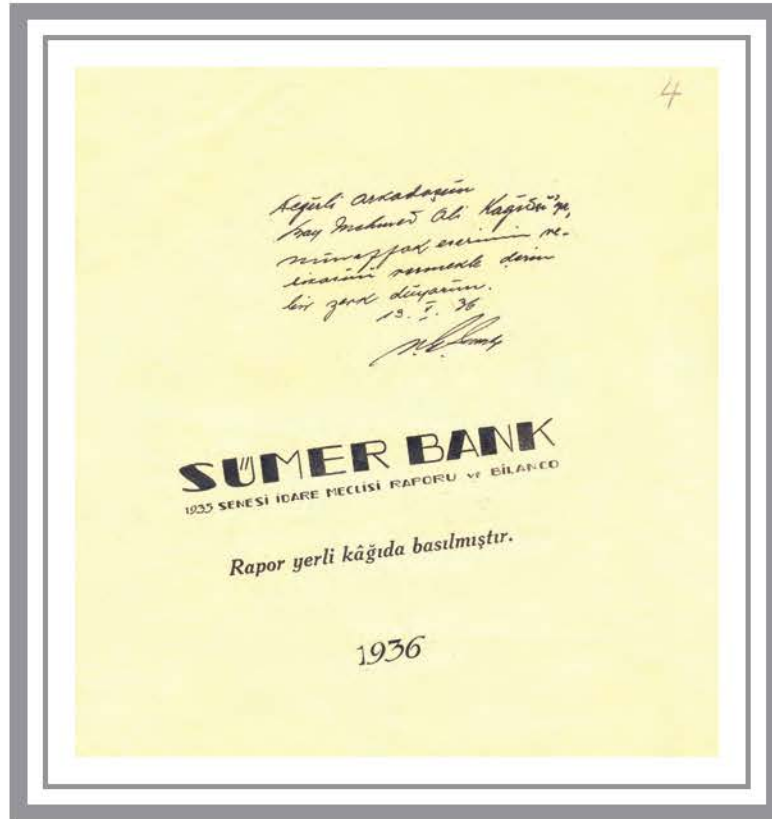

E.Dölen Arşivi

14 Ağustos 1934, Başbakan İsmet İnönü , Kağıt Fabrikası'nın temel atma töreninde konuşmasını yaparken gazeteciler de not alıyorlar.

18 Nisan 1936, Elinde, üretilen ilk kâğıttan bir parçayı tutan Mehmet Ali Kâğıtçı ve Kocaeli Valisi Hamit Oskay, çalışanlar ile birlikte.

1936, Türk kâğıdına basılan ilk eser, Sümerbank Umum Müdürü Nurullah Esat Sümer tarafından: "Değerli arkadaşım Bay Mehmet Ali Kâğıtçı'ya, muvaffak eserinin vesikasını vermekle derin bir zevk duyuyorum. 13.05.1936" sözleri ile Mehmet Ali Kâğıtçı'ya ithaf edilmiştir.

6 Kasım 1936, Kâğıt Fabrikası açılışa hazır. Çalışanlar ve misafirler açılış töreni için beklerlerken.

6 Kasım 1936, Kâğıt Fabrikası'nın resmi açılış töreni için bekleyenler.

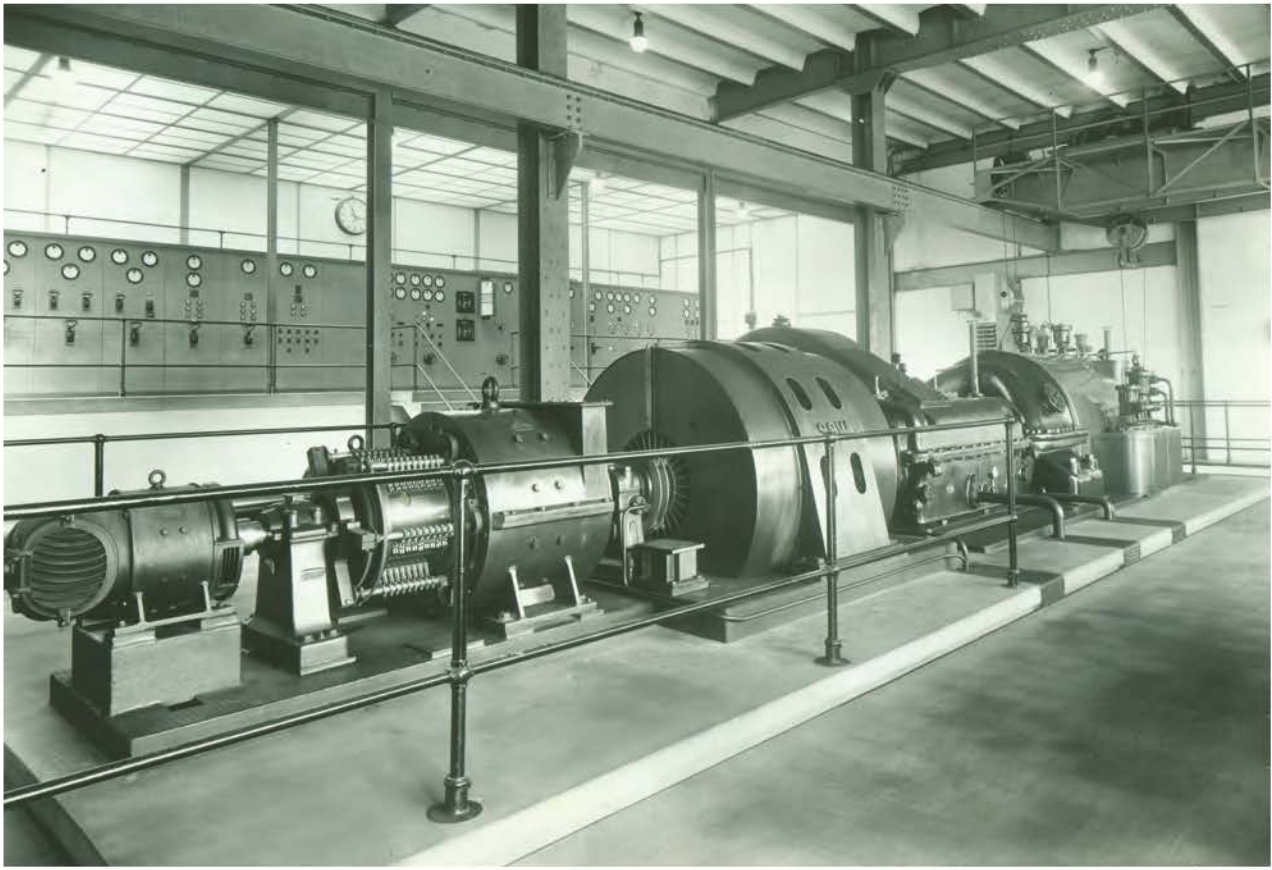

6 Kasım 1936, İktisat Vekili Celal Bayar, TBMM Başkanı Abdülhalik Renda ile birlikte fabrikanın açılışını yaparlarken.

E.Dölen Arşivi

1936, Kağıt makinesinin genel görünümü.

E.Dölen Arşivi

1936, Fabrikanın kuvvet santralinde buhar türbini ile çalışan elektrik jeneratörü. Bu jeneratörün ürettiği elektriğin bir bölümü İzmit şehrine de verilmiştir.

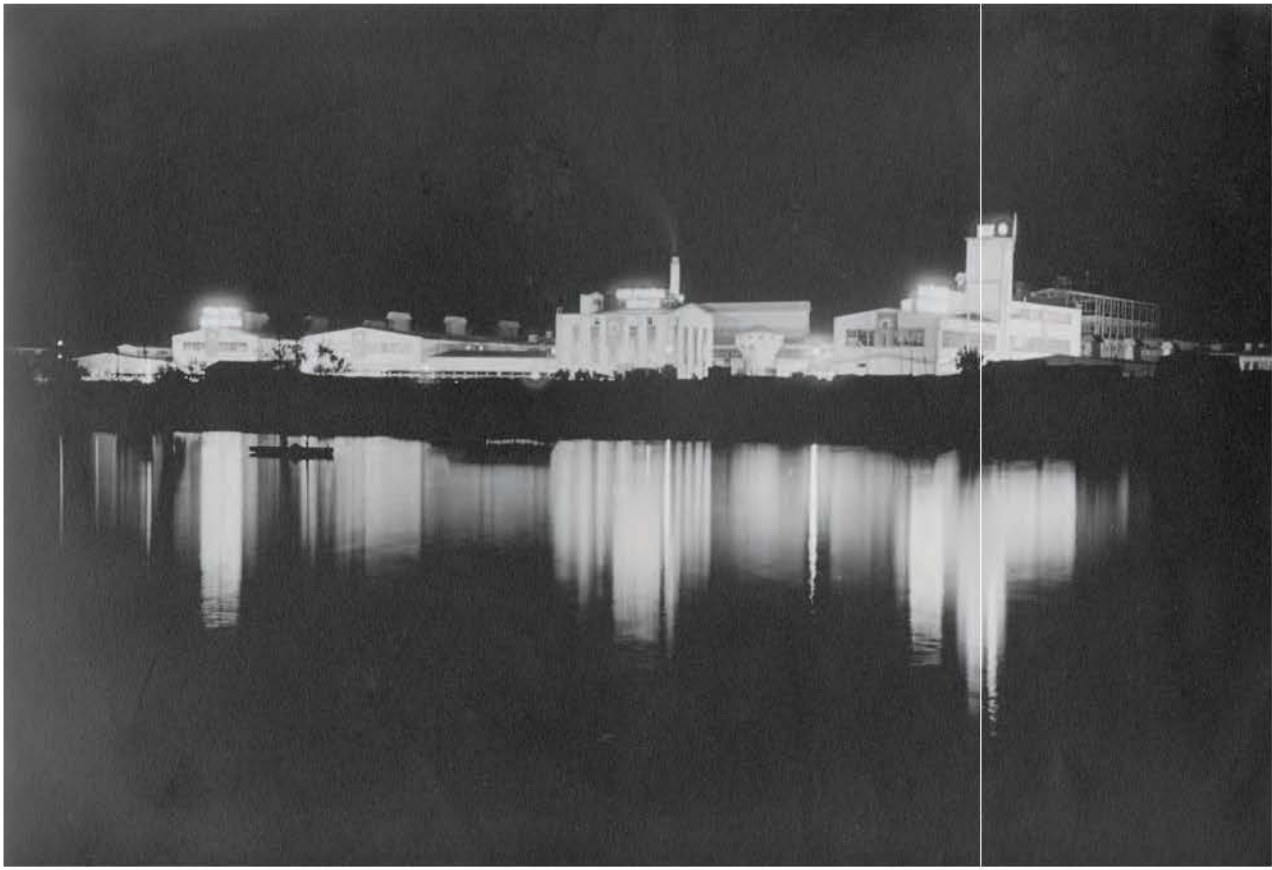

Zamanın Aynasında
Kocaeli

E.Dölen Arşivi

1936, Fabrikanın denizden genel görünümü.

1936, Cumhuriyet Bayramı nedeniyle ışıklandırılmış olan fabrikanın gece denizden görünümü.

1937, Başbakan İsmet İnönü, İktisat Vekili Celal Bayar ve Amiral Şükrü Okan ile birlikte fabrikayı ziyarete gelirken.

E.Dölen Arşivi

1937, Başbakan İsmet İnönü ve İktisat Vekili Celal Bayar, fabrikada incelemelerde bulunurken.
En sağda fabrika müdürü Mehmet Ali Kağıtçı.
(Soldan sağa Celal Bayar, General Mürsel Bakı, Amiral Şükrü Okan, Mehmet Ali Kağıtçı)

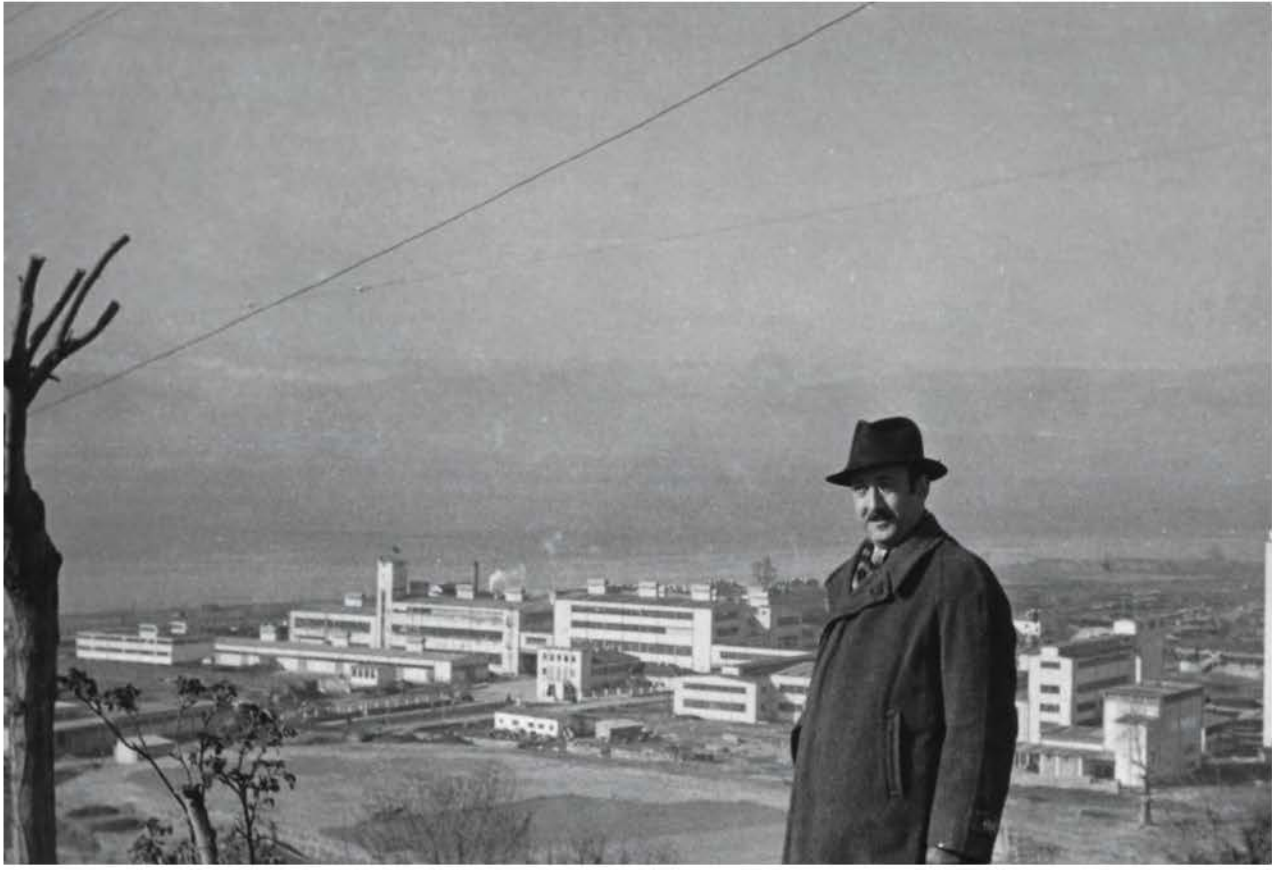
E.Dölen Arşivi

1937, Başbakan İsmet İnönü ve İktisat Vekili Celal Bayar fabrikada incelemelerde bulunurken.
En sağda fabrika müdürü Mehmet Ali Kağıtçı.

E.Dölen Arşivi

1930'ların sonu, ikinci kâğıt fabrikasının inşaatı sürerken.

E.Dölen Arşivi

1939, Kâğıt Mühendisi ve Kimyager Mehmet Ali Kağıtçı, yıllarca süren mücadele ve didinmeleri sonunda kurup, işletmeye muvaffak olduğu ve memlekete kazandırdığı eser önünde görülmektedir. Kendisinden emin duruşu ve bu işi başarmanın verdiği haklı gurur yüzüne yansımaktadır.

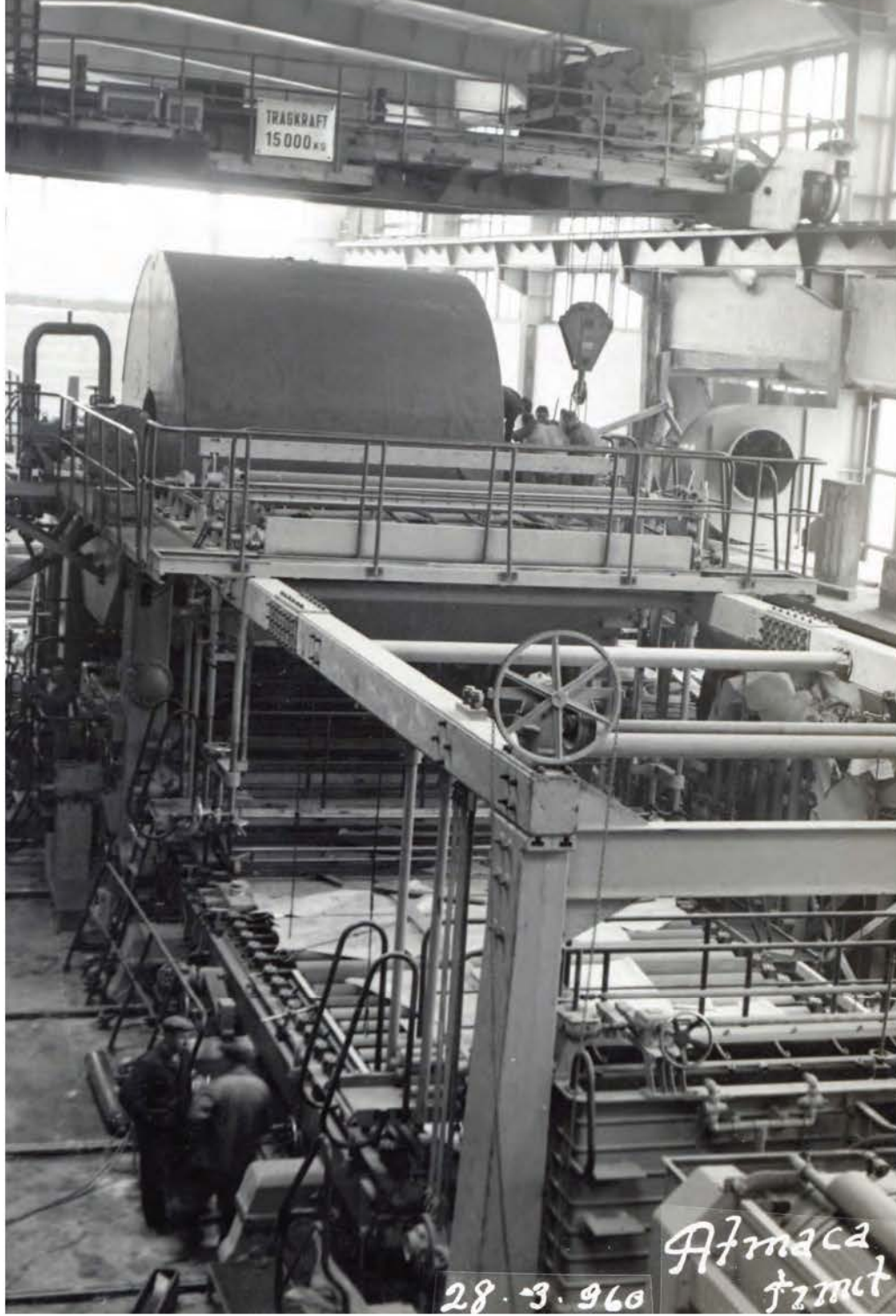
1945, Klor-Alkali Fabrikası'nın karadan genel görünümü.

1950'ler, Eskiden yeniye, gelenekselden modern olana, geçmişten geleceğe; yani Kasr-ı Hümayûn'dan Seka'ya bir bakış.

1950'lerin başı, E-5 (D-100) Karayolu açılmadan önce Seka'nın karadan görünümü.

1960, Seka'da sıradan bir gün. İşçiler makine başında.

1960, Seka Fabrika bahçesinden bir görünüş.

1961, En solda Sümer Camii, ortada Necati Bey İlkokulu, sağda Yetiştirme Yurdu ve arkada Seka Fabrikası.

Zamanın Aynasında
Kocaeli

YAVUZ

Zamanın Aynasında
Kocaeli

YAVUZ

Türk tarihi için olduğu kadar dünya tarihi için de önemli olan bu Alman gemisi, 1911'de Goeben adıyla suya inmiş olup 1912'de Alman Akdeniz filosu sancak gemisi olmuştur. Bu dönemde Goeben Akdeniz'in en güçlü gemisidir. 1 Ağustos 1914'te, Almanya Rusya'ya savaş ilan ettiği sırada İtalya'nın Brendizi Limanı'ndadır. Amiral Souchon, Almanya'nın Osmanlı Devleti ile yapmış olduğu gizli anlaşmanın ardından, 3 Ağustos'ta Osmanlı donanmasına katılmak üzere İstanbul'a gitme emri aldı. 10 Ağustos akşamı Breslau (Midilli) ile birlikte Çanakkale Boğazı'nı geçti. 16 Ağustos'ta Almanya, her iki geminin Osmanlı Devleti'ne satıldığını açıkladı. Osmanlı Devleti'ni bir an önce savaşa sokmak isteyen Almanlar, Osmanlı Savaş Bakanı Enver Paşa ile 29 Ekim 1914'te Rusya'nın Sivastopol liman kentine bir baskın planladı ve uyguladı. Yavuz Sultan Selim ismi verilmiş olan Goeben de bu baskında görev aldı.

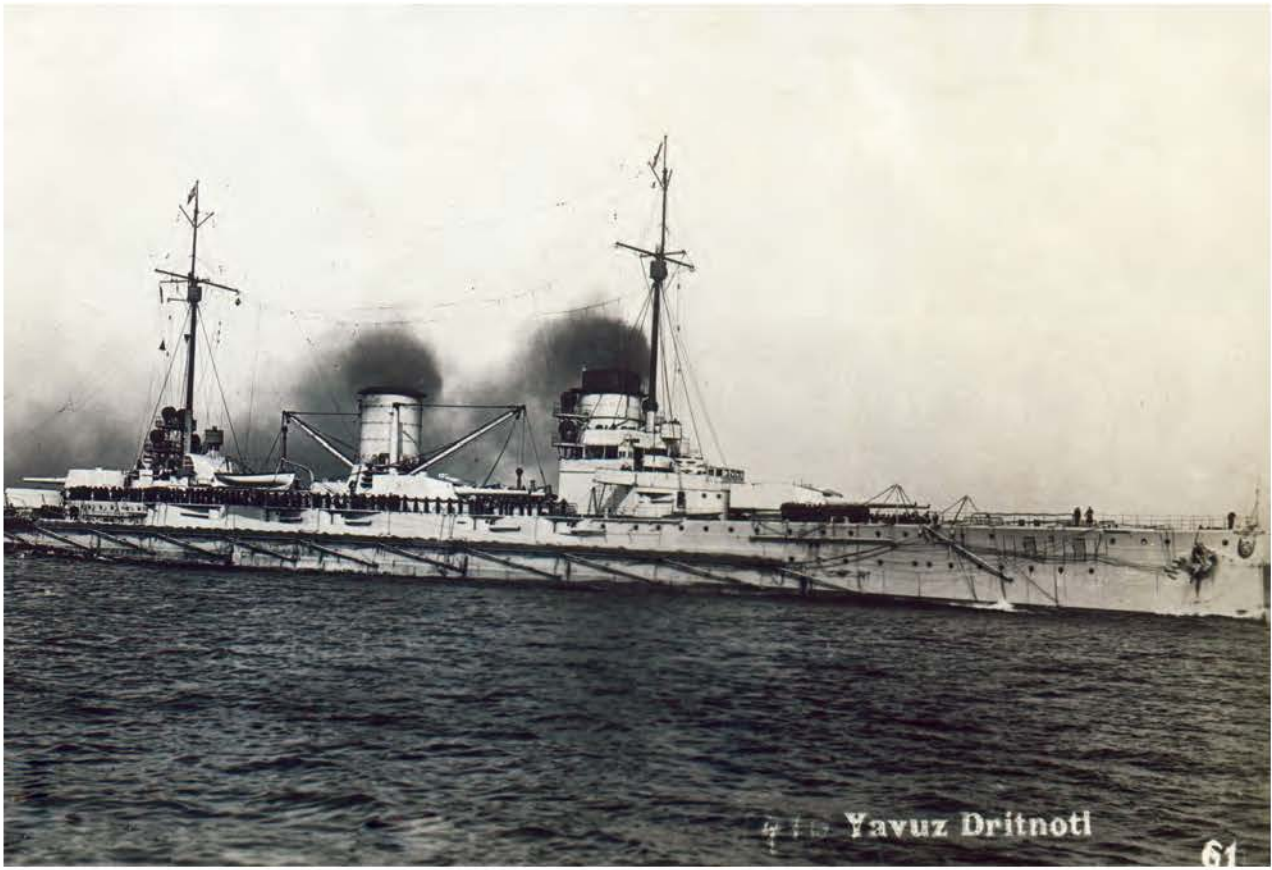
Yavuz, savaş süresince Karadeniz'de görevdeydi. Savaştan sonra 1927'ye kadar İstanbul yakınlarında terk edildi. 1927'de tamirata yapılırken adı Yavuz Selim olarak değiştirildi. 1930'da Türkiye Cumhuriyeti donanmasının sancak gemisi oldu ve 1950'ye kadar da görevde kaldı. 1936'da adı Yavuz olarak yeniden değiştirildi. 1938 Kasımında en acı görevini yaptı: 19 Kasım'da, yabancı gemiler ve Türk donanmasının başka gemileri eşliğinde Atatürk'ün naaşını İstanbul'dan İzmit'e taşıdı. 1950'de aktif görevden ayrıldıktan sonra çeyrek yüzyıl demirde kaldı. 1971'de hurda olarak MKE'ye satıldı. 7 Haziran 1973'te, T.C.G. YAVUZ hurdaya ayrıldı ve sökülme üzere son defa Gölçük Deniz Üssü'nden römorkörlerle çekilerek, özel tören ile yola çıktı. 50 yıl İzmit sularında seyreden ve İzmit'in sembollerinden biri haline gelen Yavuz'un sökülmesi 1976'da tamamlandı.

1920'ler, Yavuz zırhlısı, İzmit Tren İstasyonu önlerinde demirli yatarken. Beyaza bürünmüş Körfez'de, Yavuz'un ve trenin bacalarından çıkan dumanlar göğe ulaşmak için adeta yarışıyorlar.

1932, Yavuz, İzmit önünde demirli yatarken.

1930'lar, Yavuz seyir halindeyken.

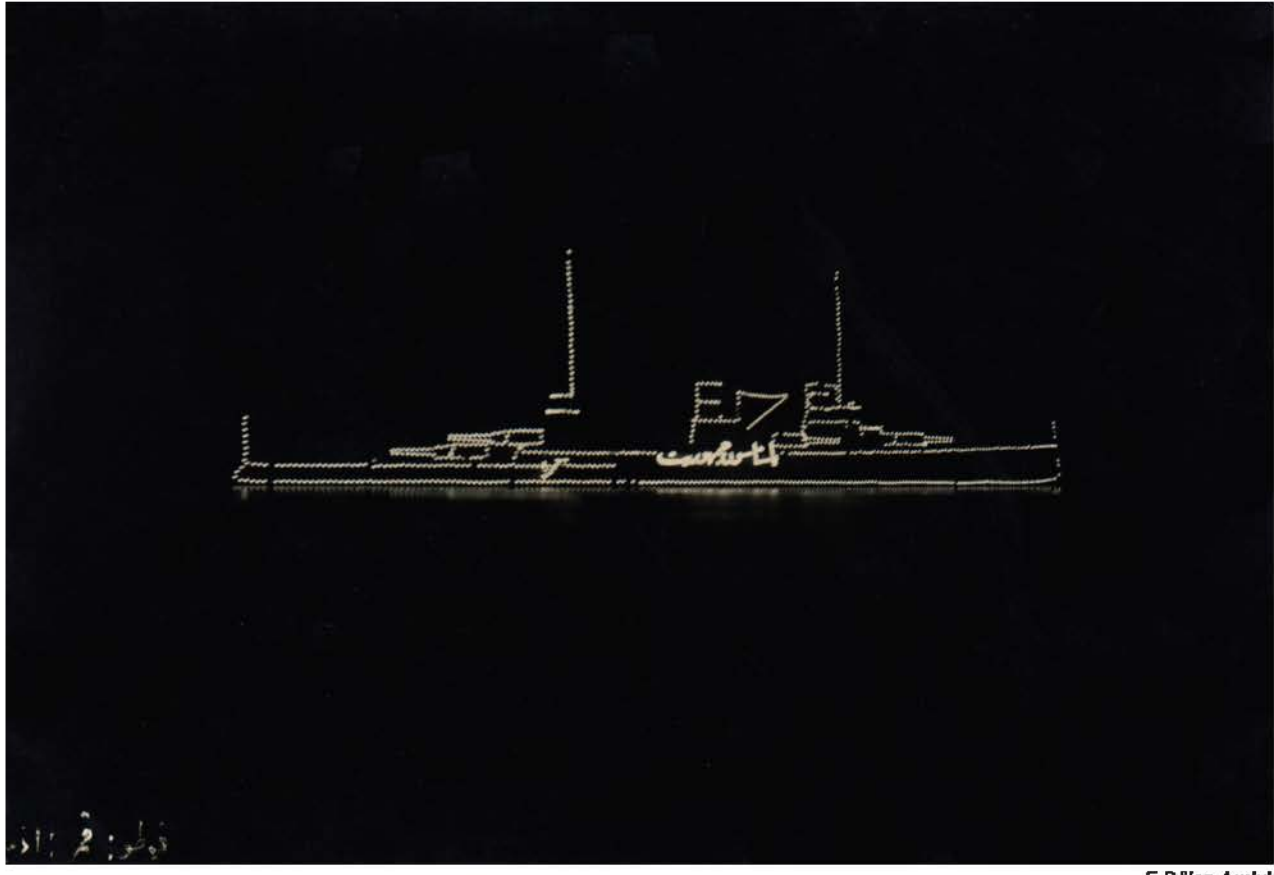
E.Dölen Arşivi

1935, Yavuz zırhlısının 28 cm'lik topları ve genç deniz subayları.

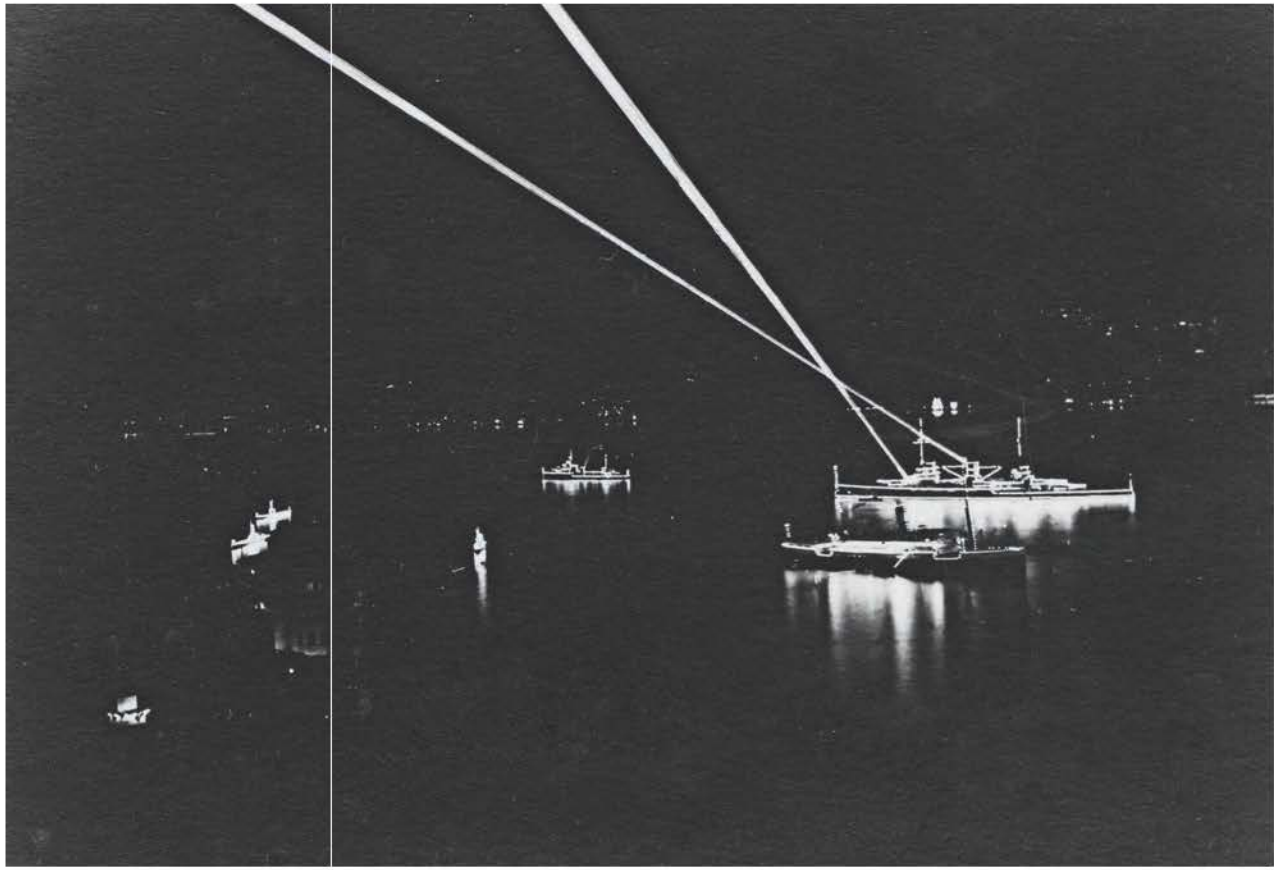
E.Dölen Arşivi

1930'lar, Bir tatbikat sırasında Yavuz, 28 cm'lik topları ile borda ateşi açarken.

E.Dölen Arşivi

1920'ler, Yaşlı bir imparatorluktan genç bir Cumhuriyet'e miras kalan Yavuz; sanki bir gelin gibi süslenmiş, karanlığa meydan okuyor. Geminin üzerinde Arap harfleriyle "Yaşasın Cumhuriyet" yazıyor.

E.Dölen Arşivi

1930'lar, Bir Cumhuriyet Bayramı'nda Yavuz ve diğer savaş gemileri ışıklandırılmış. Yavuz projektörleri ile göğü tarayarak ışık gösterisi yapıyor.

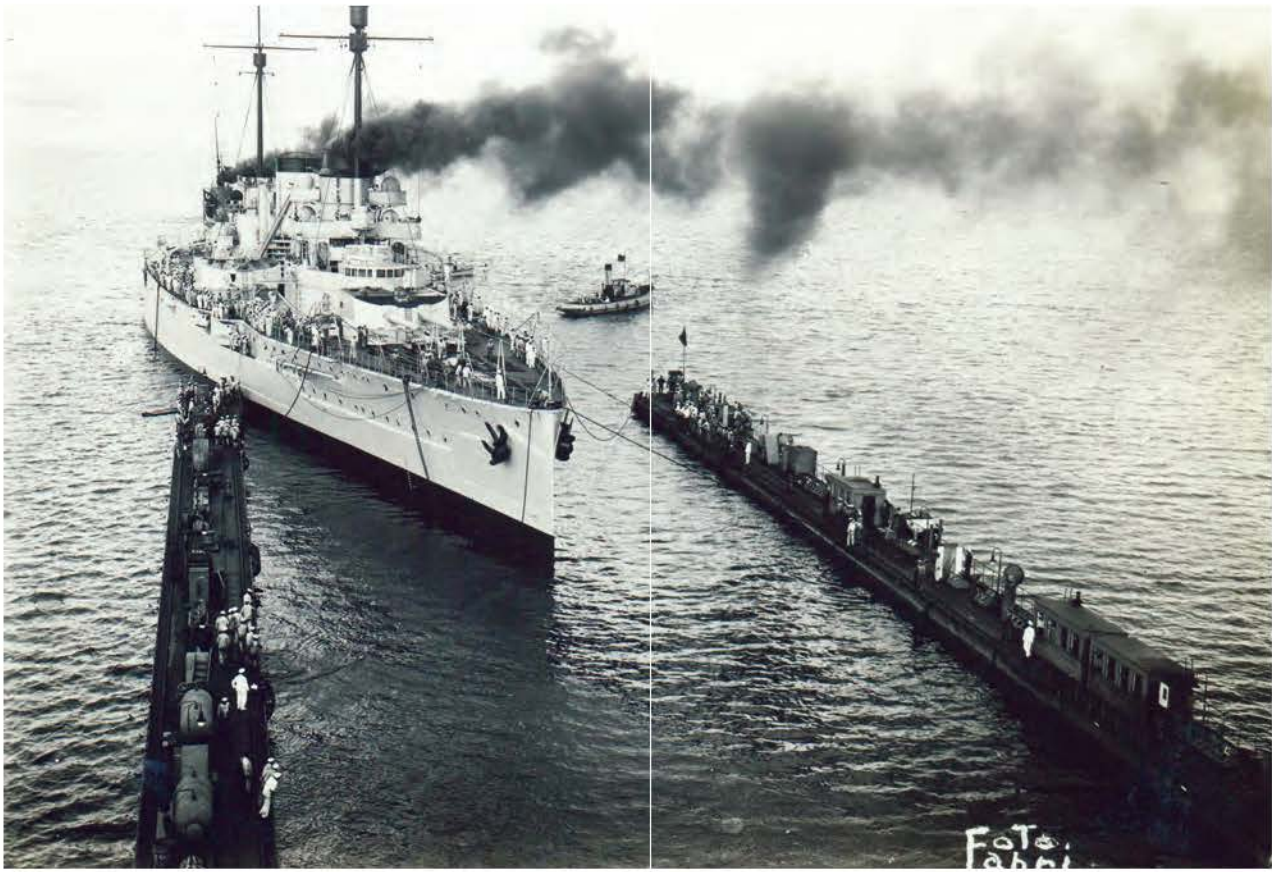
Haziran 1933, Yavuz bakım için havuza alınmış.

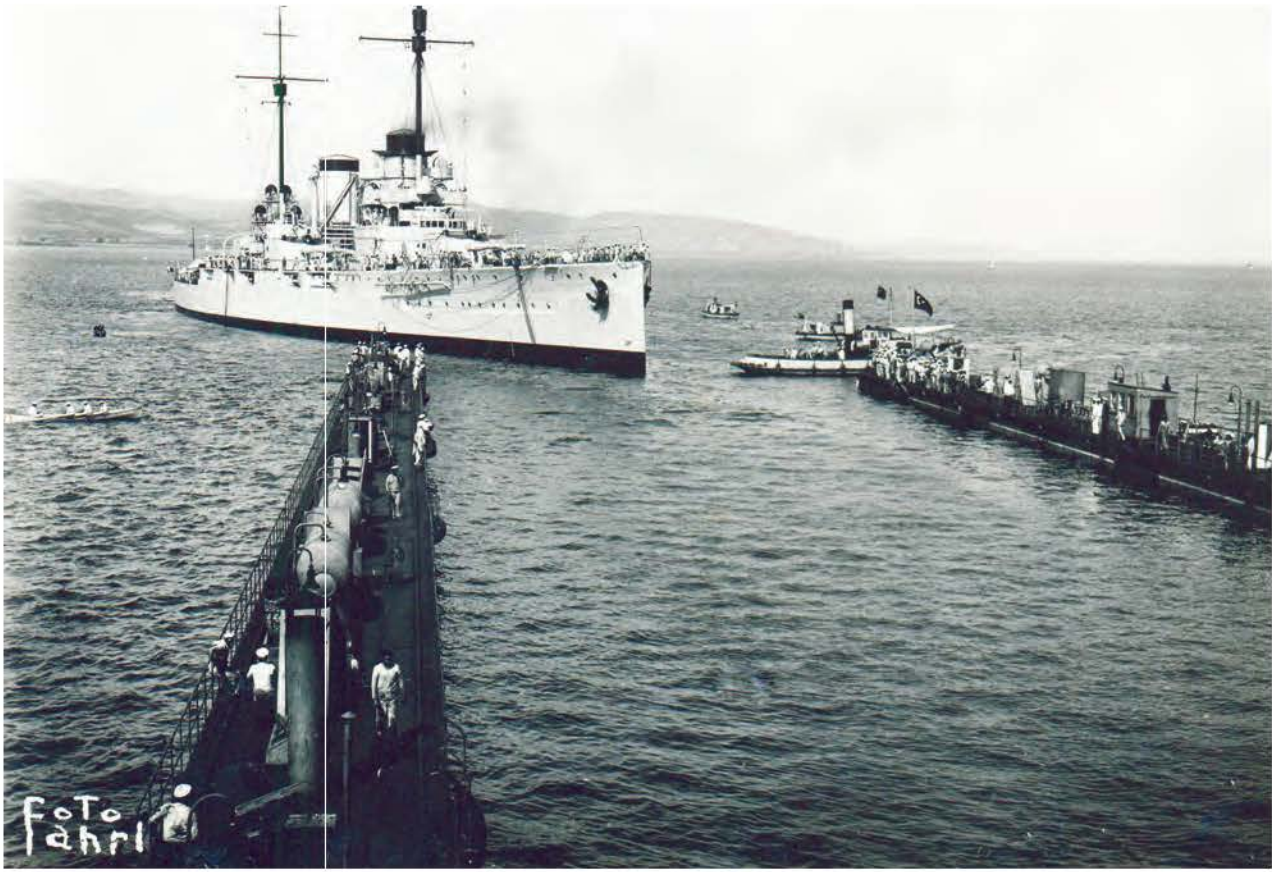
Temmuz 1933, Yavuz'un havuzda iskele baş omuzluktan görünüşü.

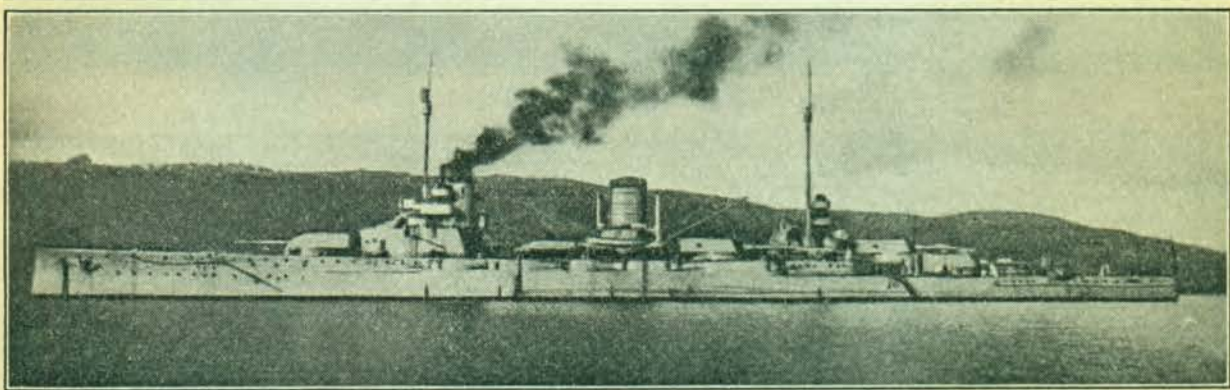
26 Temmuz 1933, Havuz su alarak batırılıp, Yavuz havuzdan çıkartılırken. İskele kış omuzluktan görünüşü.

26 Temmuz 1933, Yavuz bakım için girdiği havuzdan, römorkör tarafından çekilerek çıkartılırken.

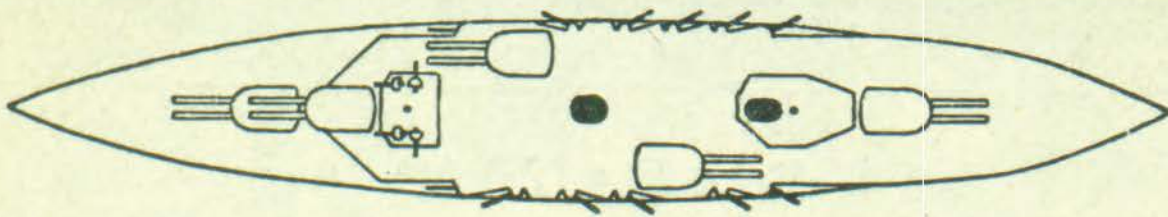

26 Temmuz 1933, Yavuz'un havuzdan römorkör tarafından çekilerek kurtulduğu an.

Schl.-Krz. Yavuz (11, 30)

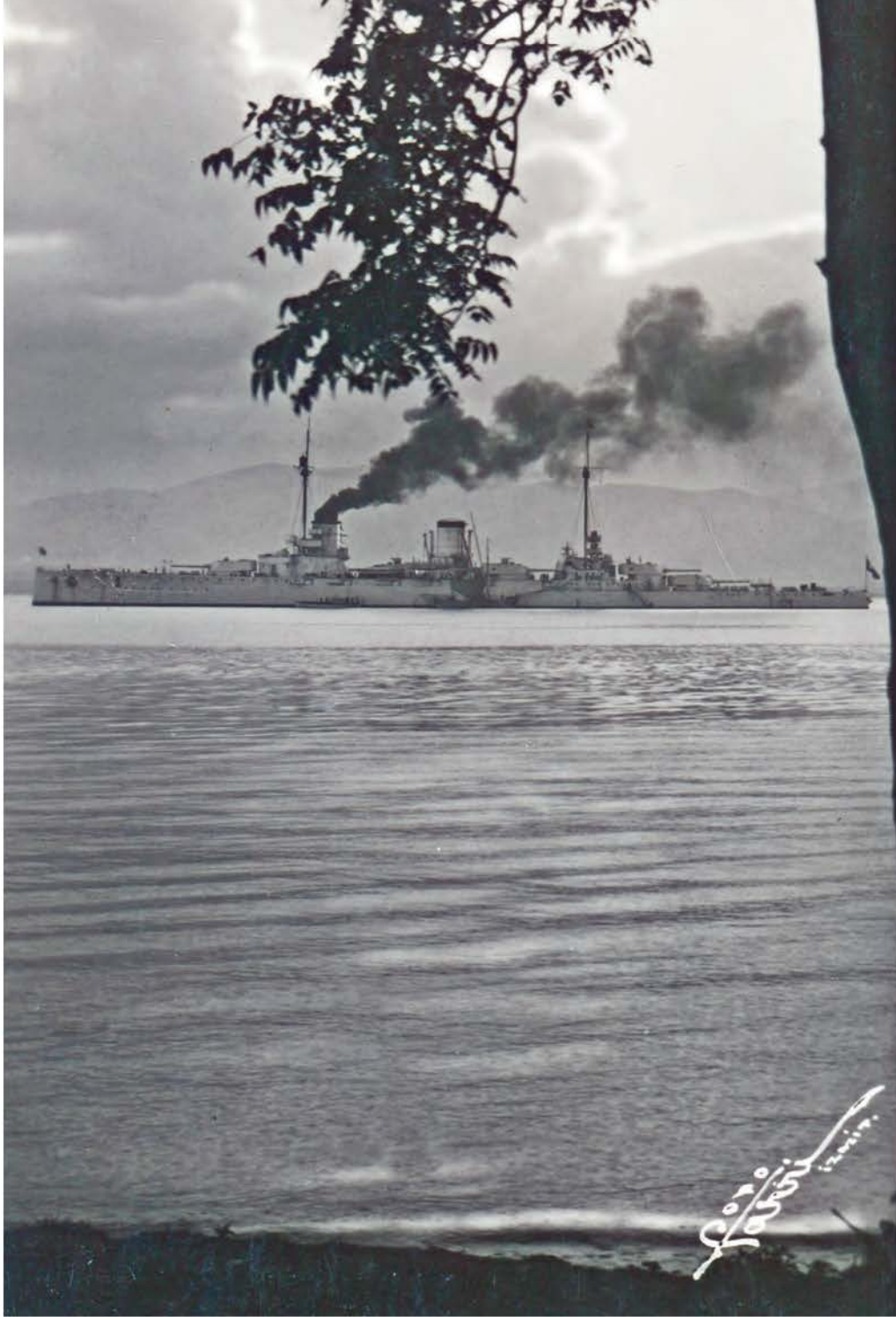
1935

23 100 t, 25.5 Kn

Schlachtkrz. Yavuz (11, 30)*

1935, Alexander Bredt'in "Weyers Taschenbuch der Kreegsflotten 1939" adlı kitabında Yavuz.

1936, Yavuz İzmit Körfezi'nde demirli olarak yatarken.

1928, Yavuz zırhlısında görevli bir bahriyeli. Şapkasında: "Yavuz S(efine-i) H(arbiyesi)" yazısı görülüyor.

E.Dölen Arşivi

1910'lar, Yavuz henüz Alman gemisi "Goeben" iken Almanya'da geminin adı yazılı gemici şapkası ile fotoğraf çektiren bir kız çocuğu.

E.Dölen Arşivi

1930'lar, Bahriyeli kıyafetinde ve şapkasında "Yavuz" yazan bir kız çocuğu.

1930'lar, İzmit'te üretilmiş ve üzerinde Yavuz'un silueti bulunan Bayram kartı.

E.Dölen Arşivi

1973, Hazin son. Bayrağı törenle indirilmiş olan Yavuz, römorkörler tarafından çekilerek sökülme üzere götürülüyor.